

31/12

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No 212

Telephone No. 2544

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మార్చి నెల 29-వ తేది సోమవారము
శ్రీ అక్షయనామనంపత్తర అధిక వైత్రనాన శుద్ధ పౌర్ణమి ౧౫.

No. 302
సంచిక 30౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారితో వలకువలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది మంచభాష చీటి చూచి కొనిం దూనియుగలుగదు

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది



తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బొటకుల భేదించును వాపుల యాపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.



ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు



దక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.



మాకాతాదారులకు అనేక సదుపాయములుగలవు
మావద్ద సవరణగారు సీమవెండి, మేలైన పువ్వురాగములు, మొదటితరము పట్టెకెంపులు, కుచ్చుకెంపులు
మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన కాళిమాలలు, మెడచెయ్యినులు, ఒడ్డాణములు వంకీలు, నాగవత్తులు, మల్లె
మొగ్గలు, జడబిళ్లలు, లోలకులు, తోడులు, చంపనరలు, కెంపుఅడిగలు, ఉంగరములు, అంటుపోగులు, బేసరులు,
బులాకులు, పట్టెగొలుసులు, చుట్టుగొలుసులు, మిరియాలగొలుసులు, కంచములు, గిన్నెలు, ఉద్దరిణిలు, పలువిధ వేడుక
సామానులు యివి, యివి యనలేని ముక్కుపుడుక మొదలు చంద్రవారమువరకు అన్నిరకముల సామానులు మావద్ద
సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్డరిచ్చిన వెంటనే తయారుచేసి యిచ్చెదము ఒకసారి మా నమ్మకమును పరీక్షింపుడు.
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగల వర్తకులు
చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.



3 1842

పువ్వులడోలిక! బోధలకేలిక! పున్నె పుడూలిక!

పురాణ గ్రంథమాలిక, విరాపురము.

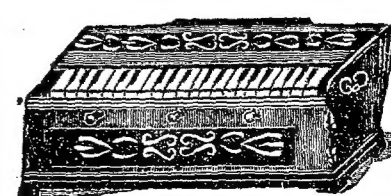
ఇహపర సాధకంబులగు పురాణములు మొదలగునవి ఆంధ్రవచన శైలిని డివ్యా
సెజన 250 పుటలకు మించని సంపుటములుగ రెండునెలల కొకటి వంతున సంపుటము 1-కి
పోస్టేజి మేమేధరించి చందాదారులకు 1-0-0 కు మాత్రమే పంపుచుందుము. ప్రవేశరుసుము
రు 0-4-0 లు. సంవత్సరానికి శివపురాణము మూడవ సంపుటము తప్పక వెలువడును.
కోరిన చందాదారులకు వెనుకటి 1, 2 సంపుటములు గూడఁ బంపుదుము.
చందాదారులు గానివారికి ఇందలి ప్రతిసంపుటమును పోస్టేజి కాక రు 1-8-0 లు.
పురాణ గ్రంథమాలిక, } నడకుదుటి వీరరాజుపంతులు.
విరాపురము. } సంపాదకుడు.

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మాలికలయొక్క పెంపునామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 35000 శబ్దములకు అర్థములు
కలవు ఇదిఉన్నచో వైద్యకశబ్ద సింధు, సర్వశబ్దసంబోధిని మున్నగుగ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాలికోతైండు వెల 3-4-0 లు.
అను ఖనిజభస్మరాజము ఇందు సమ స్థఖనిజములు శుద్ధిచేసి భస్మములు చేయు యా
నాని ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. తు 1 కి రు. 500 కిమ్మతుగల భస్మములు
కూడ గలవు. క్యాలికోతైండు వెల రు. 2-0-0
2454 రెడ్డి పోద రు లు, రాయవరము, గోదావరి.

కౌను థియేటరు 225

27-3-26 శనివారమునుండి 30-3-26 మంగళవారమువరకు
ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు 6-15 గం, రాత్రి 9-30 గం.
శని, ఆదివారములందు ప్రత్యేకమాట ని 3-15 గంటలవరకు
మ ద న్ థి యే ట రు, లి మి టె డ్
"ఉమెన్ వే ఆఫ్ ది ఏజెన్."
ప్రదర్శింతురు
సర్ జేమ్సుగారిచే జయప్రదముగా ప్రదర్శించబడిన
"ఆర్మీరల్ క్రికెట్" లానిది
"హెర్ ఆండు ఫీమెల్"
అద్భుతమైన గొప్ప ఫిల్మ్.
"లక్సీ-మోహన్ ప్లాట్"



సింగిల్ రీ డు,
పారిసు డి ర్బు 32,
జర్మనీది ర్బు 22 డ
బుల్ గెర్మనీ, పారిసుది
ర్బు 55, జర్మనీది
ర్బు 35 100 కి ర్బు.

25 చొప్పున అధ్యాప్యగా పంపవలెను. 1926 సం॥రం క్యాలి
లాగుకు వ్రాసిన పంపబడును.
3 Ramachandra Ghose Lane
P. O. Beadon Street, Calcutat

చెన్నపురి దక్షిణ మహారాష్ట్ర

ఇనుపదారి లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకా కార్పొరేట్ చేయబడినది)

ప్రకటన

1926 సం. ఏప్రిల్ నెల 1 ది మొదలు మీటర్ గేజి లైనులలో యీ క్రింద వివరించిన ప్రకారం బండ్ల రాకపోకలలో కాలనిర్ణయపు మార్పులు జరుగును. దీనిని అందరు గమనింపదగును. యీ క్రిందిబండ్ల వరుసలు క్రొత్తగా చేర్చబడినవి.

సెం 12 మిక్స్డ్ మిరాజ్ వడలు	1-35
కొల్హాపూరు చేరుట	3-35
సెం 11 డిటా కొల్హాపూరు వడలు	23-0
మిరాజ్ చేరుట	1-10

యీ క్రిందిబండ్ల వరుసలు నిలిపివేయబడినవి.	
సెం 84 మిక్స్డ్ టెల్గాం వడలు	0-40
లోండా చేరుట	2-45
సెం 88 డిటా లోండావడలు	16-0
టెల్గాం చేరుట	18-27

యీ క్రిందివి ముఖ్యమయిన బండ్ల వరుసలలోని మార్పులు.

సెం 1 పూనామెయిల్ టెంగుసూరు వడలు	21-30
సెం 8 పార్సెల్ ఎక్స్ ప్రెస్సు పూనావడలు	17-15
సెం 11 కొల్హాపూరు ప్యాసెంజరు మిరాజ్ వడలు	1-30
సెం 88 మిక్స్డ్ టెల్గాం వడలు	18-30
సెం 46 టెజవాడ ప్యాసెంజరు టెజవాడచేరుట	20-0
సెం 14 ప్యాసెంజరు గుంటకల్ వడలు	8-5
సెం 18 డిటా గుంటకల్ చేరుట	19-25
సెం 68 ,, గుంటకల్ వడలు	8-20

ఇదివరలో సెం 14 ఎ గావుండిన బండియిప్పుడు సెం 60 ప్యాసెంజరు అని పిలువబడునది (క్రొత్త) లం వడలు	10-55
కర్నూలు చేరుట	12-0

సెం 58 మిక్స్డ్ హూస్సేల్ వడలు	5-0
కనిపూర్ చేరుట	7-88

ఇదివరలో సెం 45 ఎ అని పిలువబడి యిప్పుడు సెం 85 మిక్స్డ్ బండి బల్లారివడలు	10-30
రాయచర్ల చేరుట	18-5

సెం 29 మిక్స్డ్ వాన్ కోడిగామా వడలు	15-20
మర్చగోవా చేరుట	15-85

సెం 28 మిక్స్డ్ మర్చగోవా వడలు	16-20
లోండా చేరుట	8-0

సెం 1, 2 పూనామెయిలుబండ్లు ఇదివరలోవలె యితరం తప్పుడు, దొడ్లబల్లపురంలో ఆగక యిక ముందు గోల్ పాల్లి. టర్రీప్లేవల్లో నిలుచును.

సెం 12 కొల్హాపూరు ప్యాసెంజరు షిరాపుడి లిమిటెడ్ ప్లేవల్లో కూడా నిలుచును.

సరాసరి బండ్లవరుసలలో కొన్ని మార్పులు చేయబడినందున వాటి కాలక్రమము ననుసరించి మీటర్ గేజిలో కూడా స్వస్థమార్పులుండును.

ఇంకను వివరములు కావలసినవారు ప్లేవల్లో విక్రయించెడి (Time Table) కాలనిర్ణయపట్టికలను కొని చూచుకొనవచ్చును. (సెం 17)

నోటీసు

అనంతపురం జిల్లా కోర్టు

O. P. 2/26

అర్జీ దారు

పి. రత్నమూర్తి చనిపోయిన పి. లక్ష్మయ్య ఆస్తి విషయము పి. లక్ష్మయ్య అనునతను 16-3-25 తేదీలు గుంతకల్లు గ్రామములో చనిపోయినాడని అతని ఆస్తికి (లెటర్సు ఆఫ్ అడ్మినిస్ట్రేషన్) యివ్వవలసినదిగా అతని భార్య అశోక యిచ్చి యన్నది. సదరి ఆజ్ఞ 5-4-25 తేదీన అనంతపురం జిల్లా కోర్టులో నోటీసు వాయిదావేయబడినది ఆ తేదీన ఆక్షేపణ చేయువారు కోర్టులో ఆజ్ఞ యిచ్చుకొనవచ్చును.

టి. చితంబరయ్య బి. ఏ. 1st గ్రేడ్ ప్లీడరు, అర్జీ దారు వకీలు, అనంతపురం. 25-3-26.

రంగడు

కూచిమంచి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు

(బ)

శ్రీ సంగల్వ మెంతటి వారి నేని మార్చి వై మను. ఓహ పరులకు గడ్డనుఖములు తెలియవు. తుల్సిపాసలసలేకానరావు. హనుమయ్యగారు అందరినీమక్షమునను స్వదేశీవ్రతదీక్షనై కొని యుద్ధ్యగముత్యజంచిన నాటినుండియు స్వగ్రామమునకు తేరి యున్న పంచమాడలోని పంచముల దుస్థితి బావుటయేకాక యుద్ధ్యగత్యగముతో బాటు స్వప్రఖ్యాత్యగము గావించి, యెండ కన్నెలుగని యా శుకుమారి యూరనక యిల్లనక, మడిచినచోట కుడువక, పవ్వలించిన తావున పవ్వలంపక ఆ తాలూకాయందలి వివిధ గ్రామముల కరగి పంచమెద్దరణము అను విషయముపై బాలికొలంప నుపవాదములకావించెడివాడు. ఆయా గ్రామములకు సమీపమున నున్న పంచమాడల కరగి వారి నందరినీ రావించి వ్రావ్యముగ వారోగ్యవిషయములను బోధించెడివాడు. వారికి స్వంతద్రవ్యము వెచ్చించి రాటులను గొని యిచ్చి పని కల్పించెడివాడు. కులపెద్దలను రావించి మధు మాంససేవను హేయ మని నచ్చ జెప్పి యందలిచే వని సేవింప కుండ తన కట్టుదిట్టము లానరచెడివాడు. వారి యజ్ఞానము లొలగ స్వంతద్రవ్యమును వెచ్చించి రాత్రిపాతకాలను స్థాపించి, యొక వేళనోపాధ్యాయుని యాయాతావులలో నియమించి వారికి విద్య చెప్పించు నేర్పాటు కావించెను. ఈవైకార్యములు నిర్వహించుటలో తనవిచేందక తా సంచారము చేసిన ప్రతిమాల పల్లెయందును రానుమందర మొందు స్థాపించి యందు ప్రతి సాయంకాలము భజనజరుగునట్లును వారమున కొకసారి పురాణ పఠనము జరుగునట్లును నియమ మేర్పఱచెడివాడు. ఈపరోప కారపాటిమని, పంచమాజి తమ్ముద్దరింపనిచ్చి యవతారమూర్తి యని భావించి యానందించుచుండెడివారు. తా విడిచి వచ్చిన మాలపల్లెలో రాత్రి పాతకాలలు, రాను మందరములలో తా గావించిన యేర్పాటులు సరిగ్గ సాగుచున్నచో తనో పరీక్షించుటకు రంగని నియమించెడివాడు. రంగడును యజమానుని యానతి గైకొని ప్రతిపక్షమునకు నొక్కొక్క మాలపల్లెలోని కరగి పరీక్షించుచు నారాత్రి యాపల్లెలోని వాల్మీకిపార్థముపై నాగి వ్రావ్యముగ బురాణమును చదివి యందలి విషయములు తెలుతెలుముగ తెలిపి వారి యందలి గౌరవమునకు బ్రాత్రుఁ డయ్యెడివాడు. ఇందువలన రంగనికి స్వగ్రామములోనే గాక యన్యగ్రామములలోగూడ పలుకుబడియుండెడిది. ఆతఁడందలి కినిదలలో నాలుకవలె మెలగుచుండుటచే నాతనిమాట యనిన నుగ్రీవాజ్ఞగ భావించుకొని యత్యంత భయభక్తిసములతో నిర్వహించుచుండెడివారు. ఏ స్వల్పవిషయమైనను రంగనితో యోచించకుండ యెవరును చేసెడివారు కాదు. మహాత్తరముగ వివాదములను పహితము రంగడు నేర్పరితనముచే బరిష్కరించి యుద్ధయులను సంతసింపఁ జేసెడివాడు. తన కోర్కెలు గొంతెమ్మ కోర్కెలు కాకుండ ఆ గ్రామాధికారి సాహాయ్యముచే గార్యరూపము తాల్పినవికదాయని సంతసిం చెడివాడు. సద్గుణ విరాజితండున రంగడు కులమువారికిని మిత్రబృందమునకు వాదర్యపురుషుడై ప్రతివారి మెప్పును బడయుచు. నవరత్నహ్లాదుని వలె మెలగుచు. దరిద్రులకు కాండము నిచ్చుచువారిచే వ్రతప్రసాదునిగ భావించుకొనెడివారు మెలగెడువాడు. అట్టి తనిని వరప్రసాదునిగ భావించుకొనరాక అందాశ్చర్యమేమున్నది. అందరితోయొ క్తి యేమున్నది. పతితమున పంచమాజిపై బర మాత్య యనుగ్రహించి యీ సత్పురుషశ్రేష్ఠుని వొసఁగెను. బంగారమునకు బరిమళ మచ్చినట్లు రంగని సత్సంకల్పనిర్వహణ మునకుఁగాను గ్రామాధికారి యగు హనుమయ్యగారి పృథయ మున పంచమెద్దరణోద్దేశము కలిగింపఁజేసెను. దైవీబల తుర్పులం అను న్యాయము ననుసరించి దైవబలమే యీతనికి లేకున్న పామాన్యత వ్యక్తి యింతటి మహాత్మాత్వములు నిర్వహించుటెట్లు? రంగడు ఉత్సాహంతులగు యువకులను, పెద్దలను కొందరిని ప్రాసచేసి వారికి కాంతిక్షణము గరపెడివాడు. రంగనిచే నేర్పఱపబడిన కాంతిపైనికు లింటింటి కరగి భాదీబట్టలను భుజములపై నైచుకొనియ ముందుండెడివారు. పంచమాడలలోని కరగి రానుమందరములలో నందరిని బ్రోవుచేసి భజనలు కావించెడివారు. తమ జట్టులోనికి నుత్సాహ పంతులగు యువకులను జేర్చుకొని దళమును వృద్ధిపఱచు కొనెడివారు.

దివాంధము భాస్కర శేషము నేవగించును. జారవోర పాంథులు చంద్రిక మోక్షపడెదరు. భ్రమరము సంసంగపరిమళమును కంటగింపును. విశ్వమున మంచితో బాటుగ చెడుగునకును తావు గలదు. వాడు సభామధ్యమున దుండగించే నవమామము

కొందిన కాస్త్రీయు వానియనుచులుకొందఱును అంధప్రాయముగ తామగతికముగ ప్రాచీనాచారములను పట్టుకొనిప్రాకు లాడువరమాధానములను కొందరిని ప్రాసచేసికొని యొకసంఘముగా నేర్పడి బానిసస్థితియందుండి మన కాలిక్రింద యుగి యుండవలసిన పంచమాజి యిట్టి మహాన్నతదళకురాయత్నించు లేమి యను మాత్యగముచే నీ ప్రవాహము సరికట్ట నెన్ని విశ్వ ప్రయత్నములతో కావించి విఫలమనోరథుడైతి. అంతటితో నూరకొనక కాస్త్రీగా రేనాటికైన తన పరాభవాన్ని చల్లార్చుకొన సంకల్పించితి. పాపము విరివరాభవానలముచల్లారుటెట్లు! "పండిత స్వరస్యః" అనుగీతావాక్యము వీరియం దేకోశమునకును గానబడదుగదా! ఎందుల కీనోరులేనిబాతిపై నిర్ణయము? "బోధాకోమత్సరగ్రస్తాః" అని భర్తృహరి చెప్పియేయుండెను.

మంచినపువు చాలకాలము నిలువదు. నిరుపయోగముగ వస్తువు చిరస్థాయియైనదియను. నోటబెట్టుకొనిన కలకండ త్వరలో కరగిపోవును. నిరుపయోగముగ గులకరాయి వేదనను గలిగించుచు నెంతకాలమేని నోటియందటేయుండును. మనోహరముగ గులాబిపువ్వుచెట్టునుండి త్వరలో రాలిపోవును. క్షేణము కలిగించు కంటకగులు శ్రీరముగా చెట్టునంటికొని యుట్టెయుండెను. పరోపకారపాటిండు; త్యాగశీలుడు; దేశసేవాతత్పరుడు; సాజన్యరాశియునగు నాహనుమయ్యగారు పాపము! పక్షమున ములనుండి పక్షవాతమునకు లోనై యశక్తతచే మూలబడియుండెను. ఈవిషయము కాలత్రవుల కానందదాయకమని చేరుగ వ్రాయవలయువా? పంచమాజి త్యము నణగఁదొక్క నభిలషించు కాలత్రవబృందము తగినయనకాశముకొర కెదురుచూచుచుండెరి. తీతువ వార్షికరంగముల నష్టపరచగలవా?

(త)

కాలచక్రము తిరుగుకొలది మార్పులనేకము బుద్ధివించుచుండును. ఈశ్వరప్రేరణచే నుద్దేశముపాలపాంగువలె నొకమారులును. అది యుగిపోవక నిగురుగప్పినవిప్లవలె నిస్తేజమై యుండును. చారిత్రాచారమరతములపట్టు యనసోయోధ్య మునువకును నట్టి ప్రవాసగతియే పట్టెను. భుక్తిగడవకను, కష్టతీవనమున, కలవాటుపడలేకను, న్యాయస్థానబహిష్కార ముచరించి యనసోయోధ్యమప్రచారకులై ప్రభుత్వసన్యాసము నొందిన న్యాయవాదసోదరులు పూర్వవాసనాబలిమిచే తిరుగ త్తమాపణ మొసంగి న్యాయస్థానముల కరుగుచు జనసామాన్యమునందు దొల్లింటిగోరవమును గోల్పోవుచుండిరి. వెనుక హనుమయ్యగారి గ్రామమునకువచ్చి పంచమహిష్కారనిరసన ప్రబోధమొసర్చిన న్యాయవాది. యితర న్యాయవాద సోదరుల వలెనే, భుక్తిగడవకనో, యింటిలోని యాడువాండ్ర పోరు సహింపజాలకనో తనవొల్లింటివృత్తిలోనికి దిగుటచే నీగ్రామమునకు వచ్చుట అసలే మానుకొనెను. హనుమయ్యగారి కృషి ఫలితముగను, రంగడు వానిమిత్రులు చేయు ప్రచారవ్యాప్తిచేతను, పంచమాజిలో వధుపానముకూడవను నియమ మేర్పడుటచేతను, కాస్త్రీప్రభృతులు స్వస్థాంధ్రదాయనిబద్ధముగ నెందరిని బహిరంగముగఁ బ్రోత్సహించినను ఆతాలూకాయందలి యాదుకల్లుపాకలను రెండుసంవత్సరములనుండి సాహసించి యెవరును పాడకపోయిరి. వప్తమువచ్చునను ఫీతిచే నాతాలూకాలో నెవరును ఇంతవఱకు ఆభ్యాగిపాలయే పాడువారు లేకపోయిరి. ఆభ్యాగిరాబడి తగ్గి పోయినదను హేతువుచే బ్రయధికారులు స్థానికాధికారులను మంసలింపసాగిరి. స్థానికాధికారులను ప్రతిష్ఠ నాధారముచేసికొని నెవరినీని బ్రతిమాలి యాదు కాణముల నాటింటిని నంటగట్ట నుద్దేశించిరికాని యంతఃకెంత యత్నించిన నొకడేని సాహసించి ముందుకురాడయ్యెను

కాస్త్రీబృందముయొక్క ప్రేరణచే నేమి, స్థానికాకారుల బలవంతముచే నేమి యన్యగ్రామము నొకనిని బ్రతిమాలి యాగ్రామములోని మధువిక్రయశాలను తక్కువబాడుగ కంటగట్టిరి. ఈవార్త హనుమయ్యగారికి తెలియుటతోడనే కాత్రవబృందముయొక్కయవిశేషమునకు, పట్టుదలకు చాలమనస్తాపము కలిగెను. ఆ మహావయ్యుడు తన మనస్తాపము నిట్లు వ్యక్తపఱచెను. "అగ్రవర్ణ సంజాతులగువారు స్వస్థాంధ్రదాయనిబద్ధముగ, ప్రాచీనగౌరవమును బాటింపక పట్టుచునే ప్రధానముగ నెంచుకొని యిట్టి పాపపుణి కొడఁబడి చిరస్థాయియగు యశమును గోల్పోవుచుండెరే. తనవులు కాశక్తముగా? చిరస్థాయి యగు పూర్వము ఈక్రొధాన్ని కింపవముగా నర్పింపవలెనా? పారమార్థికచింతాతత్పరులు! వారి కీయోహిక లంపటత్వమేల ప్రార్థనముకాకున్న మఱేమి? అయ్యో! నిట్టి కుచ్చపుణుని కొడిగట్టెను. తెలిసియో తెలియకనో తనవారు బహిరంగముగ నెవరినీ బలవంతపఱచినను ప్రాజ్ఞుఁడు. వానిబద్ధత్యంగపుడు వా

రింపవలదా? ఎంతయజ్ఞానము! ఎంతవిద్యయుండిన నేమి! ఎంత నియమముండిన నేమి! నోరైన మొదలైనవియూ దిక్కుమాలినవాటిపై నింతయకారాగ్రోధమును బూసినే! అంతమాత్రముచే నీ పంచ మప్రాబల్య మంతరించిపోవునా? అపయోగ స్ఫూర్తింనుకొనుట కంటే మరేమున్నది? దైవమా యజ్ఞానులగునీకాత్రబృందమున ర్పినపాపమును తీయింపుము. తండ్రి! యున్నతవంశోద్భవులకిట్టి తుచ్చపుటూసా లుబ్ధులంపఁ జేయుటచే నీకుఁ గలిగెడిదేమి? “బుడిక కర్మానుసారిణి” అను న్యాయ మున్నదికదా! నిన్ను మాత్రము నెవఁపెట్టలే?”

చెంకలైక్వరుని లిలిచి వానిని బంపి రంగని వానిపరివార మును విలువనంపెను. రంగఁడును, వాని మిత్రబృందమును వార్త వినుటతోడనే హనుమయ్యగారి దర్శనమునకు వచ్చిరి. గుహ్యదయఁడగు నాగ్రాహుధికారియు, “మీప్రచారముచే వీతాలాకాయందు చక్కని ప్రభోధము కలిగినది. అయిన నేమి? మనప్రతిష్ఠ నేటికి మంబుగలిగినది. మనతాలాకాయందలి తదితర గ్రామములకాదర్శముగ నుండవలసిన మనగ్రామమునందు నేటికి కక్షలుండుటచే నొక మధువిక్రయశాల గ్రామమధ్యము కంటే వెలసినది. దీని నెట్లయిన తీసివేయయిత్నింపవచ్చు మనకు పరిపంతులగును. నీ మిత్రులలో కొందఱిని గ్రామగ్రామమునకుఁ బంపి యెవరును గీతకు చెల్లినయెడకుండ తగుకట్టుదిట్టము లొనరిం పజలెను. సాధ్యమైనంతవర కేతావుననుండియు మధ్యమురాకుం పవగు నేర్పాటులొనరింపవలెను. పూర్వపువాసనచే నెవరె నా మధ్యశాలలోనికి రాదటస్థింపవచ్చును. వారిని రాకుండ కాశులపైబడి దీనముగఁ బ్రార్థించి మధువాసములను దట్టస్థించు చెడుగులను బోధించి యెవరకుఁ బంపివేయవలయును. మధువిక్రేత యు, వాని కండగనిలిచియున్న విరోధిబృందమును, మిమ్ములనీ సమయమున నెన్నివిధములుగానైన బాధింపవచ్చును. కాంతియు మాపి జయసిద్ధి బడయవలసినతరుణ మాసమైనది. ఇచ్చట యుండి మధ్యశాల తీసివేయబడిన దను సంతోష వర్తమానము సమృద్ధునకు నాయాప్రాణము పరితపించిపోవుచుండును. అట్టి శుభవర్తమాన మేనాటికి చెవులకు వినబడునో. ఏనాడీవరితా పము తొలగిపోవునో. మీతోబాటుగవచ్చి, ప్రజాసేవచేయు భాగ్యమునోచి పుట్టలేదు. నామమాత్రగ యాయుద్ధులతనయుని క్రించుచుంటిని. ఆతఁడును నాయన కరసావహించుగాక! అని మందస్వరముతోఁ బలికెను. వారందఱు సంతసించి, “స్వామీ, తమసాహాయ్యముండ సాధింపరాని కార్య మేదు న్నది? తమయెదుట యేమిపలికిన ముఖస్తుతిగ నుండును కాని సత్యము మఱుంపఱుటెట్లు? దీనవాటిపై నేటికి దైవము కరు శించి యవతారమూర్తులగు తమరిని ప్రసాదించెను. మాకష్ట ములు తొలగుటకే తమ కిట్టిసత్సంకల్పము ప్రేరేపించినాఁడు? తమ యజ్ఞాబలముచేతను, దైవానుగ్రహముచేతను, మనోదీక్ష పలనను, సంతతికార్యమేని నిర్వహింపగలమును ధైర్యమున్నది. దైవస్వరూపులను, పితృసములను తమ మ్రొల మీపాదము లొనగ ఘోరప్రమాణమాచరించుచుంటిమా విత్తఁడు. త్రికరణ ముగ దౌర్జన్యమును తలపెట్టము. ఎంతబాధయేని కాంతముతో సహించుము. ఈకాంతిసమరసమున మాప్రాణములు పోవుగాక! అహింసావ్రత మనిధారా వ్రతముగ నవలంబించుము అని” యా నుహృదయని మనము రంజిల్ల ఘోరప్రమాణములు గైకొనిరి. ఆ మహాసభాపుండును పట్టరానియానందముతో, “ధీరత్ విఘ్ననిహన్యమాను లగుమకా ధృత్యుతోత్సాహులై, ప్రారభా ములుజ్జగింపరునుమీ ప్రజ్ఞానిధుతోగావునన్” అను భర్తృహరి పద్యములు విగ్రహ చదివి “వత్సలార! జయమాను బడసిండు. ఇళకమీరు పోవుఁడు” అని వాని నాశీర్వాదించి పంపివైచె. సత్య దేవతకింతను విద్యావిహీనులయందేసేకదా స్థానమున్నది.

(ప)

సత్పురుషుల చరిత్ర మెంతవ్రాసినను తనివియేయుండదు. విషయమును విస్తారము వ్రాసి యీ కథానకము బెంపఁడలఁచు కొనలేదు. రంగఁడును, వానిమిత్రులును హనుమయ్యగారివద్ద నెలవుగైకొనిన మహాపండితమునుండి మధులశాలవద్ద వంతులప్ర కారము ప్రతిదినము నాలుగేసి గంటలకు నలుగురుచొప్పున యువయా ధ్రువాసములు కాంతముతోఁ గాపలాకాయులు నే తావుననుండి యెవరినిరానియెడకుండ చేయుచుండిరి. మధువిక్రేత మధ్యము వియంపబడలేదను త్రోధముచేఁ బ్రతిసాయంకాలము నను మధుభాండములను వీరినెత్తిపైఁ బులగొట్టుటయు, వారికి దెబ్బలుతగిలి రక్తముకాటులయుఁ దట్టించెడిది. నోటికనీదీత నుచ్చరింపరాని బండ్బూతుల దిట్టెనాఁడు; మోములపైఁ గాండ్రించి యామియుచుండెడి వాఁడు. హేయముగ వలిన పహారములను ధీరై విసరుచుండెడివాడు. త్రోధపికాచమునకు గ్రోవై మాన్యత్వమును గోల్పోయి యనురక్త్యముల నెన్ని

యేని కావించి వీరినిబాధించెడివాఁడు; కాంతమున్న వీరిచేకద! ఈ బాధలనన్నిటిని కిక్కురుచునకుండ సహించెడివారు, ఎంత కట్టుబాటు! ఎంతసహనము! తాము మున్నుకావించిన ఘోర ప్రమాణముల ననుసరించి ప్రతివారి కాశ్చర్యముజనింప నవర ప్రహేలువలె కాంతముగని బాధలన్నిటిని సహించియుండెడి వారు. మట్టమధ్యాహ్నము గ్రీష్మకాలమున కోర్చి యాతావున తమవంతుప్రకారము నిలువబడియుండెడివారు.

కాంతి సమరము సాగింపఁ బోత్యహించిన వానుమయ్య గారికి ఏనాటివార్త లానాఁడు చెంకలైక్వరునిద్వారా తెలి యుచుండెను. అయినయు వారికాంతిప్రదర్శనమున కానంద పడెడివాడు. రంగనితత్వానైపుణ్యమున కాశ్చర్యపడెడివాడు. దీపముండగనే యిల్లుచక్క దెబ్బకొనవలయునను” ప్రాచీనసామె తను దలఁచి వ్యాధినానాటికి మురుగుచుండుటచే నేసమయ మున కేయపాయము వాటిల్లునోయనియు, ధర్మస్వర్గ్యతాగతి యనున్యాయము నాలోచించుకొని తనకుండు చరపిగూఢము గు యావదాస్తియు, గుమారు నాలుగు లక్షల రూప్యములు వి లువచేయునది, రెండుభాగము లొనరించి సగము తన తనయైన కును, మిగిలినది ధర్మార్థముగను యాయ సంతర్పించుకొని తన ప్రజాసేవోద్దేశములను వ్యక్తపఱుప నొకకాగితముపై లిఖి యించి తనవద్ద దాచుకొనెను. ముఖ్యమున నీక్రిందవిషయము లాకాగితములోయుండెను. “అరుంధతీయాశ్రమము” అనువే రిట నొక యాశ్రమము” నిర్మింపవలెను. జాతిమతవివక్షతో నిమిత్తములేకుండ నీయాశ్రమ మసాధబాలకు కరణాలయము గ మండవలెను. ఈయాశ్రమములో నెల కొకసారిబీదలకు మృ స్తాన్తభోజనమును వస్త్రపులుసు యిచ్చుచుండవలయును. ఈ యాశ్రమమున కనుబంధముగ రాత్రిపాఠశాలయొ, రామమందిర మును నుండవలెను. రామమందిరమున బ్రతినిత్యము పురాణ పఠనమును, ప్రతినివారము రామభజ న యు సాగు చుండ వలెను. ఎందఱు విత్తవంతులులేరు. అయిననందఱు యాహను మయ్యగారివలె త్యాగశీలులేనా? పారమార్థికచింతాతత్పరు లగు మహానీయులకు విత్తము చిల్లిగవ్వప్రాయము కదా! అయిన ధ ర్మకార్యము లాచంద్రాదర్శస్థాయిగ కల్పంతమవఱకు నిర త్యము నొందుగాక!

దినములు గడచుకొలది రంగఁడును, వాని మిత్రబృంద మును మధువిక్రయశాలవద్ద కాంతిసమరమును దీక్షతో సాగించు చుండిరి. మధువిక్రేతయు, లోపాయికారీని వానికి సాహాయ్య మొనర్చుచున్న కాత్రబృందమును యీ పీడకంఠఁడు లేకున్న వదలి పోవునని యెంచి వానినెట్లైన నీరంగమునుండి తొలగింప సమకట్టిరి. అధికారులను బ్రతిమాలి, మధువిక్రేతను గొట్టినట్లు రంగనిపైఁ గేసుపెట్టిరి. ఏమియుపద్రవము వచ్చునని యెంచి యో యొక యాంగ్లవైద్యునకుఁ గొంతద్రవ్యమిచ్చి స్థితికెట్లును సంపాదించిరి. ఈదినములలో స్థితికెట్లులు వచ్చుటకు విశేష ప్రయాస యుక్తరేదు కద! కాస్త్రీప్రభృతులు కొందఱి సా త్వులును తియారనేసిరి. ఆహా! కాలవై పరీత్యము! ఇందంతయు వగ్గాశ్రమసంరక్షణమే కాబోలును! ఇంతమాత్రముచేఁ బంచమ ప్రాబల్య ముగియిపోవుగాఁబోలును, ఎంతవెట్టి! పాపము నా నాట వృద్ధియగుచుండుటచేతనే తుచ్చపుటూసాలుగల వ్యక్తులు అగ్రహతులలో నుద్భవించుచున్నారు. ఇందుచేతనే య గ్రహతుల లో గౌరవము సన్నగిలుచున్నది. విచారణ దినమున న్యాయస్థానమున జనులందఱి యధికమా యెను. తా మింతసమరకార్య మొనర్చితిమని యెంచి కాబోలు కాస్త్రీ ప్రభృతులు విచారణ సమయమునకు ముందే వచ్చి యా సనములపై గూర్చుండిరి, న్యాయాధికారి వచ్చి విచారణ ప్రారంభించెను. విచారణతంతు త్వరలోనే ముగిసెను. న్యాయాధికారి రంగనికాచి “చెప్పుకొనవలసినదేదయైన నున్నదా అని పృచ్ఛింప నాతఁడును దైవము దిక్కుమొగంబై “ఈవి యయమున నే నేమియు వాదించ దలచుకొనలేదు. దైవానుగ్ర హముచే నేటికి నాకు విశ్రాంతి కలిగినది, న్యాయాన్యాయ విమర్శనము చేయుటకు భగవంతుడున్నాడు. అయినను నే భయ పడవలయును. కాని తదితరులకుఁగాదు అని ధైర్యముతో మంద హాసము వదనారవించుచుపైఁ దిక్కుకొత్త బలికెను. రంగని పలు కు లాలికించి ప్రతివారును హృద్ధానముల సరిపిరి. కాస్త్రీ ప్రభృతుల కిప్పటికి పశ్చాత్తాపము కలిగినది కాబోలును. నం కాకున్న నందఱిలోను వారట్లు సిగ్గుచే మోములు వ్రాలుట యేమి! ఆరునెలలు కఠిన వరమును నాలుగు వందల రూప్యము లపరాధము లేకున్న నాలుగు నెలలు సామాన్య వరకము శిక్షగ న్యాయాధికారి విధించెను. రంగఁడును సంతోషస్వాంతము తో నీశిక్షను విసెను.

నాటిదినమున హనుమయ్య గారును లేని యోపికను దెచ్చుకొని న్యాయస్థానమునకు మిత్రసాహాయ్యముచే రాఁడు

నించెను. రంగఁడు న్యాయస్థానమున వందఱుద్భుతమయిండ హనుమయ్యగారి పాదములకు సాష్టాంగముగ ప్రణమిల్లి, “తండ్రి! విశ్రాంతిగైకొన నెలవిమ్ము! యావద్ధాతము తమభుజస్పింధ ముపైఁబడినది. మావారినందఱి నెట్లు ఆజ్ఞాపించి యాకాంతి సమరము తుదంట యెట్లుసాగింతురో? మీయాశీర్వచనబలు మున్న చాలును. కాంతిసమరమున మావారు తప్పక జయసి్థిని బడెనెదరు “అనుటయు నాయుదారస్వభావుఁడు ప్రేమప్ర సారి” పితృగములతో నాతని గనుగొని “వత్సా, నాబొందె లో ప్రాపమున్నంతవఱకుకొఱఁతయు రాక్షసును. ఇంతమా త్రముచే నీమిత్రులు నిరుత్సాహులై తలపెట్టిన కార్యము త్య జింపరు. నవీవోత్సాహముతో, ద్వీగుణకృతపీక్షతో, నీకాంతి సమరము సాగింతురు. అవిషయమున నేమాత్రము సందేహింప వలదు. అత్తవైదనను యుత్సాహ శక్తివన్నగిల లేదు. యావ ద్ధాతము నాభుజస్పింధముపైఁ బూని యాకాంతిసైనికులను సమరమును సాగింపఁ బ్రోత్సహించెను” అనిపలుక నావంధము యువకుఁ డుత్సాహభరితుఁ డాయెను. చెంకలైక్వర్లు కూడ తం డ్రీవలె నె రంగనికి వాగ్దత్త మిచ్చి వానిని సంతసించజేసెను. రంగఁడును సంతోషస్వాంతముతో మిత్రబృందమువద్ద నెలవుగైకొనెను. వారందఱి కంకంతు మతో, “నీ కాంతిసమరము తుదకంట సాగించి జయసిద్ధి నొందెద మని” నమ్మించి యాతనికి నెలవొసంగిరి. ఆనందభరితుఁడగు రంగఁడును నిర్విచారముగ సంతుష్టహృదయముతోఁ బంచమా ధరణ మొనరింపుమని పరమాత్ముని ప్రార్థింప కృష్ణజన్మస్థాన మున కరగి కృతార్థుఁడాయెను.

కావలెను

ఒంగోలుతాలూకా కనుపర్తి గ్రామమునందలి వైశ్యబృంద మువారి గృహములందు జ్యోతివిధానము ననుసరించి పురో హితముచేయించగల బ్రాహ్మణుడు కావలెను. వివరముల కొర కు యాక్రిందివిరువామాకు వ్రాయుడు.

డి. వెం. శ్రేష్ఠి,

కనుపర్తి గ్రామపైశ్య సంఘాధిపతి,
ఒట్టునివాసము, వేటపాలెము 10-8-26.

గూడూరు డి|| ము|| కోర్టులో

అసలు 1921 సం|| నెం 843 రు.
వాది:—అడ్మినిస్ట్రేటర్ జనరల్ మద్రాసు.
యె ది రి లు

ప్రతివాదు:— అంబరఖానా జయరామా రావు వగైరా.

నెల్లూరుజిల్లా రాజురత్నాకా పాక్కండల శ్రోత్రి యంలో యీ నెంబరు ప్రతివాదులకు గ్రామసమిష్టిన హక్కు అనుభవం గల 1/2 భాగంను యీనెంబరు వాదిగారు యేలంకు తెచ్చుచున్నారు. పదరు యేలం 29-8-1926 దిన నెల్లూరుజిల్లా కోటుకావద్ద సాయంత్రం 5 గంటలకు తీర్మానం కాబడునని ప్రమరపరమమన్నాను.

టి. వి. రామస్వామి అయ్యర్.

వాది వకీలు

ప్రకృతి వైద్యశాల

రాజమహేంద్రవరం

ఇచ్చట బాల్యాహుసేగారి తొట్టి స్నానములు, జిప్సు, నీవ్. మాక్ ఫ్రెడెను మొదలగువారి ప్రకృతి సాధన ములు, రంగుల వైద్యము మొదలగు వైద్యములద్వారా సమస్తవ్యాధులును సులభముగా కుదర్చబడును. గోదావరీ తీరమున రోగుల కనునైనవోడ యేర్పాటుచేయబడినది. రోగులకు కావలసిన సమస్త సదుపాయములును చేయ బడును. రాజమహేంద్రవరమున పండ్లు మొదలగు ఆహార పదార్థములు విరివిగా దొరకగలవు. సులభసహాయము నపే షించువారు యీ దినవహారికి గ్రానికొనిన జపాలు బడ యగలరు. డాక్టరుతో ఒక ఆకాబిల్డ్ పంపవలెను.

గరిమెల్ల కోడండరామయ్య
ఆనందనికేతనం రాజమహేంద్రవరం.

గాంధీ జ్యోతిషులు

2508

జననకాలవివరము లేక ప్రశ్నవ్రాయకాలమైనను తె లుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రూ 1-0-0 పై పత్రిప్రశ్నకు 0-4-0 సరి ఫలము మానవారిగ వ్రాయ 2-0-0. ఆంధ్రపత్రిక: ఈ జ్యోతిషుల పాండిత్యమును మనఃపూర్వక ముగ వినుతించుచున్నాము.

ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము,
తిరు త్తణి-చిత్తూరుజిల్లా

ఫారెస్టు పంచాయతులు

ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటుక్రింది ఉద్యోగులైన అధికారులు చేయు పరామర్శ అసంతృప్తికరముగ నుండుటచేతను క్రింది ఉద్యోగులకిచ్చు స్వల్పతీతములు, వారికుటుంబసభ్యులకు చాలకుండుట మొదలగు కారణములవలన క్రింది యుద్యోగులలో లంఛనాంధితనము హెచ్చి పీరిమాలమున బీదరైతులకు విశేషవాధలు కలుగుచుండుననుచితమును సర్వజనాంగీకార మివ్వరక పొందియున్నది. ఈరీతివల్ల అవలంబనను, డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగులవలనను ఏకో ముఖ్యమైనకొని పెద్దఅడవులందున్న సామాన్యముగ తక్కినవోట్ల ప్రభుత్వమున కెక్కువభాగములేకపోయినను, వ్యవసాయమే ముఖ్యధారముగ జీవింప గ్రామరైతులకు మాత్రముధికముగ నష్టకష్టముకలిగింపచుండునది. ఇట్లుపర్వారుకు అల్లుప్రజలకు కూడ దీనివలన లాభములేకుండుననుచు గుర్తించుట ఫారెస్టు ఉద్యోగుల రైతులను వేధించి ధనవంతులగుటకు మంచి అవకాశము లభించియుండునది. ప్రజానాయకు లీ అక్రమముల గూర్చి చేసిన ఆందోళనాధ్వరీతముగ ప్రభుత్వమువారివితమును నువిమర్శించి సామాన్యపుటడవుల పరిపాలనము డిపార్టుమెంటు వారి అధికారము (పరిపాలనము) నుండి తప్పించి పంచాయతీల పరిపాలనముక్రిందనుండుట ప్రజాక్షేమమున కవసరమని కొన్ని యెండ్లక్రిందనే తీర్మానించి కొన్ని ప్రదేశములందు పరిష్కారము ఫారెస్టు పంచాయతీలనిర్మించి కొన్ని అడవులు వానిపరిపాలనమున నుంచుకొంటిరని. అనుభవమువలనయీ పంచాయతీలజయప్రదముగ పనిచేసినట్లు ప్రభుత్వమువారివ్యాఖ్యనిరి. ఇటీవల సామాన్యముగ నడవులన్నిటిని పంచాయతీలపరిపాలనమునందుండుట అవసరమని ప్రభుత్వమువారి యుత్తరవోసంగి అట్టి కార్యక్రమము కొనసాగించుటకు ప్రతిజ్ఞిల్లాముందును కొంత ప్రత్యేకమైన సిబ్బందిని గూడ నియమించియున్నారు. వారు పంచాయతీల నిర్మాణమునకై పనిచేయుచున్నారు.

గ్రామపంచాయతులు-ఫారెస్టు పంచాయతులు

అడవియిలాకా పరిపాలనమున ఫారెస్టు పంచాయతీ పదతి మొదలుపెట్టబడిన రోజులలో గ్రామ పరిపాలనమును గురించిగాని యే యితర పరిపాలనమును గురించిగాని చట్టసమ్మతమైన పంచాయతీ సంస్థల నెలకొల్పుటకు అవకాశము లేనందునను ఆయద్యమును కేవలము పరిష్కారము మొదలుపెట్టబడియుండుటచేతను ప్రత్యేకకార్యములకు ప్రత్యేకపంచాయతీల నేర్పరచుట అవసరముగ నుండిన నుండవచ్చును. ఈకారణమువలననే అనేకవోట్ల చట్టబద్ధముగాని, చట్టసంబద్ధముగ నధికారములు లేని, ఫారెస్టు, ఇరిగేషన్, కానిలేషన్, మొదలగు ఇంఫార్మల్ పంచాయతుల తీర్పుడి పనిచేయుచుండినను. ఇవన్నియు కంట్రాక్టుపద్ధతిమీదనే, మధ్యవర్తి ధర్మము ననుసరించియో, ఉట్టికి స్వర్ణము నకు గూడ నెక్కక క్రింది పద్ధతియనం దుండి పనిచేయుచుండినను. 1920 సం॥ రమున 15 నంబరుగల గ్రామ పంచాయతీ చట్టము మదరాసు ప్రభుత్వమువారిచే నిర్మింపబడినందున ఒక సిద్ధాంతముగాని అవరణ కార్యక్రమముగాని లేక చెల్లాచెరుగ పడియున్న పంచాయతీ యుక్తమునకొకయాకార మేర్పరచి క్రమముగ అంగనిర్మాణ మొనగ్గుటద్వారా పంచాయతీ యుక్తమును కేంద్రీకరణము పొందగలదని అనేకు లాశించియుండిరి. కానన నిర్మాణయోగ్యముఖ్యోద్దేశముకూడ నిట్టిచేయె యుండునని పంచాయతీచట్టము నొకమారు చదివినవారికెల్ల స్పష్టముగగోచరించును. అన్ని పంచాయతీల నిర్మాణోద్దేశ మొక్కటిగ నుండును. ప్రజలకు స్వయం పరిపాలనా విషయమున తరిగ్గిను తోసంగుట గ్రామపంచాయతీ చట్టము నిర్మించుట కవసరముగ నున్న పీటికయందుకూడ నట్టి యుద్దేశమే స్పష్టపరుపబడినది. పంచాయతీచట్టము 17 నెక్సను ననుసరించి అడవుల పరిపాలనము కేవలము క్రింద ఇరిగేషన్ పరిపాలనము 19, 20 నెక్సనుల ననుసరించి గ్రామ సంబంధమైన యే యితర కార్య నిర్వహణమైనను సంస్థపరిపాలనమైనను అదియిది యనగల గ్రామమునకు సంబంధించిన యావత్తు విషయముల బాధ్యతవహించుటకు చట్టసమ్మతమైన అధికారము పంచాయతులు పొందియున్నవి. ఈ పంచాయతీ ఉద్యమము జయప్రదముగ చేయుటకు రాజధాని కంఠటికిని ఒక రిజిస్ట్రారు జనరలు ఆతనికి సహాయోద్యోగి కొంతసిబ్బందిని ప్రభుత్వము వారు కొన్ని సంవత్సరములక్రిందనే నియమించి యున్నారు. పూనిక స్వపరిపాలనా సంఘములు తాలూకా జిల్లావోర్డులు కూడ కొన్నివోట్ల కాకపోయిన కొన్ని ప్రదేశములందైనను యీ యుద్యమమునందు ముందంజవేసి పనిచేయుచున్నవి. ఉత్సాహ పంతులు, దేశసేవాభిలాషులు నగు యువకులెందరో యీయుద్యమమున నడుపుటకు ముందంజవేసి తోడ్పడుచున్నారు. హిం

దూక్షేమం చెన్నటికైన బాధ్యతాయంతరిపాలనము ప్రవేశపెట్టు నుద్దేశము ప్రభుత్వమునకున్నయెడల, ఈ పంచాయతీచట్టము నాధారముగని, ప్రోత్సాహమునగి, వలసినచో సంపూరించి, ప్రతి గ్రామముందును పంచాయతీనిర్మాణము నిర్బంధముగాంచి గ్రామజనులకు స్వయంపరిపాలనాపద్ధతి కుండువలసిన తరిగ్గినునొసంగి, నిరాధారముగ నున్న భారత కేంద్రప్రభుత్వమునకు దృఢమైనపునాదులను గ్రామముందు నిర్మించుట కిప్పటినుండియే కంఠసాధన మొనర్చుటకు స్వచ్ఛందముల ప్రయత్నింపవలసియున్నది. ఇప్పటి పంచాయతీచట్టముక్రింద ఆర్థిక స్థితి యేమియు తృప్తికరముగ లేకుండుటచే పంచాయతులు జయప్రదముగ పనిచేయవలసినవి అట్టిస్థితిలో యే స్వల్పధనార్జనము న కో ప ప తి యు న్న విషయములన్నియు అట్టి పంచాయతులనుండి తప్పించి ప్రత్యేకసంస్థల కిచ్చుటవలననేమియు జయప్రదముగ పనిచేయక పోవచ్చును. ఒక గ్రామమునకు చట్టబద్ధముగ ప్రాతినిధ్యము వహించి కాపనసమ్మత మగు నన్ని బాధ్యతలు నిర్వహించుటకు గ్రామపంచాయతు లుండువోట్ల మరలమరల ప్రత్యేకముగ ఫారెస్టు ఇరిగేషన్ మొదలగు కాపనబద్ధములుగాని సంస్థలుగాని పంచాయతీ కొద్దిమొదలగు యితర చట్టబద్ధములుగాని నిర్మింపవలసిన అవసరమే కరనింపదు. అగ్నిసాక్షిగ వివాహమాడి పెడలో తాగిట్టి భార్యను సంగమింప సిద్ధమునందు నాధుడుండగా ఆమెకు చీరలు దెచ్చుటకొకరిని అన్నపానము లొసంగుటకొకరిని సాములగడించుటకు వేరొకరిని ఉపవా యకుల నియమించిన నెట్లుండునో యీ పద్ధతియు నట్టినిగనే కాన్పించును. ఒకవేళ ప్రత్యేక విషయపరిష్కారము గల పద్ధతుల సహజోక్త్యోగ విషయమున నవసరముగనే పంచాయతీచట్టము 21, 22 నెక్సనులట్టి అట్టి ఉపసంఘునిర్మాణమునకు అనుకూలముగ నుండ నున్నది.

చెప్పవచ్చినదేవనిన ఒక కత్తిలో రెండుమాడువరలుండుట కార్యచర్యనిక సాధనములు. ప్రతిగ్రామముందును విద్యారంతులు చాలతక్కువగానే యుండును. గ్రామపంచాయతీకి ఫారెస్టు పంచాయతీకి, ఇరిగేషన్ పంచాయతీ యిట్టివానికి వేరువేరుపంచాయతీవాదులు, కావలసినయె-అన్యతలు చాలకష్టముగ నుండుటయేగాక గ్రామజనశీఘ్రములగు రైంపజాలక పోవుట మనోవైకల్యకారణము. ను. మరియు ఒక్కొక్కపంచాయతీ ప్రయోజనములు, లాభపద్ధతులు వేరువేరుగా కాన్పించుటచే అపంచాయతులకే మనస్ఫర్మల పోటీలంపడి పంచాయతీపద్ధతి కపజయముకలగవచ్చును. ఇంకను ఆగ్రామముందే సహకారసంఘము, పంచాయతీకొద్దియున్నయెడల చెప్పగలసినపనియేలేదు. ఇప్పటికే సహకారసంఘము, పంచాయతీ, పంచాయతీకొద్దియున్న గ్రామములలో తిపాలాబంట్లోతు లీభేదములు గు రింపజాలక పీరిజాలులు వారికి వారిజాలులు పీరికి బల్బాడాచేయుచుండుటయు, వారిలోవారికి గల మనస్ఫర్మలవలన యెవరినివారు తిసికొనజాలక పోవుటచే ముఖ్యమైన కాగితము లేవిలాపదారునకు చేరకపోవుటయు సంభవించుచున్నది. తిపాలాబంట్లోతులకే యిట్లున్నప్పుడు యేమియు తెలియని మూఢులగు గ్రామజనులొక్కొక్క విషయమున కొక్కొక్క పంచాయతీనిర్మించి ఆయావిషయముల కాయా పంచాయతీదారులతో నాలోచించుచు రనుట అసంభవము. ఎన్ని విధముల మోచిననుకూడ గ్రామముల పరిస్థితులకును, పరిపాలనా సౌభ్యవమునకుగూడ ఒక గ్రామమున కొక పంచాయతీకన్న నెక్కువ యుండుట కవసరముగాని ప్రయోజనముగాని కాన్పింపదు.

ఇక ఆర్థికవిషయము పరిపాలనాసాకార్యముల గూర్చి విచారితము. రాష్ట్ర పరిపాలనమున నీవగకే విరిలేని కాలు లుంకుటచే పరిపాలనాస్వయము హెచ్చి రానురాను పన్నుల భార మధికమగుచున్నది. ఆదాయము నంతను చాలవరకు వివిధ కాలుల సిబ్బంది ఖర్చులకు వ్యయమగుచున్నది. ముఖ్యమైన కాతీ యాభివృద్ధి కవసరమైన కార్యములకే ధనము లోపమగుచున్నది. వ్యయమును తగ్గించుటకు చేయు ప్రయత్నములెల్ల "గుమ్మకికాయ పోపు"మొగంక ఆవగిజను అదివిషయము"నట్లున్నది. ఏ స్వల్పతీతగాండ్రో తగ్గించుటయు అవసరమైన కొన్ని ఉన్నతోద్యోగములు కల్పించుటయు జరుగుచున్నది. (గ్రామపరిపాలనము సాధ్యమైనంతవరకు పంచాయతీలకు వసలి దిట్టిమైన విమర్శనాధికారము మాత్రము ప్రభుత్వ ముండుకొన్నచో యిప్పటి వివిధ కాలులు, వ్యయముకూడ తగ్గగలదు. ప్రభుత్వపద్ధతి ప్రజానారంజకమై బాధ్యతాయంత పరిపాలనమునకు పునాదులేర్పడును. పరిపాలనాసౌభ్యము, ప్రజాక్షేమముకూడ అభివృద్ధిపొందును. ప్రభుత్వసిద్ధాంతము మారినచో నివస్థయు సులభముగ జరుగును. ఎన్నికాళులు సూతనముకే నిర్మింపబడినను, క్రొత్తగ నెంత

సిబ్బంది నేర్పరచినను గ్రామపునర్నిర్మాణము జరుగనిదే, ప్రజా ప్రబోధము కలుగనిదే గ్రామము లభివృద్ధివంద నేరవు. ఈ కార్యమునకు ప్రభుత్వోద్యోగులు, ప్రజానాయకులు కలసివత్తుడే జయముగ జరుగును. ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రజాప్రబోధమున కిండు కయు తోడ్పడవలదు. అది అవకాశములే కాంతవరకు చేయగలరు. దీనికి పంచాయతీ సహకారోద్యమములే నిదర్శనములు.

గ్రామాభివృద్ధి కవసరమైన కాలుల సేకరములు ప్రభుత్వమున ప్రత్యేకముగ నున్నవి. అధికారులు వేరేయగ నున్నారు. గ్రామ పంచాయతులు, సహకారసంఘములు, పంచాయతీకొద్దిలు, ఫారెస్టు, ఇరిగేషన్ పంచాయతులు, వ్యవసాయ, పరిశ్రామిక యింకా నిట్టి కాలులన్నియొకలవు. వీని అన్నిటి యుద్దేశము గ్రామ పునర్నిర్మాణము. ఒక ఉద్దేశము నెరవేర్చుట కిన్ని కాలులు, అధికారులు అవసరమగుటకాక 'చైతన్యవ్యయం' తోగి నిపాలిపాతు' అన్నట్లు ఒకవేళ ఉద్దేశమునకు స్థితిరేకమైన ఫలితమునే కలిగింపవచ్చును. పునర్నిర్మాణమున కవసరమైన గ్రామములకు సంబంధించిన యీకాళులన్నిటిని పంచాయతీ యుద్యమమున చేర్చినచో పరిపాలనాస్వయము చాలవరకు తగ్గి జోపమొగమైన కార్యములకు ధనము సమృద్ధిగ నిలువయుండును. పంచాయతీలపై రినిభీకీ సలహాలొసంగుటకు ఉద్యోగులను, ఫిర్కా తాలూకా, మండలములందు నియమించి, అనుద్యోగుల తోడ్పాటున పంచాయతీ యుద్యమమును జయప్రదముగ వదు పవచ్చును. వీరందఱొక రాష్ట్రీయోద్యోగి 'పంచాయతుల రిజిస్ట్రారు జనరల్' క్రింద పనిచేయవచ్చును. అట్లయిన సహకార సంఘముల రిజిస్ట్రారు వ్యవసాయ డైరెక్టరు, పరిశ్రామిక డైరెక్టరు, ఫారెస్టు పంచాయతీ అధీశురు మున్నగు ఉద్యోగులు వీరి తోబేదారులు, అవసరమై వీరి జేతములు, భత్తులు అవసరమైన ఖర్చులగును. రాష్ట్రీయం దంతలను నిర్మాణమున పూర్తిగా నన్న సహకారకాళయందే యీకార్యములన్నిటిని లీనముచేసి పునర్నిర్మాణ కాళుక్రింద విశేషధనమును వ్యయపరచిన పద్ధతి యొగ మగును. గ్రామపునర్నిర్మాణము మరుకగ జరిగినయెడల ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకు గూడ లాభకరముగ నుండుటయేగాక యిప్పుడు ప్రబలియున్న అసంతృప్తి, అవిశ్వాసము, చెడిపోయిన సంబంధము, వివిధ రాజకీయకక్షలు నానాటికి ఊటించి ప్రజలు ప్రభుత్వముకూడ దేశాభివృద్ధి డేమము మనసుననుంచుకొని ఏకోద్దేశముతో బనిచేయుటకు మంచి అవకాశమేర్పడును. ప్రభుత్వ మీ కార్యక్రమము నవలంబించునట్లు కాపననిర్మాణ సభ్యులీ విషయమునుగూర్చి ప్రస్తావించెద రతి నమృదున్నాను.

అనంతగిరి పేరనార్యకవి
పంచాయతీల గౌరవనిర్మాత, సనప:

బీజే బండ్

బీజే బండ్:—నీరైపోయిన వీర్యమును గట్టిపరచుటకు లోకప్రసిద్ధిజేసినది. స్వప్నమందుగాని మూత్రముతో, గాని వీర్యము స్థితిమగుచున్న యెడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముపలితనమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి యౌవనమునం గను, ఎంతబలహీనుని కయినను రెండుగంటలలో నరములకు బలము నిచ్చి సంసారసుఖము అనుభవించునట్లు చేసి సంతానవంతులుగజేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును.

20 మాత్రలు సీ 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్య వైద్యశ్రమం

1159-1027 13, శత రాగిమతంగనీది, మృదాను.

S. U. Narayanachary & Co,
2650 Choukhamba-Benares



S. U. N. & CO. BENARES CITY

మాదగ్గర అన్నిరకముల పట్టుబట్టులు, దుద్రాక్ష, తిడలు ఆడదగిన సామానులు మొదలగునవి కొరవడారికి సరియైన ధరలకు వి. పి. మూలముగా పంపబడును. మంచి పట్టుబడి యును 15 రు 7 నుంచి 10 వరకు రుదాక్ష 108 పుంజేసరం 1-కి అజాలు 6 నుంచి రు 10 లు. 32 పూసలుపున్న కంటి 1-కి అజాలు 8 నుంచి రు 10 లు గౌరీకంకరపూస 1-కి రు 8 1/2 నుంచి 25 వరకు 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ముఖముల పూస 1-కి రు 2 నుంచి 80 లు పాత్తి పంచెలు 7, 8 మూర 1-కి రు 7 నుంచి 12 లు పట్టు పంచెలు మూర 10, 12, 1-కి రు 14 నుంచి 15 లు బెంగురూరు రకం చీరలు జరిపనిచేయబడినవి. 21, 16, 18 మూర మంచురకం, రు 85 నుండి రు 150 వరకు. 12, 16 మూర బనారస్ చీర 1-కి రు 25 నుంచి 150 లు చిన్న పిల్లలు ఆడతగిన ఇత్తడి సామానులు 32 ఉన్నటువంటి పెట్టె 1-కి రు 1-కి 0 మర్రారకం 2-కి అన్నిటికి మెగర్ రు 5-0-0 ఇంకా కావలసిన సామానులకు మాకేటలాగు ఉచితము. యన్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, చవుకంబా. కాకి

గోల్డ్ బేంగిల్స్ మేను పాక్స్ రింగ్ కో
18 జనరల్ ము తయ్య మొదటిసిఫి, సాఫురారు పేట మురారు

కాంగ్రెసునే నమ్మండి

పండిత మాలవ్యా క్రొత్త పక్ష మెందుకు?

కాననోల్లంపున ప్రయత్నావసరము

లాలాలజపత్రాయి గంభీరోక్తులు

లాహోరు, మార్చి 27:— స్వరాజ్యపక్షము కాసనభ లంఘనము గల్గెనో కాంగ్రెసునెడలను, వచ్చే యెన్నికల యెడలను ప్రజల విద్యుక్త మేమో చెప్పు లాలాలజపత్రాయి గారు బ్రాహ్మణులలో లాహోరు పౌరుల మనస్సనియమ నిట్లు చెప్పిరి:—

“నేను పండిత మాలవ్యా యివట నుండగా నుపన్యసింప వలెనను కొంటిని. కాని వారు లాహోరునడి అమృతనగరుకు బోయినప్పుడును విచారమగుచున్నది. నేనీజోజున కాంగ్రెసుయొక్క పూర్వచరిత్రనంతయు జెప్పబూనుకొనలేదు. నాకు ఒక్కటి మాత్రము స్పష్టముగ చెలియును. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము కాగితము మీది తీర్మానములను, బెదరింపులను ఘోరకారములను లక్ష్యము జేయుచున్నది. అందరును కలసి గట్టిగా కట్టుకట్టి యేమైన పనిచేస్తే లక్ష్యపెట్టునేమో. 1921 లో సహకారమును అసహాయాద్యమును భారతదేశమున విజృంభించి యుండెను. మిత నాడులు సహకారోత్సాహము లో ప్రభుత్వముతో జేరి 40 వేలమంది భారతీయులను జైలులకు బంపిరి. అసహాయవాదులు దేశముకొరకై నానా కష్టములను అనుభవములను బడుచుండిరి. 1921లో మితవాదులు ఒక్కపెట్టున కాసనభలనుండి రాజీనామాపెట్టి లేచినప్పటి యెడల దేశస్థితి నేడు యింకొక విధముగనుండి యుండజేసి. ప్రభుత్వము ప్రజలయింట్ల ప్రకారము లొంగియుండజేసి. కాని మితవాదులు జేయులేదు. ఫలితమేమి జరిగెను. సహకార వాదులును, అసహాయ వాదులునుగూడ అపజయము గాంచిరి. ఈసరికి ప్రభుత్వమువారికి మితవాదులమీద ద్రువపొయినది. వాగుజేసిన సేవనంతను మరచిపోయిరి. ఇంతలో స్వరాజ్యపక్షముగూడ వచ్చెను. ప్రభుత్వోద్యోగము లక్రమలేవనది ఒక్క స్వరాజ్య పక్షమునుట తప్పు. మితవాదులదేవని జేసిరి. జగత్ నారాయణో, చింతామణిగార లుద్యోగములను రాజీనామాలు పెట్టిపడవ ప్రభుత్వమువారు మరల నావ్యవించినను ఉద్యోగముల స్వీకరింపరైరి. మితవాదులు మంత్రులు గ నున్నపుడు గల్గిన యనుభవము మీద ముడిమనుక మిటి యెటుట సాక్ష్యమిచ్చును యీఉద్యోగములగుర్తి గట్టిగా ప్రతికూల భావముల చెప్పిరి. ఈఉద్యోగములను పండిత మాలవ్యా జిన్నాగార్ల కిచ్చినను వారు ఆత్మగౌరవము గల్గి వాని కొనసాగించెదరని నేను నమ్మును. బెంగాలులో మంత్రులను ఖాయముగ నియమించినను వారు బెంగాలు ఆర్డినెన్సుతో ప్రజలుబాధపడుటమంచి ఒకవారముకన్న యెక్కువకాలముండ జాలరు. కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వము కాసనభలకు బాధ్యతవహించియున్నగాని ఉద్యోగము లంగీకరించి లాభములేదు.

ఉద్యోగములకు నీతికిదూరము

భారతీయు డెంత ఉన్నత నీతిగతుడై విజ్ఞానవంతుడైనను ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఉద్యోగము లంగీకరించునెడల అభినతి పాలగుట స్పష్టము. మితవాదులు వైతము ఉద్యోగముల జాలించుకొన్న పిదప వానిని గుర్తి అభిప్రాయముల మార్చుకొనిరి. సర్ మహాత్ముడు మోక్షఉద్యోగముననున్నపుడు గానుండ చాలించుకొన్న పిదపనే మిడిమనుక మిటి మైవారిటి నివేదికముతోనే కి భావమును చెప్పిరి. పండిత మోతీలాలు స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడుగనుండి 1924 లో అనెల్లీయందు ప్రభుత్వముతో సహకారము జేయుట కొడబడెను గాని ప్రభుత్వమువారి దట్ట సహకారమున కియ్యకొనరైరి. అందుచేత స్వరాజ్యపక్షమువారు సభలను విడిచివచ్చుట తప్పని సరియయ్యెను. మంత్రులగువలన ప్రభుత్వములో భాగమై పోయెదరు. కమిటీ సభ్యులైగాని ఆల వెన్సులపువుకొనుటకైగాని అటులగానేరదు. అనెల్లీ, కాసనభల అభ్యుత్థులు ప్రభుత్వముతోనే భిన్నంపక భిన్నాభిప్రాయముల చెలరేపవచ్చును. అయినను కాంగ్రెసు ఉద్యోగముల నంగీకరించు విషయమై నిష్ణాయమునకు ప్రతి మాలముగబోయిన నేను ముగ్ధులను నంగీకరింపజాలను. ఉద్యోగముల స్వీకరింపవలసి యింతేదేవుడు వాందోద్యమమునందు వహి మహులు బాధి నూత్నులనుసేను గ్రహింపజాలనందుకు విచారముచేవచ్చు.

పండిత మాలవ్యామార్పు

1924 లోని పండిత మాలవ్యా 1926 లో మారిపోయిరి. 1924 మార్చిలో వైనాస్సు బిల్లును (ట్రో సి కే య వ లె నని పండిత మాలవ్యా ప్రసంగించుచు, భారత ప్రజాపక్షప్రతినిధిగ నుండి సభివారిని వైనాస్సు బిల్లునుగుర్తి గట్టిగ నాలోచింపగోరెననియూ ద్వంద్వ విభాన మపజయముగాంచెననియు ఆపుడుగాని యికముందుగాని పక్షుల విధించుటకు సమైక్య జాలననియు జెప్పిరి.

చింతామణిగారి క్రొత్తపక్షము 7 నాల్గవనందునా

చింతామణిగారునిర్మించుచున్న నూతనసంయుక్తజాతీయ పక్షము యేడురోజులకన్న యెక్కువ నిలువజాలను. ఏలననగా యీ పక్షము స్వరాజ్య పక్షమువలె నన్ని సమయములందును ఒక్కటిగ వోటుజేయునదిగాదు. దేశమునం దైకపక్ష్యములేదని నాకు చెలియును. కాని అన్యదేశీయులు ఆ దర్పములలోక్రిందు గారాదు ప్రభుత్వముతో సహకారము జేయుటకు చెయిజాప వచ్చును కాని దాని ట్రో సి కే సి న పు డు తు ద కు కా స నో ల్లం ఘ న ము న ను స్థింప వలసి కచ్చును. భారతీయులు విజయము గాంచవలెనన్న కాసనోల్లంపునముద్యారానే అది ప్రాప్తించును. దేశములో కాసనోల్లంపునమునకు గాను ప్రజలను కట్టుదిట్టములజేయుచు పని జేయించుట మొకటుండవలయును.

క్రొత్తపక్షములగతియేమి?

ఈక్రొత్తపక్షములగతి యెట్లుండునో నేను భవిష్యత్తు జెప్పజాలనుగాని కాంగ్రెసును ధ్వంసముజేయ ప్రయత్నించు పక్షము తన్న దానా నాశము జేసికొను మాటమాత్రము నిశ్చయము. పండిత మాలవ్యాగారు నూతనపక్ష నిర్మాణము జేయబూనినందులకు విచారమగుచున్నది.

“దేశములో నొక్కటియే జాతీయసంస్థ గలదు. అదియే కాంగ్రెసు. కాంగ్రెసే స్వాతంత్ర్య ఆదర్శమును జేర్చగల్గును. అది పదియేండ్లు, 50 యేండ్లు, 100 యేండ్లు పట్టవచ్చును. (హర్షము) అని చెప్పి ముగించిరి. (అ.ప్రె.)

ఇస్లాము వేరు భారతదేశమువేరా?

మాలానా మోతాలీ విజ్ఞప్తి

కలకత్తాలో మిర్జాపూరు పార్కులో జరిగిన సభయందు మాలానా మోతాలీగారు పరస్పరించుచు నిట్లు చెప్పిరి:— నిప్పుడే మాండలే ఇన్నేను జెయ్యలో మిసోదరులను జూచి తిరిగి వచ్చితిని. ఇప్పుడు వారి విషయమై యెక్కువ జెప్పదలమకొనలేదు. తరువాత జెప్పెదను. వారు బెంగాలులో తమ సోదరులకు ప్రేమాభినందనముల మాత్రము చెలుపుచుని నన్ను కోరిరి. వారు భారతదేశపు సిపాయిలమనియు వారికేమి జరిగినను వారి దేశీయు లేమాత్రమును ధైర్యము పడరాదనియు మిమ్ములను జ్ఞాపకముంచుకొనలేనని వారు గోరుచున్నారు.

తమాషా గాదు

వచ్చే యెన్నికలు తమాషాగాదు. నిజముగా గట్టి పని జేయవలెను. కాసనభల గుర్తి నా స్వంత అభిప్రాయమెట్టిదియోమీకు చెలియును. మూడేండ్ల క్రింద నాకు వానిలో విశ్వాసము లేక ఇప్పు డావిశ్వాసము అసలే తగ్గిపోయినది. ఐనప్పటిని ఇకనీ కొలదిమాసములను నేను నాకాంగ్రెసు అభ్యర్థిలకు వోట్లకైపని జేసెదను. ఈసారి యెన్నికలపోరాటము బహువిధముగ నుండును. ప్రభుత్వమువారు ప్రతికూలముగనుండురు. ప్రభుత్వమిత్రులు ప్రతిహేలురుగ నుండురు. కొంతమంది బహిదా మార్షిలు పండితులుప్రతిహేలురుగ నుండురు. ఇట్టిపరిస్థితులలో హిందూ మహమ్మదీయసమన్యగూడ పాడుచుకొనినవచ్చును. కాని దానిని లోతుగా బంగాళా భాతము లో పూడ్చి పెట్టవలెను. సర్ అబ్దుల్ రహీం షా టీ గా నుం టే పోట్లాడవలసినదే కొన్ని సంవత్సరములక్రింద యీ సర్ అబ్దుల్ జాతీయవాదిగ నుండెను. ఐదేండ్లు బెంగాలు సెక్రటేరియటులో నుండేటప్పటికి మనస్సుచూరినది. పండితమాలవ్యా క్రొత్త పక్షము నెత్తు నెడలనాయనతో గూడపోరాడవలసినదే. రాజకీయములలో చెర్లాటలాడుచున్న కొన్నిగారితోగూడ పోరాడవలసినదే. ప్రజల డేమునునకై తమసర్వస్వమును యె్వరర్పాడే అనుభవముగల్గినాలో కొన్నినాలో దేశమునకు కావలయునుమన

ఆదర్శమునుగుర్తి యెన్నికదారులకు దోయునటుల జెప్పవలయును. అట్లు చేసినయెడల కాంగ్రెసు అభ్యర్థులందరును విజయముగాంచగలరు. హిందువులలోను మహమ్మదీయులలోను, క్రైస్తవులలోను శ్రేష్టులు ఉత్తములైనవారిని తేల్చెదము. స్వరాజ్యపక్షమువద్ద, కిలాపతు పక్షమువద్ద, నుస్లిం లీగువద్ద, హిందూమహాసభవద్ద, ఒక్క కాంగ్రెసు పార్టీయనియే యుండవలెను. (హర్షము) మహమ్మదీయ అభ్యర్థిగాని, హిందూ అభ్యర్థిగాని, కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగానే యెన్నుకొనబడును. ఎన్ని నలైనపిదప చాలమంది యెన్నుకొనబడినపుడు మీనాయకుడు ప్రభుత్వమునకు మరతుల నొప్పుకొనవలసినదిగ, అనగా స్వరాజ్యము నీయవలెననియు, కిలాఫతు సమస్యను పరిష్కరింపవలె కనియు, పంజాబు దుర్మయములను బోగట్టవలెననియు అబ్రిమేటును పంపెదరు. ఆమరతుల నంగీకరింపవచ్చుయెడల ద్వీగు జీక్ష్మిముగ సంరంభముజేసి తురకు పరిష్కారము గురురునటుగ జేసెదరు. అప్పుడు చెమకకు తిరిగిమామటగాని లేచిపోయెనాని యుండదు. 1927లో సంరంభము బహుతీవ్రముగ నుండును. జయ-పజయంబులు దైవాధీనంబులు. 1928లో భారత దేశము స్వాతంత్ర్యము బడయునని నాకుమాత్రము నమ్మకము గలదు.

రెండును ఒక్కటే

భారతదేశ డేమునునకును ఇస్లాము డేమునునకును పోటీ గలవనుకొనుట పారభాటు. ఇస్లాముస్వాతంత్ర్యమైనను, భారతస్వాతంత్ర్య మైనను ఒక్కటియే. (హర్షము) మహమ్మదీయులకు రెండుబాధ్యతలు గలవు. వారు ఇస్లాము విమోచనమును భారత విమోచనమును గూడ పనిజేయవలయును. భగవంతుని అనుగ్రహమున్నయెడల యీ సంరంభము నందు జయము గలుగవచ్చును.

నన్ను బెంగాలులో నెంతకాలముండి పనిజేయుచున్న అంతకాలము పనిజేసెదను. వచ్చే సంవత్సరముంతయును కొన్ని రోజులు దప్ప మీకు యెన్నికలకై ప్రచారము జేసెదను. ప్రభుత్వము వారుగూడ త్వరలోనే రాజకీయ ఖైదీలను విడుదలజేసెదను. వారిని నిరంతముగ జెయిలులో నంహట ధర్మముగాదు. మీ మిత్రులు జెయిలులో నున్నవారు సోమరితనమును వీడి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు వోటుజేయవలెనని కోరుచున్నారు. బాంబులను జేయవద్దని కోరుచున్నారు.

ఒక్క మోచ్చరిక

నేను ప్రభుత్వమువారికి ఒక్క మోచ్చరిక జేసెదను. మాండలేలోని పుడున్న రాజకీయ ఖైదీలకు యేమైన ప్రమాదము జరుగునెడల భారతదేశమునకు ఇంగ్లాండునకును మధ్య పెద్దగోడ యేర్పడును. రెండు దేశముల మధ్యను కాంతి సాధ్యముగ నుండదు. మిగిలినవిషయములన్నిటిని కట్టిబెట్టి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోటుజేయెడు. అయ్యది జెయిలులోనున్న మిత్రుల కుతస్సహకారముగ నుండును”

(ఫార్వర్డు)

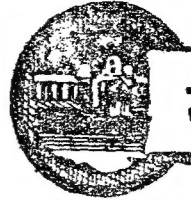
డాక్టరు పి. సి. రే గారు

క్రొత్త జాతీయపక్షముతో సంబంధము లేదు

పి. సి. రేగారు ‘ఫార్వర్డు’ పత్రిక కిటుల వ్రాసిరి:— నేనేమో రాజకీయాభిప్రాయముల మార్చుకొనినటుల మీ పత్రికలో తమాషాలందును సంపాదకీయమునందును ఉదరించినటుల జూచితిని. చింతామణిగారి వద్దనుండి అచ్చెంటు తంతి రాగా మాని ఫెస్టాక్రిందచేరు వేసికొనవచ్చునని ప్రత్యుత్తరమిచ్చునపుడు యీమాని ఫెస్టా ఉద్దేశ్యము అన్నిపార్టీలను గల సిరాండుటేబిలు సభ జరిపి ప్రస్తుత పరిస్థితుల చర్చించి స్వరాజ్యమును సంపాదించే మార్గము నాలోచించెద రనితలంచి చేరు నిచ్చితిని. అదే నా కాశ్యర్యమయ్యెను. నిన్న అసానియేటెడు ప్రెసు వార్తలో చింతామణిగారు సర్వాజ్యపక్షమువారికిచ్చిన ప్రతికోటును బుర్రాక్రసీకిచ్చినట్లే యని చెప్పిన మాట విన్నపుడు నాకు మరింత ఆశ్చర్యము గల్గుటయేగాక చాల కష్టము గల్గెను.

స్వరాజ్యపక్షనభ్యులు క్రొత్తపక్షములో జేరుచున్నారా?

పండిత నెహ్రూగారుసమాధానము
ఆహాబాదు మార్చి 27:— స్వరాజ్యపక్షనభ్యులుగ పండితమోతీలాలు సెహూగారు పత్రికల కిటులవ్రాసిరి:—



మహావేదము

దక్షిణాదియూ వర్తకసంఘము:— ఈ సంఘ సాంవత్సరికసమావేశము వర్తకసంఘపు భవనమున ఈనెల 21 వ తేదీ బుధవారం సాయంకాలము 4-30 గంటలకు జనగను.

ఒకనవరణ

ఈనెల 24 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో "సంఘాదు కర్తా" యందు విద్యాసంఘమునకు భూరివిరాళము" అను వ్యాసములో 2వ మూలధనము రు 1000-0-0. (2) అన్నపూర్ణమ్మగారి విరాళము 100-0-0 అని ప్రకటనలు. రెండవది అని 5 వేలు అని పడినది పొరబాటు.

సైనికమరణము:—నిన్నటి దినం ఉదయం వేసేరి మోరొడులో 1898 నెంబరు రిజిమెంట్ పోలీసు కాన్స్టేబులు రిక్తమనీసుగారు వరదానంద్, త్రాసుడు వాడుకలల్ల చావనల చివాయెనియు అందుచే ఆతడు నవలించెడియు పనాయతి వారులు తీర్చుచెప్పిరి.

హిందూతియలూజికలు హైస్కూలు సారస్వత సంఘము:—ఈ సంఘపు సాంవత్సరిక సమావేశము ఈనెల 30 వ తేదీ సాయంకాలము 5-15 గంటలకు హైస్కూలు హాల్ లో జరిగినది. హైస్కూలులో 2. 3. 4. 5. కృష్ణస్వామి చుట్టూరగారు "విద్య ప్రసాద" అను విషయమై ఉపన్యసించెదరు. వివాహములు జే. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

దొంగతనము:—మాల్లో ఒక ఇంజనీయరు ఇంటి లో 3000 రూపాయల విలువగల వస్తువులు దొంగిలించబడెనని మొన్న ప్రకటించియుంటిమి. పోలీసువారు గోవిందస్వామి రెడ్డి అను వానిని పట్టుకొనిరి. దొంగిలించబడిన వస్తువులన్నియు దొరికినవి.

కాకరై నను పన్ను చెల్లింపక దొంగతనముగ తెచ్చుచున్న పొన్నుస్వామిని కట్టెము ప్రెవెంటివు ఆఫీసరు వెంకటాచలం నాయకుగారు నిన్న పట్టుకొనిరి. అరెస్టు 10 దినాలు కాల్చిన దొంగతన.

పురుషేటలో ఇటీవల గడియారముల దొంగతనము అధికముగ నుండెను. నిన్నటి దినము పోలీసువారు 16 సంవత్సరముల కుట్రవానిని పట్టుకొనిరి. అతని వస్త్ర మూడుగడియారములు ఒకరిట్టువాని దొంగతన.

రాకపోకలు:—కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరు ఎ. హెచ్. యస్. టాడ్ గారు ఆదివారం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి.

పోస్టుమాస్టరు జెనరలు ఆర్ డబ్ల్యు హాన్సుగారు శనివారం రాత్రి బెంగళూరు వెళ్లిరి.

పరిశ్రమల కాఖ డైరెక్టరు ధానుగుగారు వారిభార్యతో నిన్నరాత్రి బొంబాయికి ప్రయాణమైపోయిరి. ప్రభుత్వపు ఆర్థిక కాఖ డిప్యూటీ కార్యదర్శి జె.వి. బ్రానుగారు నిన్నరాత్రి బొంబాయికి వెళ్లిరి.

డాక్టరు అనిబెసాటుగారు నిన్నరాత్రి రాజమహేంద్రవరము వెళ్లిరి.

చీపు ఫారెస్టు ఇంజనీయరు సి. యస్. మర్రిసుగారు నిన్నరాత్రి ఉలవకోటకు వెళ్లిరి.

కారాగృహముల ఇన్స్పెక్టరు జెనరలు రెస్టి నెంటు కల నలు జె. పి. కామరసుగారు నిన్నరాత్రి ఉదకమండలం వెళ్లిరి. కోయంబట్టూరు అసిస్టెంటు కలెక్టరు బగ్గనగారు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు హోల్లూడర్లుగారు సేటివిసం ఉదయం కలకత్తా మెయిలులో చెన్నపురికివచ్చిరి.

మలబారు శిల్ప కలెక్టరు హెచ్. ఆర్. సేటుగారు కల్లికోటనుండి సేటివిసం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి.

రా. బ. తనికాచలంజెట్టిగారు సేటివిసం ఉదయం నాగపట్నంనుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి.

జై. యం. సి. ఎ సభ్యుడగు వ్యక్తుగారు సేటివిసం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి.

బొబ్బిలి రాజుగారు సేటివిసం చెన్నపురికి వచ్చిరి. హంబాయికి వెళ్లెదరు.

ఇంజీనీయులు బాంకి కార్యదర్శి డబ్ల్యు. లాంటుగారు బొంబాయినుండి సేటివిసం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి.

సర్. యం. సి. టి. ము త్రయ్యకెట్టిగారు శనివారంరాత్రి బోటు మెయిలులో వెళ్లిరి.

ముగల్గునెడల యిప్పుడున్న పక్షములందలి సభ్యులవని యేమగును? ఉ:—భవిష్యత్తునుగూర్చి యేదో ఒక మాటజెప్పుట నులభమేయగును. కాని భారత జాతీయపక్షమును నిర్మించుటలో యిటువంటి సంఘర్షణమేమియు రాకుండనే చూప జనును.

ప్ర:—ఎన్నికల పోటీయొట్టుండును? అందరను ఒక్క-పేరుతోనే పోటీ చేసెదరా? క్రొత్త పార్టీ కార్యనిర్వాహకులు అభ్యర్థులను నిర్ణయించెదరా లేక వివిధ పక్షముల కార్యనిర్వాహకుల మధ్య సంతతింపు జరుగునా? ఎన్నికలయందు తరువాత కాసనసభలందును సంఘర్షణములేకుండ జేయుటెట్లు!

ఉ:—ఈవిషయము లన్నియును నూతనపక్షకార్య నిర్వాహక వర్గము ఆలోచించి దేశమున కంతకును ఒక విధముగ నుండునట్లే లేక వేరేవేరు రాష్ట్రములకు వేరేవేరు విధములతో తగినట్లు నిర్ణయించును. పార్టీనిర్ణయము గాకను కార్యనిర్వాహకుల సెన్సుకొనకనుండు యీ విషయముల కెవరును ప్రత్యుత్తర మియ్యవలదు.

ప్ర:—కాసనసభలో కార్యములను కాంగ్రెసు నకు పుటనుగూర్చి మీ ఆభిప్రాయమేమి? పాలు, బాపిసాగారలలో మీ రేకీభవించెదరా? అట్లెనయెడల క్రొత్తపక్షముగాని ప్రాతపక్షముగాని కెన్నికదారులలో మాత్రము సంబంధము లేకుండ నెన్నికలు నడుపుట యెట్లు సమర్థించెదరు?

చింతామణిగారు—కాసనసభలో సభ్యులేమి జేయవలెనో డైరీ రాజకీయసంస్థ లేవియును దిద్దరాదు. అందుచేత ఆ పక్షము యొక్కలంకల పాల్గొనరాదో నాకు దెలియకున్నది. వారు అభ్యర్థులను తినురాజకీయార్థిద్రావ్యముల ప్రకారముపోటీక బెట్టెదరుకానియెన్నుకోబడినఅభ్యర్థులకాసన సభలున్నంత కాలము ఎన్నికదారులకు బాధ్యతవహించెదమనగాని డైరీసంస్థయొక్క ప్రతినిధులై వారియుత్తరవులకు బదులిచ్చుచుండరు. ఈవిషయము బగ్గ-ప్రెస్టు ఉపన్యాసములోనే స్పష్టమయ్యుండెను.

ప్ర:—హిందూమహామ్మదీయ సమస్యకు, బ్రాహ్మణ అబ్రాహ్మ సమస్యకు మితవాది జోషువ మేమి? చింతామణిగారు:—దేశములోని మత విభేదముల బో

గొట్టుటకు మరియితర పక్షములకు వలెనే మితవాది పక్షము నకుగూడ నిష్ఠావధమేమియు లేదు. ప్రస్తుత పరిస్థితులు అసహాయావస్థను పురోజాలలోజేసిన విపరీతములవలన గల్గినవని నాయభిప్రాయము. నేను జెప్పినది తప్పుగావచ్చును. ఒప్పుగావచ్చును. కాని అపోహలు తొలగుటకు కొంతకాలము పట్టును. ఈలోన హిందువులుగాని మహమ్మదీయులుగాని బ్రాహ్మణులుగాని అబ్రాహ్మణులుగానిమతత్యవధి నవలంబింపవలయును. దొంగదారులు, రాజమార్గములలో నాకునమ్మకములేదు. ఏవైకొత్త పరిస్థితులు వచ్చిన పుడు సహనము మితత్వము, ఆలోచన, ఓపివి యుండవలెను.

ప్ర:—వచ్చేయొన్నికలలో కామను వెల్లు టిల్లుడేరుతో పోటీజేయుటను గూర్చి యేమి చెప్పెదరు?

ఉ:—నాకుటిల్లుడే యిష్టమే. కాని నేను దానికిబద్ధమైయుండను. అందరినిబంధనలు కొన్నిటితోనే నేకీభవింపను దానిని యొన్నికలలో ముందుకు దేవలెనని నాకిష్టము లేదు. ప్రతిష్టంభదారులును, స్వరాజ్యపక్షమువారును, ప్రభుత్వపక్షమువారుగూడ ఎన్నికలలో అపజయము గాంచవలెననియే కోరెదను. కాని ఒక్కటే మతము మార్గము గలవారందరు కలసి పనిజేయుటకుమాత్రము మార్గ మరయుచున్నాము. నేను రెండువర్తులనుమాత్రము బెట్టెదను: (1) అభ్యర్థి సాధ్యమైనంతతీవ్రతగా భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనము గావలెనని ప్రాత్యాశముజేయువారై యుండవలెను. (2) ప్రత్యక్షచర్య నవలంబింపకుండ సక్రమముగ పార్లమెంటు పద్ధతులనవలంబించి దానిని పొందజూడవలయును. ఈ రెండు విషయములను స్పష్టముగ చెలుపని అభ్యర్థి నెవ్వరిని గాని నేను బలపరచజాలను. ఏదైన ఒక్క విషయమై ప్రత్యేకముగ నిర్ణీతాభిప్రాయములు గల అభ్యర్థిని నేనుబలపరచెదను. ఇందువలన ప్రభుత్వసంస్కరణము గావలెనని కోరు యేపక్షమునకైనను కామనిసంత బలముగల్గును. అందరకును ప్రతిపత్తిసమూహులకు నిష్పంధము జేయబడిన విషయములకు తోడు విధేయముల నెక్కువజేయుటవలన స్వరాజ్యపక్షమువారికి యొక్క-వచనలిగి బుర్రాకసీ ఆట ఆడుటకు అవకాశముగల్గుననియే నేను ఉపన్యాసములో చెప్పి యుంటిని.

జైకలూరు, మార్చి 26:—జైకలూరు తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు జరుపబడునను నమ్మిక లేదు. బోర్డువారు నామినేషను చేయవలయునని సిఫార్సు చేసిరి. ప్రజలు దానిని ఖండించుచున్నారు. ప్రభుత్వమునకు విన్నవించుకొండెనునది. 21 వ తారీఖునకు అన్నియు లేచును అని తంతి వచ్చినది.

పండిత మదనమోహన మాళ్వా నూతన రాజకీయపక్ష నిర్మాణమునుగూర్చి యామధ్య ప్రకటించుచు నిట్లుచెల్పిరి:—“కాసనసభలందున్న హిందూ మహమ్మదీయ సభ్యులు చాలమంది స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు యీపక్షమునందు జేరునటుల యిష్టమును చెల్పిరి.” అప్రకటనమునందే నూతనపక్షము స్వరాజ్యపక్ష మంగీకరించిన కాన్పురుకాంగ్రెసు విధానమునకు ప్రతిహేలుమగ నున్నటుల చెలుప జడెను. కాసనసభలందలి స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులెవరును గాని స్వరాజ్యపక్షమును ఇదలి క్రొత్తపక్షమునందు జేరునటుల నాకు గాని జెనరలు సెక్రటరీకిగాని వర్తమానము దెలియలేదు. ఒక్క-పండిత క్యామలాలు సెహ్రా యం.యల్.ఏ. మాత్రము వచ్చే యొన్నికలందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగ నుండుటలేదని చెలుపగనే స్వరాజ్యపక్ష సభ్యత్వమునకు రాజీనామా బెట్టిరి. అక్రొత్తపక్షములో జేరిరన్న స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుడు వీరయినటుకు సంజయములేదు. వీరివిషయమై పార్టీ కార్యనిర్వాహక వర్గము కాలక్రమేణ పరిష్కరించును. మరెవ్వరును అటుల జేయలేదని నమ్మెదను. అట్లు జేసియెడల త్వరలోనే ప్రకటించుటవలన పార్టీకిని ఆ సభ్యునకు గూడ మంచిది. కాంగ్రెసు తీర్మానానుసారము కాసన సభలందు జేరినవిచ్చిన స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు అందరును నూతనపక్షములో జేరినదియు లేక జేర వద్దేమిదనియు అలహాబాదు ఆనందభవనులో నాకు చెలుపగోరెదను. అనలు కాంగ్రెసువారులును కాసన సభలందును డైటును స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులును నేనుజెప్పినదాని కపార్థములు గొప్పచక నేను యీ విషయగోరినది కాంగ్రెసు యొక్కయు, స్వరాజ్యపక్షముయొక్కయు వారియొక్కయు జేరును నిలువబెట్టుటకే యిట్లు జేసితిని గ్రహించెదరుగాక. వర్గీకరణములే త్వరలోనే సమావేశమై ఆసెంబ్లీ రాష్ట్రీయ కాసన సభల అభ్యర్థులను నిర్ణయింపవలసి యుండునుగాన యీ విషయము వారికి చెలుపవలయును.

చింతామణిగారి అభిప్రాయములు

నూతన పక్షము కాంగ్రెసు

స్వరాజ్యపక్షేతర రాజకీయపక్షము లన్నిటిని ఒకటి జేసి భారతజాతీయ పక్ష మను దానిని బయలుజేరదీయుట కిచటికి వచ్చిన సి. జై. చింతామణి గారితో ఫ్రీప్రెస్ ప్రతినిధి యీక్రింది విషయగ సంభాషణము జేసెను:—

ప్ర:—కాంగ్రెసు యొన్నికల ప్రచారము ఉద్యోగస్థీ కారము,పట్టయిల నిరాకరణము రెండుమయములలోదప్ప మిగిలినవానిలో రెస్పాన్సివు సహకారవిధానము గాదా?

ఉ:—ఆ రెండేముఖ్యమైనవి. అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మానము ఆ నిషేధములతోగూడియుండి చెప్పినదానినే ఖండించుకొనుచు యే వ్యక్తిగాని పక్షముగాని అచరణలో బెట్టుటకు వీలులేకున్నది.

ప్ర:—ప్రస్తుత పరిస్థితులలో కాంగ్రెసు కావలసన్న సక్రమాందోళన వారులు రెస్పాన్సివు పక్ష సహకారములో జేర గూడదా, కాంగ్రెసు సభ్యత్వము గూర్చిన నిబంధనము ఆయా రాష్ట్రమునకు దగినట్లు సభ్యుగానే యుండెనుగదా, తేకున్న వారి ఆక్షేప గలేమి?

ఉ:—కాంగ్రెసు కావలసన్న సక్రమాందోళన కారులును, రెస్పాన్సివు సహకారవాదులును బొంబాయిలో జాతీయపక్ష మహాసభను జరుపనిశ్చయించిరి. ఆది జయప్రద మగు నెడల యేపక్ష మెందులో కలియునను విషయము రాదు. అపుడందరును ఒక్కటే సంస్థలో నుండురు. అంభివలన కొందరు వ్యక్తులు కాంగ్రెసులో నేను మరీయే రాజకీయ సంస్థ యంజైనను యిష్టము వచ్చినటుల సభ్యులగ నుండవచ్చును. బొంబాయి పట్టణములోని రెస్పాన్సివు సహకారవాదులు కాంగ్రెసులో నుండట మానవద్దా యనువిషయము వారిపార్టీ సభ్యులకు పదిలేవరు. సంయుక్తజాతీయ పక్షము మరియొక మార్గము ననుసరించునెడల నాకాశ్చర్యము గల్గును. మీరడిగినప్రశ్నజానేజాతీయవాదులందరును కాంగ్రెసులం దల నుండగూడదని చెప్పునుటే ట్లున్నది. నాకుదెలిసినంతవరకు యెవరుగాని యిష్టము వచ్చినయెడల కాంగ్రెసులో సభ్యుడుగ నుండుట కాటకపరచి యుండలేదు. అయితే వారి పార్టీయేమమాత్రము విశ్వాసముగల్గి యుండవలెను. కాంగ్రెసువాదియైనను, తదితరుడైనను నూతన పక్షమున జేరవచ్చును.

ప్ర:—క్రొత్తపక్షమునకు ప్రాతిపక్షమునకు సంఘర్షణ

చెన్న పురి శాసనసభ

దేశీయ పరిశ్రమల వివాదము

చర్చించుటకు కార్యక్రమము నాపుట
కనుమతి నిరాకరించుట

సప్తి మెంటరీ గ్రాంటులపై చర్చ

శాసనసభ వారి యుద్దయము 11 గంటల తిరిగి సమావేశమైనపుడు సప్తి మెంటరీ గ్రాంటులపై చర్చ జరిగెను.

చెన్న పురి శాసన సభ ఈ దినమున తిరిగి సమావేశమైన పుడు సభ్యుల సంఖ్య చాల పలుచగ నుండెను. 11 గంటల ప్రారంభముగావలసిన కార్యక్రమము 15 నిమిషము లాలస్యముగ ప్రారంభమయ్యెను. అప్పటికి కోరమునకు సరిపోవునటుల 30 కంటి సభ్యులు మాత్రమేండిరి. ఈ దినమున చర్చించబడు న ర్యుల బిల్లుపై చర్చయందు సభవారికి సహాయమొనర్చుటగాను ప్రత్యేక సభ్యుడగు నియమింపబడిన వె. కె. హింద్యూను డి. బి. ఇ. సి. ఐ. ఇ. ఎం. ఎస్ గారు రాజభక్తి ప్రమాణ మొనర్చి సభ్యత్వము స్వీకరించిరి.

దేశీయ పరిశ్రమల దుస్థితి

“ఇటీవల సంభవించిన విషయ పరిస్థితులవలన ఈరాష్ట్రమునందలి పరిశ్రమలలో చాలభాగము త్వరితము పతనమునకు దిగిపోవుచున్నది. ప్రజల కత్యంతావశ్యకముగ నీ ముఖ్య విషయముదర్శించుటకు గాను శాసన సభాకార్యక్రమము నాపన లవినది” అని ప్రశ్నితరములు ముగియగనే జె. ఎ. సాల్వానా గారు ప్రతిపాదించిరి.

జె. ఎ. సాల్వానామి అయ్యురగారు:- ఇది ఇటీవల సంభవించినదిగాదు. పతనము చిరకాలము గానించుకొందున్నది. అంతయుగాక, కార్యక్రమము నాపి చర్చించడగు విషయ మొక్కవిషయముగ నుండవలెనుగాని అనేక విషయముల సంయోగముచే సంభవించిన ఫలితముగ నుండరాదు. పరిశ్రమలు పడిపోవుట ఈరెండవ తరగతిలోనిది.

జె. ఎ. సాల్వానాగారు, తమ ప్రతిపాదన ఎటుల సక్రమమైనదో వివరించుచు సంగ్రామానంతరము ఆరువత్సరముల కాలములోను పడిపోయిన భారతీయ పరిశ్రమలకంటె గతవత్సరము పడిపోయిన పరిశ్రమలసంఖ్య చాల అధికముగనున్నది. మంగుళూరు నందు చాల పరిశ్రమలు పడిపోయినవి. చెన్న పురియందే గతవత్సరము చాల పరిశ్రమలు మూసివేయ బడెను. ఈవిషయము లామెంబరునకు అంత ముఖ్యమైనదిగాక పోవచ్చును. కాని ప్రజా సామాన్యముయొక్క జీవితమునకు ఇది చాలముఖ్యమైన విషయము.

సాల్వానాగారు ఇంకను మాటలాడుచుండిరి. ఇంతలో అగ్యుత్తుడులేచి, ప్రతిపాదనయందలి విషయము, ఇటీవల సంభవించినదిగానియు ఈవిషయమును తీర్మానరూపమున చర్చించవచ్చుననియు డెబ్బపును ప్రతిపాదన కనుమతిని నిరాకరించెను.

సప్తి మెంటరీ గ్రాంటులు

అనంతరము సప్తి మెంటరీ గ్రాంటులపై చర్చ జరిగెను. గా|| ఎన్. ఇ. మార్పుబాంకుగారు (రెవిన్యూసభ్యుడు) “సర్వే వెటిల్వంటు” ల కొరకు రు 116792 ల నొసగవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. (గ్రాంటు అంగీకరింపబడెను.)

దత్తమండలముల ఇరిగేషను కమిటీ

గా|| సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యురగారు (లామెంబరు) ఇరిగేషను శాఖకింద రు 1250 ల నొసగవలసినదని ప్రతిపాదించుచు, దత్తమండలముల ఇరిగేషను కమిటీ ఖర్చులకొరకు గావలసినవచ్చెనని నుడిచిరి. (గ్రాంటు అంగీకరింపబడెను.)

గా|| సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యురగారు (లామెంబరు) శాసనసభ గాని గ్యుమకొరకు రు 12000 ల నొసగవలసినదని ప్రతిపాదించు, శాసనసభ్యుల ప్రయాణపుఖర్చులకొరకు మొత్తము గావలసినవచ్చెనని డి. పి. కి.

డి. టి. రాజమగారు, గ్రాంటునందు రు 100 ల తక్కింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు, పొరుగురాళ్లనుండివచ్చిన శాసన సభ్యులు బసవేముటకు తగు వసతులు నిర్మింపవలెననియు, శాసన సభ భర్త సభ్యుల నిలబడుటకు వసతుల వచ్చింపవలసినదనియు కోరిరి. లామెంబరు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, శాసనసభ్యులకు బసల నిర్మించుట చాల పెద్దవిషయమనియు ఆ విషయమున దానిప్పుడేమియు జేయజాలవలెనని నుడిచిరి. ఇక రెండవవిషయమును సరించి ప్రభుత్వమునాద విచారించెదరు.

సాల్వానాగారు, గ్రాంటు పెదుర్చుచు, శాసనసభవారి తీర్మానములను, ప్రజాప్రతినిధుల యభిప్రాయములను ప్రభుత్వమునాదేమాత్రమును లక్ష్యమొనర్చుటలేదనియు, శాసన సభ్యులు ప్రజాపయోగకరముగ పనులనేమాత్రమును జేయజాలకున్నారనియు నుడిచిరి.

గ్రాంటు అంగీకరింపబడెను.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

గా|| సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యురగారు (లామెంబరు) న్యాయపరిపాలనా శాఖకొరకు రు 22000 ల నొసగవలసినదని ప్రతిపాదించిరి.

డా. నల్లెశిమొదలియారగారు డిమాండునందు రు 1000 తక్కింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు ఇది ప్రభుత్వమువారిచర్యల చర్చించుట కుద్దేశించబడెనని నుడిచిరి.

గతవత్సరము 14 మంది జిల్లా స్పెషల్స్ జడ్జిలుగ నియమింపబడిరి. అందుబ్రాహ్మణేతరులకు తగిన ప్రాతినిధ్య మొసగబడలేదు.

ఇందు బ్రాహ్మణేతరులు 7 మంది మాత్రమే, జిల్లా మునసిలు పదవులకు నియోజనములందు గూడ బ్రాహ్మణేతరుల స్థితి యిట్లే యున్నది. ఈనియోజనములకు బాధ్యులిరువు ఒకరు హైకోర్టు వారు, రెండవవారు, ప్రభుత్వమువారు. ప్రభుత్వమువారు ఈవిషయమున తగుచర్య దీనుకొనవలెను. లామెంబరు గారు ప్రత్యుత్తర మొసగుటలో ఆగ్రహములుగాక, తన గౌరవమునకును సభవారిగౌరవమునకును తగినటుల చెప్పిదిగ ప్రత్యుత్తర మొసగవలెను. అట్లాగ్రహముగ ప్రత్యుత్తర మొసగిన యెడల, ఒక శాసనసభ్యుడే లామెంబరు చీవాట్లు పెట్టెనని ప్రజలు చెప్పుకొనెదరు.

అగ్యు:- ఆర్డరు, ఆర్డరు, శాసనసభల వెలుపల ఇతరులు అనుకొనుమాటలకు శాసనసభవారు బాధ్యులుగాదు.

లామెంబరు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, శాసనసభవారియభిప్రాయములను హైకోర్టువారికి డెలివేయుంటిమనియు, ప్రభుత్వమువారి విషయమున నింతకంటె సేమియు జేయజాలరనియు నుడిచిరి. అంతయుగాక అన్ని కులముల వారిహక్కులను సరి సమానము గ పరిగణించ బడుట లేదని నల్లెశిమొదలియార గా విం చి న యా రోపణకెట్టి యాధారమును లేదు. గతవత్సరమున నియమింపబడిన 7 గురు పర్యవేంటు జడ్జిలలోను 4 బ్రాహ్మణేతరులు ఈసందర్భమున సీనియరులును ఎక్కువ అనుభవజ్ఞులును అగుబ్రాహ్మణ న్యాయాధికారుల హక్కుల నిరాకరించి గూడ బ్రాహ్మణేతరులు నియమింపబడిరి. దీనిని బట్టి జూచిన యెడల ప్రభుత్వము వారెట్టి సాంఘికాభిమానమును గవ్వరుమట లేదని స్పష్టపడగలదు. సబార్డినేటు యుద్వ్యోగులందు అధికభాగము బ్రాహ్మణులుగనుండెదరు విషయము నిజమే. ఒకరొక కులమునందుజన్మించిరను కారణముచే, క్షత్రియవర్గముల పరిగణింపక, ఆకులము వారి నే నియమింప వలెనని నేనెంత మాత్రము సంగీకరింపను. అర్హులవారున్నయెడల అన్ని కులమువారిని సరిసమానముగా నాదరింపరని నేను చెప్పట కాదు. అర్హులగు సరిసమాన హక్కులుగలవారిలో సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మాత్రము, అవలంబింపబడునా?

డా. సి. నల్లెశిమొదలియారగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, లామెంబరుగారు ముగించుచు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునకు అనుకూలభావమును డెబ్బపెందుచు విచారమును డెలివేరి.

సి. పి. రామస్వామి అయ్యురగారు:- సీనియారిటీ అర్హతలబట్టిమాత్రమే నియోజనము లొనర్పబడునని నేను నుడిచితిని.

డా. నల్లెశిమొదలియారగారు లామెంబరుగారి సమాధానముతో తృప్తిపంది ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనిరి. (గ్రాంటు అంగీకరింపబడెను.)

ఇతర సప్తి మెంటరీ గ్రాంటులు

సర్ సి. పాత్రోగారు (విద్యాంగమంత్రి) స్టేషనరీ, ప్రింటింగ్ శాఖకు రు 51700 లను, మార్పుబాంకుగారు (రెవిన్యూ) ఏజన్సీ పరిపాలనకు రు 1142 లను ఏజన్సీ ప్రదేశములందు హాస్పిటల్స్ కొరకు రు 8050 లను, ప్రింటింగ్ శాఖకొరకు రు 27899 లను నొసగవలసినదని గోరగా సభవారిచే సంగీకరింపబడెను.

లామెంబరు రామనాథుజిల్లాలో జిల్లామునసిలు నిర్వహణనకు నియమించుటగాను రు 6200 లను, విద్యాంగమంత్రి, ప్రభుత్వముల బోధనకొరకు, పరిశోధన పాఠశాల నేర్పరచుటకు రు 18000 లను, స్థానికస్వసరిపాలనమంత్రి, పల్లెటూళ్లలోని సరఫరాకొరకు రు 12500000 లను గా|| అభివృద్ధి శాఖమంత్రి మలబారులో ధాన్యగారము నేర్పరచుటకు రు 79500 లను నొసగవలసినదని గోరగా సంగీకరింపబడెను. సభవారంతట పలహారములకు లేచిరి.

నాగపుర పురపాలక సంఘము

బడ్జెటుచర్చ

నాగపురము, మార్చి 27:- బడ్జెటు చర్చనిమిత్తము ఏర్పాటైన నాగపుర పురపాల సంఘసమావేశమందు భవానీ శంకరనియోగిగారు అగ్యుత్తత వహించియుండగా మాండలికర గారు సవరణము ఉపపాదించిరి. ఎడతెగని ప్రతిభుటనయందలి నమ్మకముగలవారి సౌకర్యము ముగ్యపరగణాల స్వరాజ్యవాదులు పని శాసనసభలో పూర్తియగుటకు గవర్న మెంటు గ్రాంటులుగాని అప్పులుగాని పుచ్చుకొనరాదు. దీనిని ఉపపాదించుచు తాను ఈసందర్భమున సమృద్ధి నీయనక్కరలేదని చెప్పెను. వోటుకు డెబ్బగా సవరణ విగిహించెను. దేవుగారు మాత్రము అనుకూలముగా వోటుచేసిరి. ఉపపాదకుడును ఆమోదకుడును వోటు చేయనేలేదు. (అ. ప్రె.)

JUST OUT Mysteries of Ramayana Vol. I Mysteries

in the Marriage of JANAKI
(COMEDY OF ERRORS)

BY
Mr. D. V. Krishna Rao, Berhampur (G),
author of:—“’tis He”;’tis I”; & “Kalurai”.

విభ్రమ రాఘవము

ప్రథమఖండము (తప్పల తమాషా)

(జానకీపరిణయ కథగల)

పరిణయ విభ్రమములు

గ్రంథకర్త:- ‘వాండేపేడు’, ‘నే నే’, ‘కాలురాయి’, అనునపూర్వ నిరుపమాన నిరూపక నవలాటలకములవాసి మెప్పునడసిన మ|| శ్రీ|| దేవరాజు వేంకట కృష్ణారావు పంతులుగారు.

ఆకాశముం బలెనిర్వలంబున రామాయణ కథా వస్తువునం డెటునుండి తప్పల తమాషలు రాగల వనదిగొప్ప ఈపుస్తకము చదువువరకును డెలివీకొనజాలరు. చదువ నారంభించిన మరీ విడువజాలరు.

శ్రీరాము వివాహమునకు బూర్వము జనక ప్రార్థితుడై సీతారాముల నెటులనైన గలప నుద్దేశించిన విశ్వామిత్రుని కల్పిత యజ్ఞమునకు రావణుడు సారణప్రేరితుడై, సీతాపహరణమునకు వచ్చియు డెన్నుగానక, దా రామువేసమున సీతను గొనిపో నుద్దేశించి మాయసీతను గాంచి నిజ సీత యని భ్రమ జెంది మోసపోయి, స్వయంవ్యతాపరథమునకు జింతించి, పగసాధింప పాతాళలంకేశ్వరుని సహాయ మభిలషించి, తున కాతెండును చేజిక్కిన సీత స్వచక్ర భయమువలన మాయమగుట. రావణునికంటె వేయిమడుగుల లధికముగ మోసమునొంది, నింతించిరాముడు హరువిల్లు విరచుటయందును, సీతా కళ్యాణ సమయమునను, లంకేశ్వర పాతాళలంకేశ్వరులు పంత్ముననెన్ని డోహాయములూ పన్ని విఫలమనోరథు లగుటయు, లోన గుభయానక విషయములతో, నసంఖ్యాక రామాయణ సారాంశములతో, శ్రీరాముకాలపు ఆర్థిక, చరిత్రాత్మక, భూగోళ విశేషములతో, వివిధరంగుల చిత్రపటములతో, సపూర్వమై, నవరసభరిత మగు కథావిధానముతో పదమూడు చిత్రపటములతో, నొప్పుచున్నది.

అట్టిపెని జానకీపరిణయసమయమున తలచ్రాలు పోయుచున్న రంగు రంగుల చిత్రపట మొకప్రక్కను, శ్రీకానకీ పాణిగ్రహా పట మింకొకప్రక్కను అలంకరించుచున్నది.

ఇపుడిప్పుడే ప్రచురింపబడినది. వెల రూ॥ 1-0-0.

పోస్టేజీలు ప్రత్యేకము.

మరా:- విభ్రమరాఘవ పోటీ బహుమాన పరిక్షలే 25-4-26 దీనిజరుగును. గ్రంథము చూచుచునే పరిక్షాపత్రమునకు జవాబులు వ్రాయవచ్చును. అందు తీర్ణులగువారిలో గుణమాల సనుసరించి మొదటిమగ్గురకును నగదును, పతకములును, భిన్న భిన్నములౌ బహుమానములు నొసంగబడును. తదితరులకు, పరిక్షలో ను తీర్ణులయినటుల సర్టిఫికేట్లు ఒసంగబడును. వివరము తెరుంగగోరువారి క్రిందిచిరునామాకు వ్రాసిన బడయ గలరు.

డి. వి. కృష్ణారావు, బరంపురం, గంజాంజిల్లా.
D. V. Krishna Rao, Berhampur Ganjam

సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ

పరిపాలన దిమాండులపై చర్చ

వల్లెత్తు ఏ క్షణమిది ప్రలాపములు

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ కుంఠ)

అక్షయనామ సం అధిక చైత్రమాస శుక్ర గుడి సోమవారము ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ పరిపాలన దిమాండులపై చర్చ పూర్తిగావించి మొదలు పెట్టినది. పరిపాలన దిమాండులపై చర్చ పూర్తిగావించి మొదలు పెట్టినది. పరిపాలన దిమాండులపై చర్చ పూర్తిగావించి మొదలు పెట్టినది.

సభయందు సంచలనము

స్వాతంత్ర్యనిర్యంజనాధికారుల జడ్జిమెంటు శాసనసభయందు చర్చింపవచ్చునా యని శాసనసభాధ్యక్షుని ఆధికసభ్యుడు సర్ కామ్ ఒడవలుగారు అడిగిరి.

అధ్యక్షుడు:—స్వాతంత్ర్యనిర్యంజనాధికారిగావించిన అసం బద్ధమగురిమార్పులగు గురించి సభ్యులు చర్చించుచున్నారని నే నూహించుచున్నాను.

సర్ కామ్:—శాసనసభయందు రిమార్కులపై చర్చ జేయుట కొద్దన కమరూదకరమగునందడా?

అధ్యక్షుడు:—కేసు యోగ్యతలపైగాని, కేసుతీర్పుపై గానిగాక మధ్యమధ్య స్వాతంత్ర్యనిర్యంజనాధికారి గావించిన రిమార్కుల గురించి సభ్యులు చర్చించుచున్నారు.

సర్ కామ్:—స్వాతంత్ర్యనిర్యంజనాధికారి మధ్యమధ్య కేసు విచారణయందు గావించిన రిమార్కులపైనే శాసనసభ చర్చించుట కొద్దనకు గౌరవహీనమగు నందడా?

అధ్యక్షుడు:—నేనట్లు తలచుటలేదు. అధ్యక్షుని తీర్మానముపై సభ్యుల కల ను బయలుదేర దీయుట సర్ కామ్ ఒడవలుగారు క్రమమునకు విరోధముగ నుండలేదాయని పండిత బ్రజనందనగారు అధ్యక్షుని అడిగిరి.

తీర్మానమును ప్రక్షింపవలయునని సర్ కామ్ ఒడవలుగారి అభిప్రాయము గాదని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

తదనంతరము పండిత నానక్ చందుగారు ఉపస్థాపమును బూర్తిజేసిరి.

ఇట్టి పిచ్చి ప్రేలాపనలయే ఉద్యోగి గావించినను రాంచి పిచ్చి అగుటకై వానిని నెంటునే దొరతనము పంపవలయునని పండిత నానక్ చందుగారు నూచించిరి.

శాసనసభాసభ్యులయొడన గౌరవముగ ప్రవర్తించుటను గురించి విచారణలను సర్వదా సర్ కామ్ ఒడవలుగారు రభయ

చెప్పెను. జడ్జిమెంటును తా నికను వాదలేదనియు, ఏ అధికారియైనను యావత్తుజిల్లా దొంగజిల్లాయని నేరాకోపము చేయునాయని తనకు సంకోచము గలుగుచున్నదనియు, జడ్జిమెంటు రద్దించి దగిన చర్య తాను ఈవిషయమున దవలంచెదననియు ఆధికసభ్యుడు వచించెను.

అధ్యక్షుని నూచన

“ఇటీవలి విషయములందు నూచనల జేయుట కధ్యక్షుని నకు హక్కు ఉన్నదై, సభ్యులు కొంత గౌరవమును నిగ్రహమును కార్యక్రమమునందు జాపవలయును.”

అధ్యక్షుని నూచన గ్రహించి, తీర్మానమును పండిత నానక్ చందుగారు రుపసంహరించుకొనిరి.

జనరలు పరిపాలన దిమాండులపై రెండుదినములు జరిగిన చర్చకు ఫలితము రూ 224 లు కోయబడెను పదనండి అయిదు వరకు దీవిజనల కమీషనరుల సంఖ్య తగ్గింపవలయునని పట్టుబట్టుట ఒకకోత కోయబడెను. దిమాండుమొత్తమునకి రూ 224 తగ్గింపబడెను. తగ్గింపబడినదిమాండుపై వోటుచేయబడెను.

లాంసు రివిన్యూ దిమాండు మొత్తముపై చర్చ జరిగెను.

ఈపద్దు క్రింద రూ 6768717 లు గావలయునని దొరతగిము గోరెను. సర్వే నెట్టియమెంటు విషయమై దిమాండునండి రూ 829150 లు తగ్గించవలయు నను ప్రతిపాదన అధికసంఖ్యకుల వోటులనల అంగీకరింపబడెను. ప్రతి 30 సంవత్సరములకంటె అధికముగ నెట్టియమెంటు కాలము విస్తరింప జేయవలయునని శాసనసభయొక్క కోరికను దొరతనమునకు నువ్వర్క ముచేయుట కింత పెద్ద మొత్తము కోయబడెను. కాలవ్యవధి చాలనందున చర్చ లేకుండనే కొన్ని దిమాండులపై వోటుచేయబడెను.

తేవడివరకును సభ నిర్వికేయబడెను.

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

వి. శి. నెం 7/1923 లోని వి. ఏ. 62/1926

పెటిషనరులు (దివాలాదారులు)

- 1. నిడమనూరి నాగయ్య 2. నిడమనూరి గురునాథం. 3. నిడమనూరి పేరయ్య. విడవలపాడు కాపురపులు, బాపట్ల తాలూకా.

పైన తెలుపబడిన పెటిషనుదారులు 1920 సం॥రం 5వ ఆక్టోబరు 41 వ సెక్షను ననుసరించి వారలను పూర్తిగా విడుదల చేయవలసినిట్లు 2-8-1926 తేదిన ఈకోర్టునందు అర్జీని దాఖల్ చేసుకొనియున్నారు. సదరు అర్జీ విచారణనిమిత్తము 10-4-26 తేదీకి వాయిదావేయబడియున్నది. ఏముదాహరికైన ఆక్షేపణలున్నయెడల సదరు తేదీనగాని లేక సదరు తేదీకి ముందుగాగాని ఈకోర్టునందు స్వయముగాగాని, లేక వక్టీలుద్వారాగాని హాజరై తెలుపుకొనలెను.

సబ్కోర్టు, బాపట్ల } ఏ. ఎన్. కృష్ణస్వామిఅయ్యర్, పిన్సిపల్ సబార్డినేట్ జడ్జి. 28-3-26 }

ఏలూరు డి॥ మ॥ కోర్టులో

O. S. 1338/25

వాది:—మోతే గంగరాజు జమీందారుగారు కనిగోళ్ల శివరావువయ్య Commission కొట్టు represented by the partner కనిగోళ్ల శివరావువయ్య.

ప్రతివాది:—1 కొనరాజు లక్ష్మీన్నారాయణ 2 యలమంచి రావువయ్య. etc

యా నెంబరు దావా ప్రతివాద్లు హాజరు అవుటకు 12-4-26 సం॥ వాయిదా అయివున్నది. వాద్లువరముకు ప్రతి వాద్లు యవ్వలక్ష్మి రు 895-7-0 లు దావా తేబడినది. గమక సదరు వాయిదాకు కొద్దకు హాజరు అయి ఆక్షేపణలు తెలియ పక్కనవలెను. లేనియెడల ex parte గా చర్యలు జరుపబడును.

యేలూరు, } K. V. Mutyalu 26-3-26 } Vakil for Plff.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1-భాగము:—వ్యాధుల స్వరూపమును, వాటికి ననుభవజన్యముగా ముఖముగా చేయదగిన 600 యోగములును గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి రు. 1-4-0; పి. పి. 0-4-0

2-భాగము:—శుద్ధులు, భస్మములు, వంటకాజ్జులి ఔషధములు, అసనములు, అరిష్టములు, ద్రావకములు, చూర్ణములు. మొ॥ 610 యోగములు, అనుభవముగా చేయు పద్ధతులతో యున్నది. (8) 8851 1-కి రు. 1-12-0; పి. పి. 0-6-0 వి. శి. ఏ. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపే నెల్లూరుజిల్లా)

దేరాడూసు వేల్పు యువరాజు సైనిక కళాశాల

1925 సంవత్సరపు నివేదికము

దేరాడూసు సందరి వేల్పు యువరాజు రాయులు ఇండియాను విలిటరీ కళాశాల 1925 సంవత్సరపు నివేదికమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినారు. ఆ నివేదికమును సంగ్రహముగ ఈదిగువ ప్రకటించుచున్నాము.

ఈసంవత్సరము మొదటి ఆరు నెలలలో నలుగురు కొత్తకేటెలులు, ఐదుకే డిసెంబరులోగ 9 మంది కొత్త కేటెలులు కళాశాలయందు చేరిరి. వీరు తగు శిక్ష పొందుచు ఆలభ్యముగ చేరిన ఇతరులతోపాటే అన్ని విషయములందు తగు శిక్ష పొందింపగలిగి రని తెలుపుటకు కళాశాలాధికారులు సంతోషించుచున్నారు.

విద్యావిషయములు

ఈసంవత్సరము నైస్సబరేలీ భవనములు పూర్తియై పగటియందు పని జరుగుచున్నది. కేటెలులకు భాషాజ్ఞానము చక్కగ లేదు, ఇంగ్లీషునందు కొన్ని పుస్తకములు వారు చదువుచున్నారు. తమంతట తామే వ్యాసములు వ్రాయు అలవాటు గరుపబడుచున్నది. భుగోళశాస్త్రము ప్రత్యేకముగ గరుపబడుచున్నది. సామ్రాజ్యచరిత్రకు సంబంధించిన విషయములు విద్యార్థులకు చెప్పబడుచున్నది. ఇందుకు ప్రత్యేకముగ కొన్ని పుస్తకములు కళాశాల పుస్తకభాండాగారముగ చేర్చబడినవి. సిమ్లాసాండుహార్డు ప్రకీతుకు ఈకళాశాలనండి రెండు అభ్యర్థులు వెళ్లిరి. వారిలో ఇరువురే పరీక్షయందుకృతార్థులైరి. ఇందుచే ఈ కళాశాల విద్యార్థులు అసమర్థులని తలచుట భారపాటు. ఏలయ నిన తప్పిపోయినవారిలో ఒకనికి ఆరునాసములు అనాలోగ్యముగనందెను. మిగిలినవారు మిగల చిన్నవారు. పరీక్షకు పోతగిన ఎయిస్సు ఆఫ్ఫుడే వారికి వచ్చియుండెను. మొత్తముమీద విద్యావిషయములందు కళాశాల అభివృద్ధిని నూచించుచున్నదని చెప్పవచ్చును.

నూతనభవనములు

కాఫీహోటలు, సోదానాటరు ఫ్యాక్టరీ, స్టోర్సులకు ప్రత్యేకభవనములు నిర్మింపబడినవి. విద్యార్థుల సౌకర్యార్థమై ఒక దేవాలయము మనీరు నిర్మింపబడినది. కేటెలు లలో చిన్న వారికి 14 గదికి సరిపావు పెద్దవారి నిర్మింపబడినది. ప్రస్తుతమున్న భవనములు కళాశాలయందు విద్యార్థుల సంఖ్య అధికమైనను చాలెను.

ఆరోగ్యము

చుట్టుపక్కలనున్న గ్రామములందు మహాచికిము అధికముగనన్నును కళాశాల విద్యార్థులు ఎట్టి భయములేక అకోగ్యముగనే యుండిరి.

దేహపరిశ్రమ అటలు

విద్యార్థుల దేహదాగధ్యము తృప్తికరముగ వృద్ధిచెందుచున్నది. అన్ని ఆటలయందును విద్యార్థులు ఉత్సాహముతో పాలుగైకొనుచున్నారు. ఈదుటయందు వారు ప్రత్యేక నైపుణ్యమును ప్రకటించుచున్నారు.

భోజనవసతి సౌకర్యములు చక్కగ నన్నవి.

ఈకళాశాలకు మంచి పుస్తకభాండాగారము మ్యూజియము చేరియుండుట లాభకరమని పలువురు సలహా ఇచ్చియుండుటచే అందులకై ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. సంస్థానాధీశులు జమీందారులు స్థానిక ప్రభుత్వములు ఈక్షేత్రము నెరవేరుటకు అన్నివిధముల తోడ్పడుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికా యుద్ధమున రాజీనన్ను ప్రభువుగారి నెనికు బహుయోగించిన ఇత్రడి గంటను రావిన్నను ప్రత్యేకముగ జేయముకు బహుమతిగ ఇచ్చెను. ఈగంటి నాలుగు టర్కి తుపాకులపై నిలిచియున్నది.

కళాశాలను దర్శించినవారు

ఈసంవత్సరము ఈక్రింద పేర్కొనబడినవారు కళాశాలకువచ్చి, కళాశాల నిర్వహింపబడుచున్న విధమును పరిశీలించిరి. రాలి స్పృ ప్రభువు గారు పాటిమాల మహారాజుగారు శైవరలు సర్ క్లాడ్ జేకలుగారు, కలనలు కాలిస్సగారు, యుజ్జు పేడ్ ప్రావిన్సుల గవర్నరు సర్ విలియంసూరిగుగారు, గౌరవి. యస్ శర్మగారు చా. జి. ఎ నలేకమునుగారు, డి॥ బి॥ టి. రంగాచారిగారు.

ఈకళాశాలాభివృద్ధికి చక్కని సాంప్రదాయము లేర్పడుట అవసరమని అందరు అంగీకరించుచున్నారు ఈవిషయమును వృద్ధియందుంచుకొని కళాశాలాపాధ్యాయులు పనిజేయుచున్నారు. ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు తమ ధర్మములగునైరిగి తగువిధమున బ్రవర్తించుచున్నారని తెలుపగలందులకుసంతోషించుచున్నాము.



శాసనసభల ఎన్నికలు

శాసనసభల ఎన్నికలకు పోటీజేయుటకు, ప్రస్తుత సమయమున రెండు ప్రధానకక్షలు గను వస్తున్నవి. స్వరాజ్యపక్షము లేక కాంగ్రెసు పక్షము అనునది మొదటి కక్ష. రెండవది నేషనలిస్టుకక్ష. మహమ్మదీయ, జస్టిసు, మున్నగు సామ్యిక మతకక్షలు వేరుగ నున్నను, ఇవి యన్నియు వై రెంటిలో నేదియో యొక కక్షలో జేరకమానవు. దేశ మీ రెండు కక్షలలో దేనిని అభిమానించవలయును? మనస్సాక్షి ప్రేరేపణచే, శాసన సభాప్రవేశమునకే విముఖులై అందుకు తోడ్పడని వారిని బాధింప నక్కరలేదు. వారితో జోక్యము దీసికొన నవసరములేదు. కాంగ్రెసు తీర్మానమునకన్నను, అంతరాత్మ ప్రబోధ మే ముఖ్యమని భావించువారు గౌరవార్హులే. వారు ఏ పక్షమునకు సాయపడరు. అట్టి వారి నటుంచి, ఎన్నికలలో పాల్గొను పోటగు లెల్లరు సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికి యావచ్చునని వినియోగింపదలచిన కాంగ్రెసు పక్షమువారికే తమ వోటునిచ్చి, ఆత్మ గౌరవమును కాంగ్రెసు ప్రతిఘటన నిలుపుట యవసరము. దేశమునందు రెండుపక్షములకే తావు గలదు. అవి కాంగ్రెసుపక్షము, ప్రభుత్వపక్షములు ప్రస్తుత సందర్భానసమయమున కాంగ్రెసును ప్రతిఘటించి, కాంగ్రెసు పలుకుబడిని ధ్వంసముజేయుట వలన దేశానర్థము వాటిల్లుట నిశ్చయము. ఇట్టి దురవస్థను తొలగించుటకు దేశాభిమానులెల్లరును నడుముగట్టవలయును. కాంగ్రెసుకు ప్రతికూలముగ పక్షముల నేర్పరుచువారు, ఏ పేరు బెట్టుకొనినను, ప్రభుత్వపక్షమునకు జేడనటులనే ఎంచవచ్చును.

ఏప్రిలు 1 వ తేదిన విజయవాడలోగూడ నున్న ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభలో, కాంగ్రెసు అధ్యక్షుల కడపటినియామకము జరుగును. ఆసభలో సాధ్యమగునంతవరకు, ఎట్టి మనఃస్పర్ధ గలుగకుండ ఎల్లరకు సమ్మతమగురీతిని, అధ్యక్షులను నిర్ణయింప గోరెదము. అందరను సంతృప్తిపరచుట దుర్లభమని మాకు తెలియును. ఏవియో లోపములు జరుగుటయు, మానవ స్వభావమునకు అనుగుణ్యమే. అయినను నలుసులనేరి గోరంతను కొండంతలు నేయక, కాంగ్రెసు నిర్ణయమునకు ఎల్లరును బద్ధులై కృషిసలుపుట యత్నవసరము. నిర్ణయమొకమారు జరిగిన పిమ్మట నెట్టియభ్యంతరము జూపగూడదు. సైకులవలె కాంగ్రెసు పతాకముక్రింద ముందుజనుటయే, ప్రజలవిధి యగుచున్నది. శిక్షణము, కట్టుబాట్లు, ఏ ప్రతిపాదనకయినను ముఖ్యములు. స్వరాజ్యపక్షమువారితో నేకీభవింపవచ్చును, ఏకీభవింపక బోవచ్చును. కాని నాయకుడు డిల్లీనుండి ఈల వేయగనే, శాసనసభల నన్నిటిని ఒక్కమారు

పరిత్యజించిన స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులచర్య ప్రశంసార్హమయినది. ఇటులనే సమయ మేతెంచినపుడు ఇంతకన్నను గొప్పత్యాగముల గావించుటకును, కాంగ్రెసు తీర్మానములను విధిగ నాచరణలోనికి దెచ్చుటకును స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు ముందుకు వచ్చెదరని నమ్మవచ్చును. అట్టిత్యాగముల నిది వరకు గావించలేదా? ముప్పదివేలమంది దేశభక్తులు కృష్ణ జన్మస్థానమున కరిగియుండలేదా? జండా రక్షణ కొరకు, అన్ని దిక్కుల నుండియు భారతీయు లరుచెంచి సత్యాగ్రహ మొనరింప లేదా? ఇక ముందుగావలసినవి, శిక్షణము, ఆత్మనిగ్రహము.

వ్యక్తుల యభిప్రాయములను జాతీయసంస్థ యొక్క నిర్ణయమునకు లోబడజేయుటయే, ప్రజాపరిపాలనమునకు మూలాధారము. ఇట్టికక్షి ఆంగ్లేయులకు మాత్రము గలదనియు, హిందూదేశమున గనుపింపదనియు, రీడింగుప్రభువుగారిటీవల జెప్పియుండిరి. సంతతపరాధీనతవలన హిందూదేశమునందు ఐకమత్యము అడుగంటినను, నేడు నూతన దృక్పథము ప్రసరించుచున్నది. స్వరాజ్యసిద్ధికి ఏకీభావముతో కలసి కృషిసలుపుట యవసరమని ప్రజలమనము లలో నాటుకొనుచున్నది. సులభ సాధ్య మగు శాసనసభా పరిత్యాగమునందు గనుపించిన ఐకమత్యము, కష్టసాధ్యమగు నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణమునందు, శాసనాతిక్రమణసందర్భమునను గూడ కనుపించు నని నమ్మవచ్చును. ఐకమత్యవిహీనతచే దేశమునందు గలిగిన విషమావస్థ, ఎంత త్వరలో దొలగిపోయిన సంత మేలు. స్వరాజ్యపక్షమున కొకకట్టు, ఒకపద్ధతియు గలవని, చెప్పియుంటిమి. జాతీయపక్ష మటులగాక, నానావిధాభిప్రాయముల గలవారితో నిండియున్నది. జాతీయ వాదులనిన వెనుక నేవగించిన మితవాదులు, నేటి జాతీయపక్షమునకు పట్టగొమ్మలు. ఉద్యోగనిరాకరణ నిమిషము వలదని పట్టుబట్టి కాంగ్రెసును ప్రతిఘటించెడి రిస్కాన్సీపు సహకారవాదులు, నూతనపక్షమున సభ్యులు. స్వతంత్రులు, హోంరూలర్లు మున్నగు వారు దీనియందు జేరెదరు. స్వరాజ్యపక్షమును ప్రతిఘటించుట దప్ప, వీరికి వేరొక సామాన్యత యము గనుపించదు.

స్వరాజ్యపక్షమును గాని, కాంగ్రెసును గాని ప్రతిఘటించుట యొక గొప్పయా? గమ్యస్థానమిది యేనా? ప్రభుత్వమువారి కార్యమును మొదటి నుండియు జేయుచునే యున్నారు. అందుచే స్వరాజ్యపక్షమువారిదివర కనేక బాధలపాలగుచున్నారు. ఇది చాలక నూతన జాతీయపక్షము వారుగూడ ప్రభుత్వమువారితో చేతుల గలుపవలయునా? మితవాదులు దేశమునకు వెనుకజేసిన యపకారము చాలదా? లాలాలజపతిరాయిగారు లాహోరులో మొన్నటిదిన మిచ్చిన యుపన్యాసము నించుక పరికించిన, యీవిషయమున గల సందియములెల్ల దొలగిపోగలవు. రాబోవు ఎన్నికలలో ప్రజలకర్తవ్యమేమియో వారు చక్కగ నిరూపించిరి. కాంగ్రెసు పూర్వచరిత్రమేమయిన గుణపాఠమును నేర్పినయెడల, కాగితపు తీర్మానములవలన ఫలము లేదనియే. అసహాయోద్యమము నూతన మార్గమును జూపెను. సహకారమువలన గలిగెడి యిబ్బందులను తేటపరచెను. అసహాయోద్యమము

ప్రజలముగ నున్న సమయమున, మితవాదులు శాసనసభలను విడిచివచ్చినచో, దేశస్థితి వేరువిధముగ నుండెడిదనియు, ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు లోబడి వారి యభీష్టములను దీర్చెడివారనియు, లజపతిరాయిగారు దెలిపిన సంగతి యుం దతిశయోక్తి గనుపింపదు. నేనకువేలమంది దేశభక్తులు కారాగృహమునకు జనుచుండ, మితవాదులు ఏ విధమున మనోవైకల్యము నొందక, సంపూర్ణ సహకారము సలుపుచుండిరి.

మితవాదు లింతసహాయము జేసినను, సమయమునచ్చినపుడు వారి సలహాలను ప్రభుత్వము వారు త్రోసివైచిరి. జిన్నా గారేమి, రంగచార్యులు గారేమి, ఎంతవేడినను, ఎంత దీనముగ బలికినను ఫలము లేకబోయెను. మితవాదులు వెనుక జేసిన లోపమునే నూతనజాతీయపక్షమువారిపుడు కొనసాగింపనొచ్చిరి. ఇందువలన ఫలమేమగును? దేశమునకు వీరు జేయగల యపకారము మృగ్యము. సంస్కరణములను వీరు జయప్రదముగ నిర్వహించుటకల్గ. లజపతిరాయిగారు దెలిపినటుల, పండిత జగత్ నారాయణ, సి. వై. చింతామణిగార్లు మంత్రి పదవులను గౌరవముతో నిర్వహింపజాలకనే రాజీనామానిచ్చి బయటబడిరి. అట్టి చింతామణిగారు మరల నేమి చేయగలుగుదురు? ఈమారు ఎక్కుడు నేర్పరితనమును జూపగలరా? తాము వెనుకనుండి మరియొకరిని మంత్రి సింహాసనము నెక్కించుచో, వారుమాత్రము ఎక్కుడు శక్తిసామర్థ్యముల గనుపరుపగలరా? సంస్కరణములు ఆచరణ సాధ్యములుగావని, మడ్డిమెనుకమిటీవారిపెడుట వారేనివే దించియుండిరి. అట్టి సంస్కరణములను పట్టుకొని ప్రేలాడిన లాభమేమిగలదో యూహింప నశక్యము. పండిత మదనమోహనమాలవ్యా, జిన్నా గార్లకు మంత్రిపదవుల నిచ్చినను, గౌరవముతో తమ పదవులను నిర్వహింపజాలరని లజపతిరాయి గారు పందెము వైచుచున్నారు. అట్టి స్థితిలో నూతన పక్షమువారు దేశమున కొనరెచ్చెడి యుపకారము సున్నయయినను, మరల తీవ్రనిర్బంధ ప్రయోగమునకు మాత్రము తోడ్పడక మానరు. వెనుక నెట్టి విషమావస్థ జనించెనో, మరల నీ తరుణము నను జనింపకమానదు.

అసహాయపక్షమునకు గలిగించిన యిబ్బందులనే, స్వరాజ్యపక్షమునకును గలిగించుటకు జాతీయ పక్షమువారు తోడ్పడగలరు. వీరి ప్రధానాశయము లెవ్వి? శ్రీప్రెస్సు ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు, చట్టబద్ధమగు అందోళనము నతిక్రమింప గూడదనియు, ప్రత్యక్ష చర్య ఏసందర్భములలో నయినను బనికీరాదనియు, ఇందు కంగీకరింపని వారిని జాతీయపక్షమున చేర్చికొనగూడదనియు, చింతామణిగారు ఖండితముగ దెలిపిరి. శాసనాతిక్రమణ మెట్టిస్థితిలో గూడ పనికిరాదనుట నిశ్చయము. ఇందుకు జాతీయపక్షమున చేరెడి వారందరును అంగీకరింతురా? సప్లయిలను నిరాకరించుట విప్లవపద్ధతియని జిన్నా గారు బలికియుండ, తమ కామకావెల్లు చట్టమును నిరాకరించుచో బడ్డెట్టులను త్రోసి వేయవలయునని డాక్టరు బిసెంటుగారు హెచ్చరించియుండిరి. రిస్కాన్సీపు సహకారపక్షముగూడ శాసనాతిక్రమణమును పూర్తిగ తిరస్కరింపదు. అట్టితరీ చింతామణిగారి నియమము నంగీకరించు టెటులో దెలియకున్నది.

మితవాదనానుకులగు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి రిటీవల నిచ్చిన "కమలా" యువనానామలలో కొన్ని సం దర్భములలో శాసననిర్దేశము విధియగు నని పలి కిరి. 1924 సంవత్సరమునందు బడ్జెటును నిరాకరిం చుచు, ప్రజలకోర్కెలను సఫలపరుపనిది తాము పన్నులను విధించుటకు అప్పుడు గాని మరొకప్పుడు గాని తోడ్పడజాలమని మూలవాద్యులు పలికి యుండిరి.

అట్టివారు నేడు మంత్రపదవులను స్వీకరించి సంస్కరణములను నిర్వహింపవలయు నని గోరుట పిచిత్రము గాదా? రాజాపు శాసనసభల ఎన్ని కలలో నూతన జాతీయపక్ష మొకవేళ జయమొం దినను, ఏడురోజు లయినను నిలువజాలదని లజపతి రాయుగారు ఖండితముగ బలికిరి. ఏలనన, ఒకరి పద్ధతు లింకొకరికి సరిపడవు. ఒకరిమనుస్సు ఇం కొకరి మనస్సులో గలియదు. ఒకకట్టుకు గాని, శిక్షణకుగాని యీపక్షము లోబడియుండదు. తాడు బొంగరము లేని యిట్టి పక్షమునకు తోడ్పడువారు, తీరని యపకృతి గావించెదరు. మరల నిర్బంధవిధా నమునకు సహాయము జేసెదరు. భారతీయు లీ తరుణమున అప్రమత్తులై మెలగనివో, భావిపరిణామముగూర్చి ధైర్యమేర్పడజాలదు. లజపతిరాయ గారు నుడివినటుల, పరాధీన దేశములందు ఉద్యోగ మును స్వీకరింపని పక్షమొకటి నిలుకడగనుండవల యును. వాకిద్యారాగాని, స్వాతంత్ర్యము సిద్ధింప జాలదు. సహకారపక్షవలంబులయినను, యిట్టి పక్షమును నిలుపుటకు తోడ్పడవలయును. దానిని సేవించజేయుచో, స్వాతంత్ర్యమే అడుగంటును. దౌర్జన్యమును అవలంబింపని భారతీయులకు, కడపటి ప్రతిక్రియ యగు కాంతియుత శాసనోల్లంఘనమే శరణ్యము. దేశము నిందుకు సంసిద్ధముజేయుట యవసర మని లాలా లజపతిరాయుగారితోబాటు దూరదృష్టి గల నాయకులై రంగీకరించెదరు. దేశమిప్పుడు సం సిద్ధము గాకున్నను, తదర్థమై ప్రయత్నములు సలుపుట ధర్మమని యంగీకరిం పవలెదరు. నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణము, గ్రామోద్ధరణము మున్నగు కార్యము లిందుకు పాధనములు. ప్రజాశక్తి నివి వృద్ధిజేయగలవు. అనిలభరణ రాయుగారు సూచించినటుల, స్వరాజ్య పక్షమువారు శాసనసభలలో జేరి జేసెడిపని యత్యల్పము. ప్రజాశక్తిని పెంపొందించుటకు వెలు పల జేయగలవనియే ముఖ్యమయినది. ప్రజలను పూర్తిగ విడనాడి, ప్రభుత్వానుగ్రహముపైననే ఆధారపడెడి నూతన జాతీయపక్షము, స్వరాజ్య సిద్ధి కేమాత్రము తోడ్పడజాలదనుట నిశ్చయము. లజపతిరాయుగారు బలికినటుల, కాంగ్రెసును ధ్వం సము జేరునంచెడి పక్ష మేదియయినను, తనను తానే ధ్వంసము జేసికొనును.

జాతీయపక్షమువారి ప్రయత్నముల గాంచిన ఎంత విషాదము గలిగినను, తల్ల డిల్ల నవసరములేదు. కాంగ్రెసు పక్షము వారు ఎక్కుడు త్యాగములకు సంసిద్ధులగుటయే, తగిన ప్రతిక్రియ యని భావించవలయును. జాతీయపక్షము నందు ఏరు జేరిరనియు వారు జేరిరనియు ప్రక టించుటఏలన, మోసపోవ నవసరములేదు. అటుల జేర దలచినవారు ఎంత త్వరలో స్వరాజ్యపక్ష మును వీడిన నంత మేలని, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు తలచుచున్నారు. ఇక్కడ నొక

కాలు నక్కడ నొకకాలు జెట్టువారు, ఒక శిక్ష ణకు లోబడియుండజాలరు. స్వరాజ్యపక్షబల మిట్టి సభ్యుల మూలమున కీ యిం ప క మా న దు. కాని, శ్యామలాల్ నెహ్రూగారు రొక్కరు దప్ప స్వరాజ్యపక్షమును వీడినవా రెవరును లేరని, మోతీలాల్ నెహ్రూగారు ప్రకటించుచున్నారు. ఏ రయినను, కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగ నియమింపబడు టకు ఏలులేదని గ్రహించిన పిమ్మటనే, స్వరాజ్య పక్షమును విడనాడిరి. అట్టివారున్నను లేకున్నను నొక్కటియే. ఏలనన, ఏడియో నొక పక్షమున చేరి శాసనసభలలో ప్రవేశించుటయే పరమావధి యని ఎంచువారు, దేశభ్యుదయమునకు తోడ్పడ జాలరు. ప్రస్తుత సమయమున నిరుత్సాహమున కవకాశములేదు. కాంగ్రెసుపక్షవిజయమునకు తోడ్పడుటయే, వోటరుల ప ర మ ధ ర్మ ము. శాసనసభా ప్రవేశమునందు నమ్మకములేని సి.రాజ గోపాలాచార్యులు, మాలనా షేకతాలీ మున్నగు బహిష్కారవాదులు, స్వరాజ్యపక్ష విజయమునకు తోడ్పడ నిశ్చయించుట ప్రశంసాపాత్రము. కాం గ్రెసు ప్రతిష్ఠను నిలుపుటయే, వీరిముఖ్యోద్దేశ్యము. షేకతాలీగారి రిటీవల కలకత్తాలో ముచ్చటించుచు, తమకు శాసనసభలందు బాత్తుగ నమ్మకము లేకు న్నను, ఎన్నిక లగువరకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు తాము ఏ శెంబుగా పనిజేసి తోడ్పడదమని గంభీర ముగ చాటిరి. షేకతాలీ బోలు నాయకులు వోటరుల ప్రబోధమునకు తోడ్పడుచో, ఫలితము గూర్చి సందేహింప నవసరము లేదు. 1927 వ సంవత్సరమునందు, కాంగ్రెసు మ హో ద్య మము చాల పట్టుదలతో జరుగుననియు, 1928 సంవత్సర మునందు హిందూదేశము స్వేచ్ఛనుగాంచుననియు, షేకతాలీగారు నమ్ముచున్నారు. ఇట్టి విశ్వాసము ప్రతిపాదించునను, ప్రతిమహమ్మదీయు నావహించు చో, మైగడుపుకు పూర్వమే స్వాతంత్ర్యసిద్ధిగలుగున నుటకు సందియములేదు. గాంధీమహాత్ముడేమి, లజ పతిరాయ, షేకతాలీ మున్నగు నాయకోత్తము లేమి, విశ్వాసము నేమాత్రము విడువలేదు. పెనుక జేసిన లోపములను సవరించుకుని, ముందుకు నడు చుటయే కాంగ్రెసు నాయకుల యుత్తమధర్మము. దేశము కాంగ్రెసు సభిమానించుననియు, కాంగ్రెసు సందేశమును శిరసావహించుననియు, ఇంగ్లండుకును, ప్రపంచమునకును దెలియజేయు నిమిత్తము, కాంగ్రె సు సభ్యుల సంపూర్ణవిజయమునకు తోడ్పడుట, ప్రతి భారతీయుని విధియని ఎంచవలయును.

పరిపాలనార్హత

ప్రజలు స్వపరిపాలనార్హతను గాంచలేదని ఎల్లప్పుడును అధికారులు దోషించుచుచుందురు. బ్రిటీషు వారు పరిపాలనార్హతను జూపిరాయనిగూడ విచా రింపవలయును. ఇర్వియప్రభువుగారు, ఈ మానవు లరంభమున లండనులో ముచ్చటించుచు, బ్రిటీషు వారు ఎవరి స్వంతవ్యవహారములను వారు జూచు కొందురు గాని, స్వామాజ్యవిషయములు వారికే మాత్రము పట్టవని, దెలిపిరి. ప్రతిక లేమి జెప్పిన వానినే వేదవాక్యముగ పరిగణించెదరు గాని, నిజ సిద్ధిని గ్రహించుటకు వారు శ్రద్ధ వహింపరట. హిందూదేశ పరిస్థితులను గ్రహించుటకు ఇర్వియ ప్రభువుగారింత ప్రయత్నించినను వారికి తోడ్పడు

వారు లేక బోయిరట. ఇట్టి బ్రిటీషు ప్రజలు హిందూదేశమును పరిపాలింప నర్హులనుట కెటుల వీలగునో దెలియదు. హిందూదేశము పట్ల బాత్తుగ నిర్లక్ష్యము జూపువారు, స్వపరిపాల నావకాశమును భారతీయులకు వెంటనే ప్రసాదిం చుట న్యాయము. అనర్హులగు వీరలు ఇతరుల అర్హతను పరీక్షించుటకు సమర్థులుగాజాలరు.

ఉక్కుచట్టము

సివిలుసర్విసు ఉక్కుచట్టపు స్వభావమును పండిత నానక్ చందుగారు సంయుక్తరాష్ట్ర శాసన సభలో తేటపరచిరట. అక్షను అను జిల్లామేజిస్ట్రేట్ గారు, శాసనసభ్యులగు నానక్ చందు మున్నగు వారి నవమానపరచిరట. వీరిచర్యలను శాసనసభ వారు నిరసించుచు తీర్మానించినను, అక్షనుగారు లక్ష్యపెట్టలేదు. ఒక కేసులో తిరుప్పెచ్చును జిల్లాయం తయు దగాకోరనియు, అసత్యచంతమనియు, వీరు బహిష్కరముగ వెలిబుచ్చిరట. వీరిపై తగినచర్య దీసి కొందుమని, ప్రభుత్వసభ్యుడు పలుకుటచే నానక్ చందుగారు తమ తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి. ప్రభుత్వసభ్యు డెట్టిచర్య దీసికొనునో ముందుగాని, తెలియదు. కాని సంయుక్తరాష్ట్రమునకు వెలుపల గూడ నిట్టి నిదర్శనములు గనుపించునని గ్రహిం చుట యవసరము.

ప్రతిజ్ఞ

తమను విప్లవకారులని బెంగాలు ప్రభుత్వము వారు దెలుపుట కెట్టి ఆధారము గనుపింపదనియు, తమ పై నారోపించెడి నేరములను రుజువుజేయు టకు ప్రభుత్వమువారు పాల్పడుచో, అవి కేవలము అసత్యములని తాము న్యాయసాసమునందు స్థాపింప గలమనియు, అనిలభరణరాయుగారు ప్రతిజ్ఞ చేసిరి. ఈ పందెమును ప్రభుత్వమువా రంగీకరించెదరని దోచదు. ఏలనన ప్రభుత్వాభిప్రాయ మిప్పుడు మారెనని, నర్ సింహనునగు వారికిరట. రాయ గారివలె, సుభాషచంద్రబోసు ప్రభృతులుగూడ తాము నిర్దోషులమని నిర్భయముగ ప్రకటింపగలరు. బెంగాలు నిర్బంధము లెంత యుక్రమమో గ్రహిం చుట కిట్టి నిదర్శనము లక్కరకు వచ్చును.

అనిలభరణరాయుగారి జెయిలు అనుభవములు

కలకత్తా, మార్చి 27— ఫార్వర్డు పత్రికకు తన విషయం దైన తరువాత నిల్లు చేపెను: ఎన్ను తైదులో పెట్టిన ఒక తెలలో ఒక చార్జీపీటు వాచెడిచ్చిరి. అందులో నన్ను దౌర్జన్య పరిచితులగా భాగసునిగను దౌర్జన్యముతో ప్రభుత్వమును మూఢ్రోయుటకు ప్రయత్నించినట్లును ఆయుధములను దొంగ తనముగ తెప్పించినట్లును ప్రభుత్వ ఉద్యోగులను చంపుటకును కుట్రయందు భాగసునిగ నిలదించి నేరము మోపు పత్రికను వాచే తి నుంచిరి. పీ వి ని రు జు వు చే య వ ల యు న ని స వా లు చేసి తి ని. కాని కోర్టులో వా న డ తి ను సూక్ష్మించుననుటకు వాకవకాశమియలే గు. హామీకుదలకు పూర్వము తియిలు చూపించిన సర్ హ్యూ స్టీ వెన్నునుగారిని సంచరించిరి. "ప్రభుత్వమునకు ఇప్పుడు మా పై వేరభిప్రాయము గలిగినది. ఏవరతులను లేకయే మిమ్ములను విడువవచ్చు" అనిచెప్పిరి. మిరింగ దౌర్జన్యముతో పంబంధము కలగజేసికొనకుండురని సమయమిచ్చు. అని స్టీ వెన్నునుగారినిరి. ఇతరతై దిలసంగతి సడుగ, సర్ హ్యూ గారెమయ చెప్పరైరి.

విల్సనుసరికి చాల జబ్బుగానున్నది

బొంబాయి, మార్చి 27:— ఈక్రింది రెంఠివార్ల ప్రభు త్వభవమునకు మార్చెన్సునుండి వచ్చినది. "విల్సను సరికి ఇం కను చాల జబ్బుగానున్నది. చాలరోజులనుండి జబ్బుగాను న్నందున సరములపటుత్వము పడలినది. (ఆ. ప్రె.

దక్షిణాంధ్ర భాషాభివృద్ధి సభ

సాంవత్సరిక సమావేశము

శ్రీ రావిళ్ల అప్పాసామినాయుడుగారి
రధ్యక్షత వహించుట

దక్షిణాంధ్ర భాషాభివృద్ధి సభయొక్క సాంవత్సరిక సమావేశము గతవారము సాయంత్రం 4 గంటలకు చెన్నైలో సోమవారమునందు ఎలగరపనందర్ జమీందారు మ.రా.రా.శ్రీ రావిళ్ల అప్పాసామినాయుడుగారి అధ్యక్షతకొంద జరుపబడినది. సభాభవనము శ్రీకృష్ణుల వేదవర్చ రామదాసుపంతులు, సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడు, బ్రి. చల్లా శేషగిరిరావుపంతులు, టి. భరదవాజునాయుడు, ఆర్. మదనగోపాలనాయుడు, పి. చెంచయ్య, పి. టి. కుమారస్వామి శ్రేష్ఠి, గద్దెరంగయ్యనాయుడు, కొడూరి శివరామ కృష్ణారావు, గోసులంట్ల వెంకటసుబ్రహ్మణ్యశ్రేష్ఠి, బ్రి. పంచాగ్నల ఆదివారాయుశాస్త్రి, సాధు పరదాజంపంతులు, పి. వి. రంగారామనాయుడు, కోడి రామమూర్తి, కొప్పరపు శేషగిరిరావుగారలను శ్రీమతి యామినీపూర్ణతిలకమ్మ మున్నగువారలు గలరు.

రా. బ. టి. పరదాజంపంతులుగారు రుపపాదించగ వి. రామదాసుపంతులు, గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారలు జమీందారుగారి గౌరవాధిక్యములను, ఉన్నతవంతులను, సద్గుణసంపత్తిని గూర్చి ముచ్చటించి బలపరచినవిషయములు అప్పాసామినాయుడుగారి గ్రామసాధిపత్యము వహించి కరతాళధ్వనులు చెల్లి పుష్పమాలాలంకృతులు గావించబడిరి.

పిదప బి. రావధీద్రప్యనాయుడు జమీందారు, దొడ్డప్ప నాయుడు, అనవధి నాయకంపిల్ల, పి. వి. యన్. నాయుడు, దక్షిణ కమ్మపూజనసభ, ఆంధ్ర ప్రాగైస్తి యూనియన్ కాశ్యపదర్శులబద్ధులండియు, కేశోద్ధాగ కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావుపంతులుగారివద్దనుండియు తాము రాజాలనందుకు వగమును సభ నిర్విఘ్నముగ జరుగ నాశించుచు బంసిన పానుభూతి శేఖరు చదువబడినది. పిదప అధ్యక్షులు లుపన్యసించిరి.

తీర్మానములు

(1) "నూతనముగ స్థాపించబడిన ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ యజమాన్యమున వ్యవస్థను ఆంధ్రవిజ్ఞానము ఆంధ్రజీవనముల సాంగత్యమును నిలుపునుటకై తమిళ, కేరళ, కర్ణాటక రాష్ట్రములందు కాశ్యపముగ నివాస మేర్పరచుకొనిన దక్షిణాంధ్రుల నుంచి నలుగురు సూతనాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నెలెలు సభకు వియోమకము గావించుటలన దక్షిణాంధ్రులకు బ్రాతినిధ్య మొసంగవలసినదిగ ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయాధికారుల సీసభవారు గోరుచున్నార" అను తీర్మానమును వి. రామదాసుపంతులుగారు రుపపాదించుచు, ప్రభుత్వాధికారులను ఆశించెడి యలవాటు కొలదికాలమునుండి తమను లేకున్న నుకొనిన విద్యావిషయముగావునను మరొకవిధమున ప్రస్తుత మీ ఆవసరమును సాకార్యములు జరుగుట కవకాశము లేదు గావునను తామి తీర్మానమును రుపపాదించుచున్నామనిరి ప్రస్తుతము నెలెలుసభకు నామినేషనులుమాత్రమే యుండునుగాన ఇట్లు విశ్వవిద్యాలయాధికారులను గోరవలసివచ్చినది. కొంతకాలము జరిగినపిదప దక్షిణాంధ్రులకును తమిళ ప్రాతినిధ్య మొసంగబడులాగున చట్టమును పనిరేగావించవచ్చుననిరి. ఈసభయొక్క స్థాపనకు నాధు పరదాజంపంతులుగారి కారకలనియు, విద్యాసౌకర్యములున్న ఉత్తరాంధ్రులే మాతృభాషను వీడి పరకియమున ఆగ్లమునకే ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు మొరలు వ్యవహారమును జరుపునంక ఎట్టిసౌకర్యములు లేని దక్షిణాంధ్రులు ఆంధ్రమును చదువను, వ్రాయను, మాటాడను నేర్చుకొనడంబడుట విచిత్రము గాదనియు, ఇకనుండి భాషాభివృద్ధి లందరు ప్రయత్నించి దక్షిణదేశముందు తెలుగుపాఠశాలలను బెట్టి భాషాప్రచారము జేయుటకు పట్టుబట్టవలె ననిరి.

వెంకటాచలం పంతులుగారు బలపరచిన పిదప తీర్మాన మేకగ్రీవముగ నామోదించబడినది.

(2) "మధురయందుగాని లేక దక్షిణదేశముందలి మరియే ఇతరపట్టణముందుగాని ఈ సభయొక్క ద్వితీయ సాంవత్సరికోత్సవమును ఏప్రిలు చేయవలసిన యియు ఆసభకు ఆంధ్రుల నెల్లరను సమావేశపరచుటకు ప్రయత్నముల జేయవలసినదిగ ఎలగరపనందర్ జమీందారు (అధ్యక్షులు) గారిని సభవారు గోరుచున్నార" అను తీర్మానమును సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు రుపపాదించుచు దక్షిణదేశముందలి ఆంధ్రులు ఆంధ్రమును చదు

వను, వ్రాయను, మాటాడను నేర్చుటకై ఈసభవారి ప్రయత్నము గావున ఇట్టి దక్షిణదేశముందే జరుగుట యొక్క మనీ పర్మి. చెన్నై పట్టణము సంగరపట్టణము. (నవ్య) అందుచేతనే ఇట్టి జనోపకారమును మహోద్ద్యమమునందు పాల్గొనుటకై వందలకొలది ఆంధ్రులు వచ్చియుండరా నేటి సభకు కన్నతల్లి, మాతృదేశము, మాతృభాషలపై నభిమానములేనివాడు పశువన జెల్లును. ఇది వాదేశము, ఇది వాజన్యస్థాన మని చెప్పకాలనివాడు మూఢుడు. తగ్గియొడ ఎట్టి భక్తి యుండవలెనో తగ్గిభాషయెడల నట్లే యుండవలెను. ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సభివృద్ధికి సంగతీవా రీభాషను దక్షిణదేశమున వృద్ధికి చేయవలయు నని పట్టు బట్టినపుడు ఉత్తరాంధ్రులు పేక్ష వహించుట పాడిగాదనిరి. పిదప ఉపన్యాసకులు మధురాపట్టణముయొక్క ప్రాకృత్యమును ఆపట్టణమును ఆంధ్రుల వైభవోన్నతులను, వర్ణించి అట్టి పట్టణముం దీనుచోసభను జరిపిన ప్రశంసనీయముగ నుండుననిరి.

ప్రొఫెసర్ రామమూర్తిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు భాషాభివృద్ధి న ము నూ న వు న క త్యం తా వ త్య క మనియు, ప్రపంచభాషాభివృద్ధి నంది, మహాపురుషు, రాజులగునని ఆంధ్రమాతను, ఆంధ్రభాషను నిర్లక్ష్య మొనర్చుట తగదనియు రాజులు, జమీందారులును పూర్వము కళలనుపోషించెడివారనియు, ఉత్తర దక్షిణ దేశములం దంతటను తెలుగువా రనేకులున్నారనియు, వారి కెల్లరను ప్రోత్సహించి మాతృభాషను పెంపుజేయవలెననియు బట్టిరి.

(3) "తమతమ స్థలములందు తెలుగు పాఠశాలలను స్థాపించుటకుగాను వివిధ సంఘముల వారి నిధనమును సేకరించవలసినదిగ ఈ సభవారు గోరుచున్నార" అను తీర్మానమును పి. టి. శ్రేష్ఠిగారు రుపపాదించుచు, ఈ పనికి ముఖ్యముగ ధనము గావలయుననియు, తెలుగు భాష రానురాను క్షీణించుచున్నదనియు, అట్టిభాషను పునరుద్ధరింపవలయు ననిన ధనము అత్యవసర మనియు బట్టిరి. కె. వెంకటాచలం గారు రుపపాదన బలపరచినపిదప, ఉపపాదన ఎల్లరచే నామోదించబడినది.

(4) దక్షిణదేశముందుండి జమీందారులు మున్నగువార స్వలి భాషాభివృద్ధి లగువారొక సంఘముగ నేర్పడి, తెలుగు భాషయందు పరీక్షల నేర్పరచి, తెలుగుభాషను ప్రోత్సహించుటకునై అభ్యర్థులకు బహుమానము లొసంగవలయు నని ఈ సభవారు జేచుచున్నార. అను తీర్మానమును బ్రహ్మశ్రీ చల్లా శేషగిరిరావు పంతులుగారు రుపపాదించుచు ఏ ఘనకార్యము జేయవలసి వచ్చినను జమీందారులు మున్నగువారధ్యులనహాయ సంపత్తి లేని దేశ కార్యమును నిర్వహించు బడ జాలదనిరి. "నిర్గుణ లు మాబోంట్లు ప్రతి యుద్ద్యమమునకును ధనికులనే పీడించుటావశ్యకముననున్నది. ఆంధ్రదేశమునందేమి, దక్షిణదేశముందలి ఆంధ్రులలో నేమి, జమీందారులు ధనవంతులు పలువురు గలరు. అట్టివారిలో మన అగ్రామసాధిపతులొకరు. ఉత్తరముందు కీకాపురాధిశ్వరులు చాలవరకు భాషాభివృద్ధి గావించుచున్నార. పూర్వకాలముందు భాషాభివృద్ధి గలిగినవారాజులు భాషను పండితులను పోషించుచు వచ్చిరి. ఇప్పటికిని గద్వాల, వనపర్తి సంస్థానములందు ఆంధ్రభాష ఆంధ్రవిజ్ఞానములు పోషణ నందుచున్నవి. సంస్థానములున్నచోట్ల కల్లనూత్తు భాషలను పోషించుకొనుచున్నాము. కాబట్టి ఇప్పటికిని జమీందారులే భాషాభివృద్ధి గావించక తప్పదు. దక్షిణదేశములో, పలువురు తెలుగువారున్నను వారు వ్రాయనుచువున లేరు. తెలుగు పాఠశాలలు లేకుండుట ఇతరపట్టణలలో తెలుగు జెప్పకుండుట పూర్వకాలముండే బదులను తీసివేయుట మున్నగు అసౌకర్యములకు లోనైయున్నారు. కావున తెలుగును వ్రాయుటకుచదువుటను ప్రోత్సహించవలయుననిన, పరీక్ష నేర్పరచి బహుమానము లొసంగవలెను. మేమిదివఱలో తిరువాన్కూరులో జరుపునపుడు ఒకరిద్దరు ఆంధ్రభాషను చదువవలయు నను కుతూహలము గలవారై ఒక సంవత్సరములో భారతభాగవతముల జదివి గొప్ప విజ్ఞానమును బడసియుండిరి. కావున అందులకై పూనుకొనిన త్వరలోనే అభివృద్ధికి రాగలరు. కాన తీర్మానము జేవలము మాటలతోనేగాక ఆచరణయందుగన్వరతురని మాశించుచున్నా" నని పట్టిరి.

మరియుకరు బలపరచిన మీదట తీర్మాన నామోదించబడినది.

(5) ఈ కేంద్రసభకు దక్షిణదేశముందు తమతమ స్థలములందు ఆ ను బంధముగ సంఘములను స్థాపించి, ఆతయ సాఫల్యమునకై ఆంధ్రులెల్లరును ఉత్సాహముతో కృషి చేయవలసినదిగ ఈసభవారు దక్షిణదేశ ఆంధ్రులను గోరుచున్నారు. అను తీర్మానము శ్రీ గద్దెరంగయ్యనాయుడుగారు రుపపాదించుచు దక్షిణదేశముందు భాగ్యం

తులు ఉత్సాహము రున్నను భాషాప్రచారమును చేయుటకు ఆంధ్రదేశమునుండియే రావలయుననియు, నిజముగ ప్రచారము జరుగవలయు ననిన గౌరవప్రచారము జేయవలసిన నెరవేరదనియు, గౌరవప్రచారములు ఎల్లప్పుడును పోరూరు తిరిగి ప్రచారము నలుపుటకు సాధ్యపడదనియు, జమీందారులు మున్నగు ధనికులను సంబంధించి ధనమును ప్రోత్సహించి దానిని మూలధనముగ నుంచి అందు వచ్చు ఆదాయముతో ప్రచారము సాగింపవలెననియు బట్టిరి. విద్యాధికులు, విద్యావిహీను లనిగాని ధనాధికులు దరిద్రులనడి భేదములనెల్ల వీడి ప్రజలందరు నేటిభవించి దుర్గతయందున్న సోదరుల బాంపరములకు కంకణము గట్టి పని జేయవలయుననియు ధనమొసంగడివారును బనిజేయువారును ఇరువురును క్షేమించన లేక తోడ్పడవలయు ననియును బట్టిరి. కె. వెంకటాచలం గారు బలపరచిన పిదప తీర్మాన నామోదించబడినది.

(6) "దక్షిణాంధ్రులను తమగాఢనిద్రనుండి మేల్కొల్పుటకుగాను దక్షిణదేశముందలి పల్లెలందును పట్టణములందును దీపావళి సంవత్సరాది పర్వములందును మహాసభలు బహిరంగ సమావేశములను జరుపవలయునని ఈసభవారి ప్రాయశచయమున్నార" అను తీర్మానమును పి. వి. రంగారామనాయుడుగారు రుపపాదించుచు ధనాధికులు చదువలయుననిన ప్రత్యేకముగ గురువులను ధన మిచ్చి పోషింపజాలదురనియు, వీరు చదువుటకు పాఠశాలల నేర్పరచవలయుననియు, ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలను జమీందారులు మున్నగువారు ధనమొసంగి నను ముఖ్యముగ ప్రజలవద్దనుండి వసూలుజేసినద్రవ్యముతోడనే పోషింపవలయుననియు అట్లంటు డబ్బునచ్చుటయేగాక తన స్వాలయను ప్రచారమును వివిధగ కొనసాగవల దనియు, అట్లే దక్షిణదేశముందలి ప్రతిపల్లెలందును పట్టణముందు ఉన్యమముయొక్క ప్రాముఖ్యమును బెల్లి ప్రచారము జేయవలెననిరి.

వెంకటాచలం పంతులుగారు బలపరచినవిషయము తీర్మాన ముంగీకరింపబడినది.

(7) "దక్షిణదేశముందు తెలుగువిద్యార్థులకు తెలుగు సభ్యుల సేవలకు వసతుల నేర్పరచవలసినదిగ దక్షిణముండలములందలి స్థానికవిద్యాసంఘములు, స్థానికపరిపాలనాసంఘములను చెన్నై రాష్ట్రప్రభుత్వమువారి సీసభవారు జేచుచున్నార" అను తీర్మానమును కె. ఆర్. రామయ్యగారు రుపపాదించుచు, తాము తిరునల్వేలిజిల్లానివాసు లగు ఆంధ్రుల మనియు దక్షిణదేశముందనేక సంవత్సరములనుండి తమిళ భాషాసంపర్కముచే ఆంధ్రము చాలవరకు క్షీణించినదనియు నాలుగైదు శతాబ్దములనుండి ఇట్లు భాష అచిచ్ఛేయబడుచున్నను, ఆంధ్రభాషా మాతృభాషమునల నిష్పటికిని ఇంకను అచ్చటచ్చటలివియున్నదనియు బ్రెటి: షు రాజ్యపరిపాలనకు ముందు తెలుగు పాఠశాలలు విచ్చలవిడి: గ నుండెననియు ప్రస్తుతము నాలుగైదు మండలములలో పాఠశాలలను స్థాపింపవలయుననిన ధన మత్యవసరమనియు, ఉత్తరదేశమునందలి ఆంధ్రుల నాహ్వనించుటకు దక్షిణాంధ్రు లెంతయు సుముఖులుగ నుండగలరనియు ఉత్తరదేశముందలి ఆంధ్రులీయువ్యమునందు తమ కేమిజోక్యములేదని తొలగియుండరాదనియు, ఆంధ్రుడై జన్మించినవా డెల్ల ఉద్యమముందు బాల్గాన భాషాభివృద్ధి గావించవలయు ననియు గోరిరి.

శ్రీమతి యామినీపూర్ణతిలకమ్మ గారు మాట్లాడుచు తెలుగుభాషను మొట్టమొదట గృహములందు స్త్రీలకు నేర్చుట మొదలుపెట్టిన చాల త్వరలో భాషాభివృద్ధిగలుగు నని పట్టిరి. (వినుడు వినుడు) జీవనోపాధికై గాని కారణాంతరములచేగాని పురుషులు పాశ్చాత్యవిద్య సభ్యునింపక తప్పవండుటలేదు. అందుచే స్త్రీలకు విద్యకు నేర్పినవారు తమవిడ్డలకు గజసి త్వరలో భాషను అభివృద్ధికి దే గలుగుదురు. తెలుగుభాషయం దనంత మగు విజ్ఞానము గలదు. భారతమునందు గృహవిషయములు, రాజకీయములు ఆదిగాగల విషయములు పుట్టుక మొదలు చావువరకును గలవు. మనుజుడై జన్మించినవాని సత్యము, నీతి మున్నగు ధర్మము లుండవలెను. కాస్త్రులు లెన్ని పఠించినను ధర్మాచరణమే మనుజుని ఆధ్యాత్మికస్థితికి గొంపోవును. ప్రతి మనుజుని యందు బ్రాహ్మణ్యబ్రాహ్మణ్యములు గలవు. కాన అట్టి నీతిని, మతధర్మముల నెల్ల నాతృభాషయందే నేర్పవచ్చును. రాజకార్యములుగాని, తక్కుంగల స్వహోరాదికములలో నిమగ్నులై యుండెడి యవసరము లేని స్త్రీలయందే ప్రథమమున నీయుద్యమమును వ్యాపింపజేసిన, భాషాప్రచార మతి శ్రేయమునమున జరుగగలదు. దీనికంతకును ధని ప్రధానము. తెలుగునేర్పినవారు దక్షిణదేశమునకుబోయి పనిజేయవలెను. నామట్టుకు నేను యభావేక్షిని పనిజేయుటకు సిద్ధముగనున్నానని పట్టిరి.

పిదప తీర్మాన నామోదించబడినది.

“ఇదివరకు సభాగృహమునను శ్రీ.టి.నంబెరమాళ్లు శ్రీకృష్ణ మరణించుటవలన సభవారు తమభూరిసంతాపమును వెల్లెబ్బించు వారిపట్టుబడునకు సానుభూతి తెలుపుచున్నా” రని అధ్యక్షులు తీర్మాన ముపపాదించుచు శ్రీ. శ్రీ. నంబెర మాళ్లు శ్రీకృష్ణుల పక్షకై కావించిన నేపను గొనియాడిరి. తీర్మాన ముమోదించబడెను.

నూతనాధ్యక్షులు

పిదప మునగాల రాజాగారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొన బడిరి. వావిళ్ల అప్పారామి నాయుడు జమీందారు, మునగాల రాజాగారు, కోడి రామయ్యగారును ప్రధాన పోషకులుగ వేరినందులకు కార్యదర్శి వారలకు వందనము లర్పించిరి. అధ్యక్షులు తమ సంతసమును వెల్లెబ్బించు తా మియ్యద్యమముందు భక్తి శ్రద్ధలతో కార్యదీక్షతో బనిజేసెదమని తెల్పిరి.

పిదప, తిరునెల్వేలి జిల్లా వర్షాదేవివా ప్రత్యులు చైతన్ కిభామణి యన్. ముద్రహ్యకాశ్రమిగారు (ఆంధ్రులు) వీరిపై తమ అసమానకాళిలమును ప్రకటించి పథ్యుల నానందపరచునకు గావించిరి. ట్రిమాన శంకరమీనన్ గారి మృదంగవాద్యము ధ్వజగమనంబడెను. పిదప సభ జయప్రసముగ ముగిసెను.

పోలీసువారు కాంగ్రెసు కార్యదర్శిని బాధించుట

కలజల్, మార్చి 27:—తెలంగాణ సర్దివిజయలో లాభాతి గ్రామమునుండి, అక్కడి కాంగ్రెసు కార్యదర్శిని నిష్కారణ ముగ పోలీసువారు బాధించి రని కబురు తెలియవచ్చినది. కొత్తగా యూనియను స్థాపించి సందర్శమున అక్కడి ప్రజల కిష్టములేదు. అధ్యక్షుడైన పంచాయతు జాదూనాథ చక్రవర్తి గారు ఊరిలోని పెద్దమనుష్యులపై క్రిమినలుకేసు తెచ్చెను. గ్రామస్థులు పన్నులు చెల్లింపమని నేయగా అధ్యక్షుడు అధికారులసహాయముగోరెను. నిన్న సర్దివిజయ అధికారులు పరిశీలు లను గ్రామస్థులకు తెలియబరకు ఆగ్రామమునకు వెళ్లెను. ప్రజాపక్ష నాయకులలో గ్రామ కాంగ్రెసు కార్యదర్శిమాడ నక్కడ నుండెను. న్యాయాధిపతితో వచ్చిన పోలీసు కలము ప్రజాపక్ష నాయకుల ను చిందరవందరగావించి తోలివేయసెంచిరి. ఆసందర్భమున కాంగ్రెసు కార్యదర్శిని పోలీసులు పైబడి కొట్ట బోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

వై. యమ్. కేలుగారికి సన్మాన పత్రము

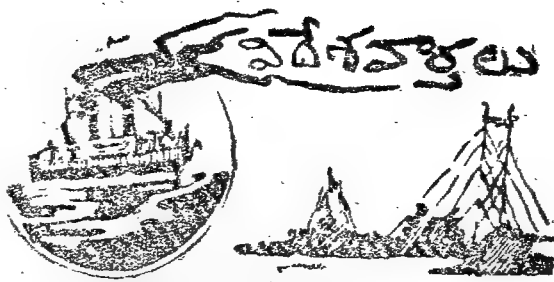
మధ్యపరగణాల శాసన సభాగృహమునందులకు!

యోట్కూర్, మార్చి 27:—బుట్టానా పురపాలక సంఘ ప్రత్యేక సమావేశముందు 21 వ తేదీని శాసన సభ్యుడు కనిక్తా రుగారు అధ్యక్షత వహించియుండ, గౌ. వై. యమ్. కేలుగారికి సన్మానపత్ర మిచ్చుటకు తీర్మానించిరి. కేలుగారు మధ్య పరగణాల శాసనసభకు అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనబడిన సందర్భ మున దీని నిచ్చుచున్నారు. బుట్టానా పురపాలకసంఘము దా నితీవితమున రిరి సంవత్సరములకు సన్మానపత్రము నిచ్చుటకు ని దియే ప్రథమము. (ఆ. ప్రె.)

మసీదునందు ‘ఓమ్’ వ్రాయుట

నలుగురు హిందువులు పట్టువడుట

ధిల్లి, మార్చి 27:—హిందూదేవతలకు ప్రక్కగా నున్న ఒక పురాతనపు మసీదునకు కొంతకాలమునుండి తరచుగా హిం దువులు కొందరు వెళ్లుచుండిరి. మసీదు కాపలావానిని అల్లరిచేసి వానిని తోలివేసిరి. 21 వ తేదీన కొన్నిచాపలను ఒక తొట్టి దొంగిలింపబడినట్లు పోలీసువారికి తెలియబరపబడెను. మరు నాడు మసీదులోని ఆర్యమీద ‘ఓమ్’ అని సింహారముతో వ్రాయబడినట్లు తెలుపబడెను. పోలీసువారు జాగ్రత్తతో కాపలా వేసి ముగ్గుర హిందువులను పట్టుకొనిరి. వారు బిషును సర్కాఫ, బాబు, రాము, ప దేండ్ల వాడైన అమర నాథుడు, నాల్గవ వాడు డి. ధిరంత్రి దొరక తేడు. సభాపుర ఇద్దరు పోదాచేయబడెను. కాని ఏమియు దొరక లేదు. ఒక హిందూ పాస్వాలావద్ద నుండియు పాక్షి నాని వద్ద నుండియు సాక్షులు అమర నాథునద్ద స్టేటు మెంటు తీసికొనబడినవి. అమరనాథుడు మైన రని విడిపియిరి. మిగిలిన ఇరువురను బందీచేసిరి. జామీనుతీయ బడలేదు. సగరముందు సంచలనము ఏమాత్రమునులేదు. (ఆ. ప్రె.)



యువరాజుకు చెవిపోటు

కొంచెము శస్త్రచికిత్సను జేయించుకొనుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, మార్చి 29:—చెవిపోటు మాటిమాటికి వచ్చుట చే యువరాజుకు కొంచెము శస్త్రచికిత్స నొసర్పిరి.

తర్కా ఇరాకు సరిహద్దు

కనిబెట్టుటవసరము

లండన్, మార్చి 27:—తటస్థజాతులలో తేరిన ఇద్దరు అధికారులు తర్కా ఇరాకు సరిహద్దును కనిబెట్టి జామచుండు టకు ఏర్పాటుజేయవలె నని జాతినమితిసమ్మతిని చాల బలెను గారు బొందిరి. కుద్దస్సానులో బయలుదేరిన తిరుగుబాటు సంద ర్భమున తురుష్క సైనిక ప్రచలనమును కనిబెట్టుట అవసర మైనది.

చీనా కల్లోలము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

ష్యాంగుహ్, మార్చి 29:—చీనాలో ‘సివిలు యుద్ధ ము’ అంతఃకలహములు మంచురంగములో బడినవి. మంచూరి యా నేనానులు లీచింగ్ చాంగ్ చంగగార్లు ముకుడెను యుద్ధనాయకుని క్రిందివారు. కొమిచాక్ నైస్యమునుండి టి విన్సును చాంగ్ లీగారు తిరిగి బట్టుకొనిరి. పికింగు ముఖ ముగ రైలుమార్గమున ఇతిమి బోవుచున్నాడు. చాంగ్ లీనిగారి ఆశ్రితదళము అచటికి తూర్పునుండి బోవుచున్నది. పూర్వాపూ గారు దక్షిణమున కోమలినున్న హాన్ రాష్ట్రమును స్వాధీనముజేసికొనిరి. పికింగు హ్యాంకో రైలుమార్గమున పికింగు లే గుచున్నారు. రాజధానిని బట్టుకొన్నతరువాత ఎంతమాత్రము చాంగ్ లీనిగారు యుద్ధముచేయదలంపలేదని జపాను వార్తలు తెలుపుచున్నవి. పెంగ్హుసింగు, కూమిచాచులకు ప్రధాన కార్యాలయముగ కాలనులో ప్రతికూలముగ ప్రవర్తించుచున్న వి ప్రవకారులను ఊర్వాపూగారు ముట్టడించ దలంచుచున్నారు. క్యాంటన్ పైగూడ బడనున్నవారు ఈలోపుగ ఊర్వాపూగారి వెనుక నైస్యము చాంగ్ లీలో జరిగినట్లులే ఆకస్మికముగ తమపై శత్రువులు బడెదరేమోయని భయపడుచున్నారు. హ్యాంకోపై విప్లవకారులు దాడివెడలనున్నారు.

న్యాయాధిపతిపై చెప్పవినరినకేసు

18 నెలల కఠినపరకము

బొంబాయి, మార్చి 27:—గర్గాము పోలీసుకోర్టు విచారింపబడుచున్న ఖైదీ న్యాయాధిపతిపై చెప్పన గిరాబు వేసెను. అధ్యక్షముచే గెరికెప్పి న్యాయాధిపతిప్రక్క కిటికీ తీసిరెను. అతేనులో నేడు వానికి 18 మాసముల కఠినపరకము విధింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

ఆర్యసమాజ ఉత్సవములు

హిందూ మహమ్మదీయ కొట్లాట

ధిల్లి, మార్చి 27:—అత్యధునండి ఆర్యసమాజ ఉత్సవ ములో భక్తి గీతములుపాడుసందర్భమున కొట్లాటలు జరిగినవి. కబురువచ్చినది. చాలమందికి సామాన్యగాయములు తగిలినవి. పోలీసువారు ముందే జాగ్రత్త పడిరి. (ఆ. ప్రె.)

కార్యనిర్వాహకవర్గపు మార్పులు

బొంబాయి, మార్చి 27:—కార్యనిర్వాహక వర్గముందు జె. యి. బి. హోట్టనుగారిని నియమించినందున కార్యనిర్వాహక ముందు ఈ క్రింది మార్పులు చేయబడినవి.

అధిక సభ్యులు:—గౌ. సర్ ఘులిలాలు మెహతా, జవరలు మెంబరు:—కావాసి జహంగీరు, (జ్యూనియరు) రెవెన్యూమెంబరు గౌ. జె. యల్. యా. హామ్ మెంబరు గౌ. జె. యి. బి. హోట్టనుగార్లు నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1926 సం॥ మార్చి నెల 29-వ తేదీ సోమవారము

ముఖ్య లక్షణము	అత్యధిక వర్షము	అత్యల్ప వర్షము	అత్యధిక వర్షము	అత్యల్ప వర్షము	జనవరి నెల 1-న	తేదీనుండి సగటు	సాధారణముగ భారతవర్షపాతము
గ్రామము	గ్రామము	గ్రామము	గ్రామము	గ్రామము	గ్రామము	గ్రామము	గ్రామము
గోపాపురం	89.5	78.2	...	5.45	44.96		
నిఖిలపట్టణము	88.1	77.8	...	5.35	87.09		
కాకినాడ	93.7	75.1	...	4.68	89.09		
మచిలీపట్టణము	89.2	74.1	...	6.49	41.59		
కర్నూలు	101.4	74.0	...	1.11	26.01		
బల్లారి	98.4	76.4	...	0.56	20.51		
అనంతపురం	0.88	27.88		
కడప	101.0	76.2	...	2.77	81.28		
నెల్లూరు	92.9	75.8	...	2.62	87.98		
మద్రాసు	93.4	75.3	...	1.11	50.74		
కడపూరు	88.5	75.6	...	4.39	52.54		
నీలము	96.7	78.0	...	2.18	89.80		
కోయంబూరు	93.4	78.6	...	2.74	22.29		
తిరుమనూపల్లి	99.0	75.3	...	2.47	88.18		
నాగపట్టణము	89.5	81.6	...	9.19	54.98		
మధుర	96.2	76.8	...	1.42	83.58		
పాంబల్	90.8	77.9	...	1.40	87.00		
తిరునల్వేలి	4.58	28.84		
తిరువేండ్లము	90.6	76.2	...	1.88	64.51		
కొచ్చిక్	92.1	80.0	0.02	2.89	114.51		
కాల్కట్టు	92.8	78.1	...	2.22	117.16		
మంజూరు	90.4	76.1	...	1.07	125.68		
తెంగుకూరు	92.3	65.4	...	1.56	85.87		
మెర్కార	82.8	63.4	...	1.06	125.45		
కొడకనాల్	70.3	48.2	...	9.08	62.18		

సర్కారులు:—ఆకాశము నిర్మలముగనున్నది. మచిలీపట్టు ములో రిక్తి డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ. గోపాలపురములో రాత్రివేడిమి రి డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—ఆకాశము నిర్మలముగనున్నది. ఆర్ధ్రత చాల తక్కువ. పగటివేడిమి బల్లారిలో 2½ కడపలో రి డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు పలచగున్నవి. కడపూరు లో ఆర్ధ్రత తక్కువ. నెల్లూరులో 4½, కడపూరులో 2½ డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ.

వాతావరణము అనుకూలముగ నేయున్నది.

ఎస్. ఆర్. యు. సామూరు.

వాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

వాతావరణము

సిమ్లా, మార్చి 28:—మధ్యపంజాబులో అధిక వర్షము కురిసినది. టావాన్ 1½ అంగుళములు, ముట్టాన, పిషావర్, ఛిరాకు ద్రోపులలో ½ అంగుళము, పరాచినానలో 1 అంగుళమువర్ష మున్నది.

నూచన పంజాబులో వర్షము, సంయుక్త పరగణా లలో అక్కడక్కడ వర్షము. (ఆ. ప్రె.)

అక్కొంట్లను ఆడిటును విడదీయుట

అలహాబాదు, మార్చి 27:—అధికారిత్యాసంయుక్త పరగణాల అక్కొంట్లను ఆడిటును ఏప్రిల్ 11వ తేదీనుండి విడదీయు దురని ప్రకటించబడినది. ప్రభుత్వ ఆర్థికకార్యదర్శి కాభాధికారు లందరకు ఈ విషయ సర్దుబాటు నంపెను. సంస్కరణములు వచ్చినప్పటినుండియు అక్కొంట్లు ఆడిటు కలిసియుండుట చేత తృప్తి కరమగ లేదు. కావున త్వరలో దానిని కుదుటబెట్టవలయున్న విషయము చాల గోజులనుండి కనబడుచున్నది. ఈవిభాగమునుగూర్చిన నియమములు ప్రకటించబడినవి. దాని ఫలితముగ ఇక్కడికి అక్కొంట్లను జనరలు ఆఫీసు విభజింపబడి డిజియులు, అక్కొంట్లు ఆఫీసులు పెట్టబడును. ఇవి ప్రతికాళునకు ప్రత్యేకింపబడును. (ఆ. ప్రె.)

ప్రథమ వైశ్య రాజకీయసభ

పెద్ద కోడండ (గంజాం జిల్లా) 28-3-1926

శ్రీయుత పాట్నూరు స్వామిబాబుగారి
అధ్యక్షీవనానము

నేడు మన కులచరిత్రయం దొకశుభదిన మని చెప్పదగును. ఇంతదనుక రాజకీయములందు ఉదాసీనత్వము వహించియున్న మనము రాజకీయవిషయ పర్యాయనకొరకు ప్రత్యేకముగ నొక సభ గావించుట ప్రశంసనీయును. నన్నీసభకు అధ్యక్షునిగ నియమించిన ఆహ్వానసంఘమువారికిని, కుల మహాకర్ములకును, నా కృతజ్ఞతాపూర్వకమందనములను సమర్పించుచున్నాను. నాకంటే విశేష లోకపరిజ్ఞాతలైన, విద్యాధికులైన, నిజ నెన్నియోతుల మిన్నుల నయి యాధీనము నలంకరించు వర్ణులను స్వకులమహాకర్ములందఱు, కించిజ్ఞాడనగు నన్ను పెద్దజేసి సభాధిపతిగనియమించుట నాయెడగల యభిమానవిశేషమే కాక వేరుకానేరదు. ఈపదవి నధిష్ఠించు ననర్హుడనని నేనెఱుంగకపోలేదు. విషమ అనుభవభూమి మన నాజ్ఞను శరసాహించి సాహసకార్యమున కొడిగట్టితిని. ఈకార్యభారము నుండి నన్ను విముక్తిగఁజేయునంత జేయుటనొసగు భారము మీయందఱులకు

ఆంధ్రవైశ్యశాఖలు

హిందూమత సాంప్రదాయ సిద్ధిమలైక నాలుగు వర్ణములలో వైశ్యులొకరు. దేశభేదములనుబట్టి బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియులు, వైశ్యులు, శూద్రులుగా భేదము చేర్చబడినవి. ఆంధ్రవైశ్యులలో మనవైశ్యులొక యవాంతరశాఖవారు. ఆంధ్రవైశ్యులందు అవాంతరశాఖ చేర్చబడిన కారణములను అనేకులనేక విధముల చెప్పకొందురు. అవాంతరభేదము చేర్చబడిన కారణములను నిరూపించు ప్రబల చరిత్రాధారము లగడవు. ముకరములగు ప్రయాణసౌకర్యములేని పూర్వకాలముందు జీవయాత్రకొరకు కొందఱు కొందఱు తొక్కిరిస్తూ ప్రాంతమును నివాసముగ నేర్పాటుచేసికొని కాలక్రమమున నొకప్రాంతమువారింకొకప్రాంతము వారినుండి విడిపడి యుండవచ్చును. అవాంతరభేదనూచకముగ తమ తమ నివాసప్రాంత నామమునో, తమ వలంబించిన మతనామమునో, లేక యప్పటిపరిస్థితుల కనుగుణమున నుత్తరనామమునో, తమ కులనామములకుఁ జేర్చుకొని పీఠ స్వగమారించుచున్నటుల ప్రస్తుత పరిస్థితులను బట్టి మనముగ్రహించవచ్చును. ఇట్టి విభాగములవలన సంబంధ బాంధవ్యములు తెగి, భోజన ప్రతిభోజనము లంతరించి, నివాస దేశసంపర్కముచే నాచారసంప్రదాయములందు మార్పుగలిగి నేటికాలమున కొక యవాంతరశాఖ యింకొక యవాంతరశాఖయొక్క మ్యూనాధికతలను పరిగణించు నవస్థ సంప్రాప్తమయినది.

వికమత్యము

ఇంతియేకాదు. మన స్వశాఖలో నేటిభావము అనేక కుల చాలకొరవడి యుండుట చూచుచున్నాము. ప్రపంచమునందంతటి చిన్న కార్యము కూడ నైకమత్యము లేక సాధింప నవశ్యమను విషయము త్రొత్తకాదు. ఏవంకఁ జూచినను ప్రకృతి యొకమత్యసిద్ధాంతము నేబోధించును. అనైకమత్యము విధ్వంసహేతువని ప్రపంచవ్యవహారములందు నిత్యానుభవమయ్యెను. అట్టికటి మనలో మొలకెత్తియున్న యనైకమత్యమును ద్రెంచివైచి యొకమత్యబీజములను నాటుటకు ప్రయత్నించుట మనకుప్రథమకర్తవ్యము. ప్రతిగ్రామమునందును కుల సంఘముల నేర్పాటుచేసి భేదాభిప్రాయము గలవారి నెల్ల నొక్కచోట చేర్చి పరస్పరానురాగమును వృద్ధిపరుపవలయును. ఇంతియే చాలదు. ఆంధ్రవాంతర శాఖలవారు తమతమ శాఖాసభలను గావించుకొనచుండట ప్రశంసనీయమేయైనను, నన్నియవాంతర శాఖలు నొక్కచేది కయందు సమావేశమై యాంధ్రవైశ్యుల ఘోషి౪ దిక్షి ఆవశ్యకములగు సాంఘిక రాజకీయాది విషయములందు నేకమార్గావలంబించుట కులమునకును, కులముతోబాటు దేశమునకును క్షేమదాయక మను విషయము గుర్తించదగినది. ఇట్టి పరిణామము పెద్దలగు వారి ప్రయత్నవిశేషము వలననే సాధ్యమగును.

వృత్తి

కృషి, గోరక్షణము, వాణిజ్యము, వైశ్యునికర్తవ్యము లని హిందూధర్మశాస్త్రములు చెప్పచున్నవి. ప్రస్తుత

కాలమందు మొదటిరెండు వృత్తులను మనయందు నామమాత్రమే వ్యవస్థయై యున్నను ద్వైత్యవ్యవస్థక మగు వాణిజ్యము నిలిచియున్నది. పూర్వము వణిజాలు సమద్రయానము చేసి ఖండాంతరములకు జని తమవ్యాపారమును సాగించినటుల వినుచున్నాము. మన వైశ్యులందు అట్టి విదేశవ్యాపార చిహ్ను మగువడకుంట యటుండ, స్వదేశవ్యాపారమునందైనను చేర్చుడనిన వణిక్రేమలంతగ గానరారు. మతనవారు చిల్లరచేరములతో తృప్తిజేందుచున్నారు. చిన్నదిగనో పెద్దదిగనో కులవృత్తిని విడక దరిద్రమునకు లోనుగాక మనము జీవయాత్రము గడపుచున్నాము. తృప్తియనునది యాముష్మికఫలప్రాప్తికి మహాసాధనమైనను, లోకవ్యవహారమునందు మనుజునియభివృద్ధికి పెద్దయాటంకమేయనవచ్చును. తృప్తిలేనివాడే యున్నదానికంటే సభికమునకు ప్రయత్నింప కొరకజనియను. అప్పుడే క్షీణించిన మన వ్యాపారమును విజృంభింపజేసి ద్వైత్యవ్యవస్థమునకు మనము తోడ్పడఁగలిగి యుండుము. కాని ప్రపంచపరిస్థితులు తానుమా రెయ్యన్న యీకాలమునందు విద్యావ్యాప్తి వలనగాని ప్రపంచజ్ఞానసంపాదనయు, దానిద్వారా వాణిజ్యాభివృద్ధి మార్గములను, సరిప్రాప్తములు గానేరవు.

విద్య

మనలో విద్యావ్యాప్తి బాత్రిగా లేదని చెప్పటకు సిగ్గుచున్నది. చదువును నేర్పుటమత్రమే విద్యకానేరదు. నూటికేదినుండిరెండు ఉన్నతవిద్యావంతులను నాడే మనకులకు విద్యావంతమని చెప్ప సాహసము కలుగును. విశాలవ్యాప్తి గల కులములో వ్రేల్చే తెక్కింపగలయే తొలినుండియో విద్యావంతులు గలవట గౌరవప్రదముకానేరదు. విద్యలోపమువలననే నాగరికతయు, తోడివారితో యువానసానమును, మనకు లభింపకపోయినవి. మనవారలు వ్రాల, చుట్టె చచ్చిన మాత్రమననే తమపిల్లలను వృత్తులలో బ్రకేశపెట్టుచున్నారు. విద్యయనుటచే నాంగ్లవిద్యయేకాని వేటొండొకదాని నా యభిప్రాయముకాదు. కాని ప్రస్తుతకాలముందు ఆంగ్లవిద్యా పాఠశాలలు దక్కి మన్నతవిద్యాసాధకములను, కులభిన్నాస్థ్యములను నపు నితరవిద్యాసాధనములు, అంతగలేవు. ఆంగ్లవిద్యావిదానము దేశానర్థదాయకముగ బరిగమించినదనియో, జాతీయపాఠశాలల నెలకొల్పి దావ్యతృంఖలములనుండి భౌవిశంకతికి విముక్తిగావించవలెననియు, గాంధీ మహాత్ముడు ప్రబోధించెను. ఆంధ్రదేశమునం దేకొందఱ జాతీయపాఠశాలలో ప్రస్తుతము పనిచేయుచున్నను, చాలినన్ని లేక మహాత్ముని యుద్వృద్ధఫలితముగ విడిచి వచ్చిన విద్యార్థులు మరల నాంగ్లపాఠశాలల కేరణుపొందక లిప్పినది కాదు. జాతీయపాఠశాలలు విరివిగ వ్యాప్తిచెందు కుభకాలము సంప్రాప్తించువఱకు మనబాలరను, ప్రస్తుత పాఠశాలలకు బంపి, మనయందు విద్యావ్యాప్తి గలుగఁజేయుట చాల అవశ్యకము. అట్లని జాతీయ విద్యావిషయక ప్రయత్నముల విడవరాదు. జాతీయ విద్యావ్యాప్తివలననే, యాత్మగౌరవము, జాత్యభిమానము, దేశసేవానురక్తి, నాటుకొనగల పని మనము గ్రహింపవలెను. ఆర్యవైశ్యులొక గురుకులమును నెలకొల్పి తమ బాలరకు అన్నపానాదాహాసంగి విద్యనుగరపుచున్నారు. వారి కార్యదీక్ష యభినందనీయము. వారి మార్గము మనకును అనుసరణీయ మని నా యభిప్రాయము. మనముకూడ నొక గురుకులమును నెలకొల్పి మన బాలర నందు తరిఫీదుచేయుటకు ప్రయత్నింపవలయును. ప్రప్రథమమున నిట్టికార్యము మన కులముయొక్క సమష్టిపోషణచేసి నెలకేర్పట యు త్రమమనోచును. ఇందులకు ధనమును, స్వార్థత్యాగలను సేవాతత్పరులను గావలసి యుండును.

స్వాతంత్ర్యదీక్ష

ప్రస్తుతము ప్రపంచ కుంతయును స్వాతంత్ర్యవాతారణము యై యున్నది. కాని స్వతంత్రజాతులు పరాధీనజాతులను పీడించుచునేయున్నవి. పరాధీనజాతుల స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ యడియాసమాత్ర మగుచున్నది. విరోధామహామధ్యమునకు దర్యాత ప్రపంచమందు కాంతిస్థాపన జరుగునను నాశలు నిరర్థకమైనవి. ఎవ్వోటఁజూచినను స్వాతంత్ర్యసంరంభకల్లాలములు మిమ్ముముట్టుచున్నవి. ఇట్టి విపరీత పరిస్థితి కుట్టురుదకు అడుగంటి మానవకళ్యాణసాధన మగు ననుటకు మనపూరాగాధలే తాత్కాలికములు. హిందూదేశము చిరకాలమునుండి పరజాతులపాలనను లోనై, పరిపాలన విధానమునందు అనేకమార్పుల జెందుచువచ్చినది. దేశము బ్రిటిషు ప్రభుత్వాధీన మైన తర్వాత కాంగ్రెసు మహాసభ తలయొత్తువఱకు హైందవులు స్వాతంత్ర్యాభిరుచిని మరచియుండిన కాంగ్రెసుమహాసభయు తొలచికాలము క్రిందటివఱకు వైశ్యుక విధానమునే యవలంబించియుండెను. బెంగాలరాష్ట్ర విభాగమునకు ఫలిత

ముగ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వముతో పాఠాటమునకు దిగి స్వాతంత్ర్యస్వభమును స్థాపింపనమకట్టినది. ప్రజలయందు స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ పెరుగుచువచ్చినకొలది, ప్రభుత్వము అద్దాని నాచివేయ నిరంకుశమార్గముల నవలంబించుచువచ్చినది. ప్రభుత్వ నిరంకుశపాలనావిధానము ప్రజలయందు మొలకెత్తిన స్వాతంత్ర్యవాంఛను పెంపొందింప సాధనమైనది. గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రభుత్వవిధాన ప్రతిఘటన మునకును, స్వరాజ్య సంపాదనమునకును, దలపడినది. దేశమందు వికమత్యము, మనోనిగ్రహము, చాలమి గాంధీమహాత్ముడు తన సహాయ నిరాకరణాస్త్రమును దాతాగ్రికముగ తేరచైచినను, ప్రభుత్వముతో స్వాతంత్ర్యసంపాదనాసంరంభము సాగుచునే యున్నది. దేశము దనేకరాజకీయకక్ష లేర్పడినవి. కొన్ని కక్షలు కాంగ్రెసునకు భిన్నముగా స్వాతంత్ర్య సంరంభమును నల్పుచున్నవి. బ్రాహ్మణేతరోద్యమ కక్ష ప్రభుత్వముయొక్క యండ తేరి దేశముపేరిట స్వప్రయోజనసాధనాత్మక మగుచున్నది. కాంగ్రెసాక్కిటి మాత్రమే ప్రభుత్వమునకు సంపూర్ణ ప్రతిఘటన మొనర్చి దేశసాభాగ్యబద్ధకంకమై యున్నది. అన్ని రాజకీయకక్షలును కాంగ్రెసునందు లీనమై యేకమూత్రానుబంధము లైననాడు హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యసంపాదనము కులభిన్నాస్థ్యము కాగలదు.

రాజకీయకక్షలు

మనవైశ్యశాఖ ప్రస్తుతము ఏరాజకీయకక్షలో గూడ సంబంధమును గలిగి యున్నటు లగపడదు. ఏకాలవైశ్యులయొక్క యభిప్రాయములతో నేను గమనించుట లేదు. కులముయొక్క సమష్టికార్యమును నావృప్తియం దివకొని ప్రసంగించుచున్నాను. బ్రాహ్మణేతరోద్యమము మనదేశమునందు నాటుకొనియున్నది. బ్రాహ్మణేతరు లనుటచే బ్రాహ్మణులనుటచే మిగిలినవారని యర్థమిచ్చినను మన వైశ్యుల కాయుద్యమమునందు సంబంధము కలుగలేదు. బ్రాహ్మణేతరోద్యమాదర్శములు విశాలములగు నగపడుచున్నను, నా యుద్యమావలంబు లనేకులు ప్రభుత్వముప్రాపున ఉద్యోగసంపాదనా స్వప్రయోజనకార్యపరతంత్రులగుటచే. మన కాయుద్యమమునందు చోటు లేకపోయినది. ఉద్యోగవాంఛ లేక ఉన్నదానితో తృప్తిజేంది స్వవృత్తి నే నమ్ముకొని జీవయాత్రను గడపుకొనువార మగుటచే మన కాయుద్యమప్రయోజనము కూన్యమైనది. ఇంతియేగాక బ్రాహ్మణేతరోద్యమము బ్రాహ్మణద్యమ పూరితమై దేశకళ్యాణమునకు తోడ్పడలేక యున్నది. కాని బ్రాహ్మణులయొక్క స్వార్థపరతయే ఇట్టి మనోవికలత్వమునకు కారణ మని చెప్పక తప్పదు. ఇంకను బ్రాహ్మణుల స్వార్థపరత కొంతవరకు దేశాభ్యుదయమునకు ఆటంకమును కలుగజేసి ఎనిమాడ నంగీకరింపవలయును. గాంధీ యంగోదమారంభము నుండియును, స్వార్థమును వెనుకకు నెట్టి సర్వసంగపరిత్యాగమును జేసి దేశసేవాకంకణబద్ధులైన బ్రాహ్మణస్వామ్యుల ననే కులను గాంచుచున్నాము. ఇప్పుడంతకలహములకు ఈర్ష్యలకు, తావులేదు. అన్ని కులమువారు, అన్ని మతములవారు, ఏకమై దేశసేవ చేయవలసిన కాల మానన్నమై యున్నది. బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు అనుభేదము మన కగత్యములేదు. ఎవ్వరు దేశ స్వాతంత్ర్య సంపాదనా కంకణబద్ధులొ వారే మనబంధుగలు. వారితోకలిసి పనిచేయుటయే మన కర్తవ్యము. స్వార్థపరులు లేను ప్రయోజనముకొరకు పలుకుబడి గలవారిని లోబరదుకొన మాయలను బండ్తుదురు. అట్టిమాయలకు తామియక మెలవవలగి ప్రవర్తించుట యత్యంతావశ్యకము.

ఖిద్దరు

ప్రస్తుతము స్వరాజ్య సంపాదనకొరకు కాంగ్రెసు మహాసభ ఒకనంక నిర్మాణకార్యక్రమమును, ఇంకొక నంక కౌన్సిలు పోరాటమును అవలంబించియున్నది. నిర్మాణకార్యక్రమమును గాంధీమహాత్ముడును, కౌన్సిలు పోరాటమును నెహ్రూమహాశయించును నడుపుచున్నారు. నిర్మాణకార్యక్రమముందు ఖిద్దరు, అస్పృశ్యతానివారణము ప్రధానములు. పూర్వకాలముందు మన దేశీయవస్త్రపరిశ్రమ ప్రపంచ విఖ్యాతిని గాంచినది. బ్రిటిషురాజ్య తంత్రజ్ఞుల రాజ్యపరిపాలనాకార్యవిధానఫలితముగ స్వదేశ వస్త్రపరిశ్రమ నాశనమై, మనము మానసంరక్షణకొరకు అవ్యదేశీయులవంక జూడవలసి నంతటి విపత్తు సంభవించినది. ఖిద్దరువలన నార్థికప్రయోజనము కలదుగాని, ఖిద్దరు స్వరాజ్యము నొసంగఁ జాలదని హైందవ రాజకీయజేత్రులందు తీవ్రముగు అభిప్రాయభేదము కలదు. అర్థికముగనూడ మన హిందూదేశము కుట్టుకుద నున్నదని అర్థిక పరిశోధకులు లెక్కలుచేయుచున్నారు. తిండికి లేక మలముల మాడుచున్న మనసోద్య

హైందవ ప్రజకు అధ్యక్షుల పరిశ్రమలను అన్న మునుగల్గించి హైందవ దేశ ఆర్థికస్థితిని బాగుచేయుట మాత్రము చిన్నపని యగునా? ఆర్థికముగ నభివృద్ధి చెందుదేశము రాజకీయస్వాతంత్ర్యమును బొంద కీర్తిమంతమైయుండును. గాంధీవహాత్ముని ప్రబోధానంతరము, హిందూదేశమును అధ్యక్షుల విశేషముగ వ్యాపించుట శుభసావకము. ఇంకను జేయుచుండు లభికముగ అధ్యక్షుల వ్యాపింపవలయును. అధ్యక్షుల పనిత్రమగు వస్తువు. అధ్యక్షుల ధానము ధూమ్రాభ్యాసమును బురికొల్పును. దేశక్షేమాభిలాషి యగు ప్రతి హైందవుడును అధ్యక్షుల ధానము కడంగ నలయును. స్వరాజ్యసంపాదనకొరకు అధ్యక్షుల ఎంతవరకు తోడ్పడ గలదను విషయముల భేదాభిప్రాయము లున్నను ఆర్థికప్రయోజనమును అంగీకరించిన వహానీయులు అధ్యక్షుల ధరింప నిండు శంకించుచుండుట వారి మనోదృష్ట్యమును, వారిదాస్యమనోభృతిని నూచించును. ప్రతినిండి నూలు వదుకు పని మనవైత్యుల కందుబాటులో నుండదని నానమ్మకము. నూలు వదుకుపని సామాన్యముగ నాడువారిది. మూలువదుకుటకంటె చిల్లరవ్యాపారముండే నెక్కువ ప్రవృత్తి మార్గింపబడును. కిమ్మత్తును లెక్కించి చూచు మనవారు నూలువదుకుట కిచ్చు గింపరు. నూలువదుకుపనిని ఏ వృత్తియైతని యితరులకు విడిచి అధ్యక్షుల ప్రయత్నములను ధరించి అన్నములేని దేశీయసోదగలకు తోడ్పడుటలో నేమి యభ్యంతరముకలదు? మనవైత్యులందు అధ్యక్షుల ధానముచాల అరుదుగనక పడును. అధ్యక్షుల ప్రయోజనము నింకను మనవారు గుర్తింపకుండుట శోచనీయము. అధ్యక్షుల ధరించి ఆర్థికరాజకీయాభివృద్ధికి తోడ్పడుట విధికృత్యమని సవివరముగ మనవిచేయుచున్నాను.

అస్పృశ్యత

అస్పృశ్యత (అంటరానితనము) మనదేశమును జీరకాలమునుండి పీడించుచున్నది. అంటరానితన మనునది కేవల మమానవకృత్యము. అంటరానితనము హిందువులలోతప్ప యితర మతస్థులందుగాని హిందూదేశమునందు దక్క యితరదేశములందుగాని కానరాదు. హిందూమతగ్రంథము లగు వేదాదులు ఇట్టి దురాచారము నంగీకరించి యుండలేదని మహాపండితులు ఘంటాపథముగ చూపుచున్నారు. అంటరానితనము శాస్త్రసమ్మతమని వాదించు పరమ ఛాందస శిఖామణులుగూడ లేకపోలేదు. శాస్త్ర మెటులున్నను, ఆచారము మాత్రము వేరుపన్ని యున్నది. ఇట్టి వివరతాచారము దేశసాభాగ్యదాయకము కానేరదు. ఇట్టి యాచార ఉత్పత్తికి బ్రాహ్మణులే మూలభూతులని యూహింపవచ్చును. తిగి నివారణమగుటకు వారి పుష్కలము సంపూర్ణముగ మారవలెను. అప్పుడు వారిమార్గమునే జీతము అనుసరించు ననుచు సందియ ముండదు. “అత్యుచిత్యభూతాని” ఆమ అద్వైతసిద్ధాంతమునకు బుట్టినిల్లుగు మన హిందూదేశమిదిట్టి దురాచారము ప్రబలియుండుట మహాఘోరము. స్వరాజ్య సంపాదనాసాధనముగ పరిగణింపబడిన అంటరాని తనమును, నివారించుటకు విశేష ప్రబోధము జరుగుచున్నది. స్వార్థ త్యాగలగు వారి నిరంతర కృషివలన అంటరాని వారియందును ప్రబోధము కలిగినది. అన్యమతముల స్వీకరించిన యంటరాని వారు తిగి స్వమతాభిమాన ప్రేరితులై హిందూమతమును స్వీకరించుచున్నారు. ప్రభుత్వ సంస్థలందును, దేశీయ సంస్థలందును వారికి ప్రాతినిధ్య సౌకర్యములు కలుగజేయబడినవి. అంటరాని తనముననది మనకు నావరించియున్న యొకవిధముగ సంశయవ్యాధి కాని వేటొందు కానేరదు. వ్యాధినివారించిన ఆరోగ్యమే కలుగును.

శాసనసభలు

ఇంక శాసనసభా ప్రవేశ విషయమును గూర్చి ముచ్చటింప వలయును. హిందూదేశ సంస్కరణ శాసనమునకు ముందుండి శాసనసభలు ప్రభుత్వవిధానమును తోడ్పడ మాత్రమే సాధనము లైనవి. ప్రాత శాసనసభలలో గొంతులు సభ్యులు ఎన్నుకొనబడినవా లైనను, వారియొద్దికి లోక ప్రత్యక్షునిదానము ననుసరించి జరుగుచుండెడిది. సంస్కరణశాసనము వచ్చిన తరువాత శాసనసభ్యులను ప్రజలు ఎన్నుకొను హక్కు ప్రాదింపబడినది. ఎన్నికసభ్యులసంఖ్య ఇతరులకంటె అధికముగ నున్నను శాసనసభలు మాత్రము నిర్విర్యములుగ జేయబడినవి. ప్రజాహిత కార్యములు సాగించుట కెన్నియో అడ్డుకులు ఏర్పరుప బడినవి. ఇట్టి శాసనసభల నిరుపయోగము నూహించియే సహాయ నిరాకరణ మాత్రము నవలంబించిన కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రభుమయొన్నికలందు శాసనసభలను బహిష్కరించినది. సహాయ నిరాకరణోద్యమముయొక్క యంత్యసాధనముగ శాసన తిరస్కారమునకు దేశము సంసిద్ధముగ లేదని మహాత్ముడు నిర్ణయించిన వెనుక, కీ! కీ! దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు శ్రీయాని పండిత మోతీలాలు నైహూగారులు గయ కాంగ్రెసు ఆనంతరము స్వరాజ్యవత్తుమును లేపెడిది; శాసనసభలను ప్రవేశించి, ప్రభుత్వ విధానమును బ్రతిఘటించి, శాసనసభల నిష్ప్రయోజకత్వమును బహిష్కరము చేసిరి. రెండవ యెన్నికల కాలమునకు

“బాతీయమహాసభ” శాసనసభా ప్రవేశము నంగీకరింపక పోయినను ప్రతిఘటనమును విరమించి తాటస్థ్యమును విమోచనము. కాంగ్రెసు పలుకుబడిలము లేని స్వరాజ్యవాదులు అధికసంఖ్యాకులు శాసనసభలందు ప్రవేశము గాంచలేకపోయిరి. బెంగాలు సెంట్రలు ప్రోవిన్సులందు మాత్రము స్వరాజ్యవాదులు ప్రభుత్వమును బ్రతిఘటించి ద్వంద్వపరిపాలనా విధానమును నిర్వహించగలిగిరి. కాన్పూరులో జరిగిన 40-వ కాంగ్రెసు మహాసభ తుదకు శాసనసభాప్రవేశము నంగీకరించినది. శాసనసభలలో బ్రవేశించి, ప్రభుత్వవిధానమును బ్రతిఘటించి, శాసనసభల నిష్ప్రయోజకత్వమును బయల్పరచి, స్వరాజ్యసంపాదనము గావించుటయే కాంగ్రెసుయొక్క ఆగ్రహమైయున్నది. ముందు రానున్న యెన్నికలందు కాంగ్రెసు, స్వరాజ్య పక్షవలంబులు శాసనసభల నాక్రమించి కాంగ్రెసు ఆదర్శ నిర్వహణమునకు సమకట్టి యున్నారు. సత్వర స్వపరిపాలనము నొసంగుటనుగూర్చి సామ్రాజ్య శాసనసభయందు ఇటీవల జరిగిన ప్రభుత్వ ప్రకటనమునకు తర్వాత కాంగ్రెసు ఆదేశానుసారముగ స్వరాజ్య వాదులును, కాంగ్రెసు పక్షవలంబులు నగు శాసనసభ్యులు భారత, రాష్ట్రీయ, సభలనుండి లేచి బ్రతికినవిధి. దేశమునందు నిర్వాణ కార్యక్రమమును సాగించి రాబోవు ఎన్నికలకొరకు దేశమును సిద్ధముజేయ వారు సంసిద్ధులైయున్నారు. స్వరాజ్య కాంగ్రెసు పక్షేతరులను ప్రమత్తుములను సల్పుచున్నారు. కాని, దేశహిత మొక్కటియే యభిలషించువారెల్లరు స్వరాజ్యవాదులే శాసనసభలకు యెన్నుకొనుట కర్హము.

ప్రాతినిధ్యము

శాసనసభాది సంస్థలందు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమాత్రము అన్వేషణయకమని కొందఱి యభిప్రాయము. ఇందు కొంత సత్యముండిన. నుండుగాక! ఆనూత్రమును ఆచరణయందు తెట్టు మార్గము లనర్థము లగుగల జేయవచ్చును గాని కేవలము మాత్రమే యనర్థమునవారితోనే కేకీభవింపజాలను. దేశకార్యనిర్వహణముకొరకు కేర్పడిన ప్రభుత్వసంస్థలందుగాని దేశీయసంస్థలందుగాని అన్ని సంస్థములకు ప్రవేశము గలుగుట అస్యంతావశ్యకము. స్థానికపలుకుబడి గల యొక్కటి రెండుసంస్థములలో ప్రాతినిధ్యము గలగియుండుట డ్రేముముకానేరదు. ఆవకాశ ముండునంతవఱకు అన్ని సంస్థములకును ప్రాతినిధ్యమును నటల ప్రయత్నింపవలయును. అట్టియేర్పాటులననే యన్ని సంస్థములకును పరస్పరమేహభావము గలుగుట కవకాశమేర్పడును. విద్యాధికు లగు బ్రాహ్మణులే యన్నివంశ్య నాక్రమించుచున్నారను నవవాద కిప్పుడు చోటులేదు. బ్రాహ్మణులు వెనుకకు నిలిచి యితరసంస్థములకు ప్రాతినిధ్యవకాశములను గలగజేయుచున్నారనటకు నిదర్శనములు చూపవచ్చును. రాబోవు ఎన్నికలలో గంజాంజిల్లా పక్షమున నిలుచు శాసనసభాభ్యర్థులలో మనవైత్యులొకరిని నిలువబెట్టవలయునని స్థాయిసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు. ఆతీర్మానము మీయామోదమును బొందవలసి యున్నది. గంజాంజిల్లాలో మన వైత్యులకు ప్రాముఖ్యమును, పలుకుబడియుం గలవు. కావున మనవారి నొకరిని నిలువబెట్టి మన మెల్లరము పూనికతో నేడు మొదలు పనిచేయగల్గిన, మనకపజయము రానేరదు. ఇంతటితో మనపని యయిని దని మనము సంతసింపడగదు. సర్వత్రులను వినియోగించి స్వరాజ్యవాదులే శాసనసభలకు బంపుటకు మనము ప్రయత్నింపవలయును.

పాలనావిధము

దుర్భరముగ పన్నులభారము దేశమును బీచి పిప్పిచేయుచున్నది. దేశావసరములను వించి మితిమీరిన వైస్యమును బోషింప హిందూదేశము నిర్బంధింపబడుచున్నది. దేశవాత్యములో సగభాగము వైస్యభోజనమునకు కనుచున్నది. వైస్యకులకునే కేయలులకు బాధ్యతాయంత ఉద్యోగము లొంగబడవు. బెంగాలు ఆర్థి నెన్నను ఒకవివశీతనిరంతరపథతి సృజింపబడి నేచా రోపణలేకయే దేశభుక్తులు నిర్బంధముల పాలు చేయబడుచున్నారు. ఆయుధశాసనము స్వతస్సిక్తములైన వైస్యకులములను నిర్బంధించుచున్నది. ప్రజాయత్తశాఖాధీనము గావించబడిన మత్తుపదార్థ పాలనావిధానము చెన్నరాజధానియందును ప్రజాక్షేమభంగకరముగ నిర్వర్తింప బడుచున్నదని శాసనసభా సభ్యులు విశవము చేయుచున్నవి. దేశక్షేమమునకు వేరువురై యున్న త్రాసుడు పాలనము స్వదేశీయులును, ప్రజాప్రతినిధులును అను సర్ పాత్రోమహాశయలుంగారి హస్తగతమయిన నాకునూడ విదేశీయుల మార్గములే యనుసరింప బడుట ఎక్కిలి శోచనీయముగా నున్నది. ఇంకను నెన్నియో రితుల మన జన్యస్వత్వములు నిరసింపబడుచున్నవి నూటయేబది యెండ్ల నిలువపాలనానంతరము పాను మిట్లు నిస్సహాయులై యుండుట ప్రభుత్వవిధానమునకు గౌరవప్రసము గానేరదు. ప్రజాస్వత్వభంగకరములగు ప్రభుత్వవిధానములను హైంద

వాంగ రాజకీయ నేత్రులు నిరంతరము విమర్శించుచునేయున్నారు. మనదేశము క్రికి స్వరాజ్యసంపాదనమే తక్కు వేటొందు మార్గము లేదు. అందులకు కాంగ్రెసు మహాసభ నిర్వచించు కార్యవిధానమే మనకు సర్వదా అనుసరణీయమై యున్నది.

గంజాంజిల్లా ఆంధ్రోత్పల్ల విభాగముకొరకు ఉత్పల్ల ప్రాంతములందు నివసించుచున్న మనవాడిని ఉత్పల్ల గుల్కీంద జసాభాల్కలలో లెక్కించి మన కన్యాయము గావించిరి. ఇంతియేగాక మనకులమునకు మారుకేరులుకూడఁ బెట్టిరి. భగవదనుగ్రహములకు వివర్తును గడచివారము. ఆంధ్రోత్పల్ల సమస్తాపరిష్కారముకొరకు ప్రభుత్వ నియమితు లైన సీడివ్ డెప్ కమిషనువారు మనలను ఆంధ్రులగనే పరిగణించివారు. ద్వితీయ వైశ్యమహాసభాభ్యర్థులుగ నుండిన శ్రీయుత కొత్తకోట వేంకట సరస్వత్య శ్రేష్ఠి వి. యె. వి. యల్. గారు ఆంధ్రోత్పల్ల సమస్తము గూర్చి తపాయవత్సాసమునందు విపులముగఁ జర్చించియుండిరి. ఉత్పల్ల ప్రాంతములందు నివసించుచున్న మనవారలు మాతృభాషయను శాంధ్రమును కేవలము మరచియుండుటయే దురభిప్రాయములకు తావిచ్చినది. వ్యవహార సౌకర్యముకొరకు ఉత్పల్ల భాష యావశ్యకమైనను, మాతృభాషను మఱుచుట ధర్మముగాదు. భాషాసంబంధ మితరసంబంధము లన్నింటికంటె గూడ బలవత్తరమని గ్రహింపవలయును. ఉత్పల్ల ప్రాంతవాసులగు మనవారు ఆంధ్రభాష నభ్యసించి కులవ్యక్తిత్వమును బోషింపవలయును.

మనము ప్రస్తుత మొంతవఱకు రాజకీయములందుఁ బాల్గొన నవకాశముగలవో యంతవరకే నాకుతోచిన విధమును మనవి చేసినాను. ప్రపంచమునం దనదినము ననేకవిధముల రాజకీయ పరిస్థితులు మార్పును జేచుచున్నవి. కార్మిక ఆర్థిక సమస్యలు ప్రపంచమును కలత జేచిండు చున్నవి. ప్రస్తుతయు గము రాజకీయయుగ మని చెప్పవచ్చును. రాజకీయ పరిణామముల పయనే మానవాభ్యుదయము నిలిచియున్నది. హిందూదేశము రాజకీయస్వాతంత్ర్యము లేక యితరదేశములతో బాటు సమాన స్థానము నాక్రమించలేక యున్నది. ప్రజలయందు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యాభిరుచి విజృంభించినగాని దేశమునకు విముక్తి కలుగదు. హిందూదేశమునందు ప్రతిజాతిగూడ సంస్కృతిని విజృంభింపజేసి, తద్వారా రాజకీయస్వాతంత్ర్యసంపాదనకు గడింగజొరును. ప్రభుత్వ, దేశీయ రాజకీయ సంస్థలందు మనసంఘము ప్రవేశము గలిగియుండవలయును. దేశాభివృద్ధి ప్రత్యేక సంఘములయొక్క అభివృద్ధిపై నానుకొనియున్నది. ప్రపంచ విఖ్యాతిని గడించిన గాంధీవహాత్ముడు వైశ్యకుడు. అట్టి మహాపురుషుని దేశమున కొసంగిన వైశ్యభాతి ధన్యత గాంచినది. ఆమహాపురుషుని ప్రబోధము ముందు జ్యోతియై నడచుచున్నది. మనమెల్లరము రాజకీయములందు సమయానుసారముగ ప్రవర్తించి కులమున కభివృద్ధియు దేశమునకు విముక్తియు సమహర్షి స్వాతంత్ర్యమును ప్రతిష్ఠంప వలయును.

నాయభిప్రాయములను వేరబుచ్చ నాకిట్టియవకాశమును గలగజేసినందుకు తమకు మఱియొకసారి నాకృతజ్ఞతను చెబుచున్నాను. భగవంతుడు మనకులము నాకీర్వదిండుఁగాక!

ఒకగుట్టము బెదరుట

బండిలోనున్న ఇరువురు శ్రీలగతి నిన్నరాత్రి ఇరువురు నర్సులు ఎగ్జూరు మెట్టిరి. హాస్పిటల్ లు నుండి నెంట్రిలు పైకెక్కున కొవి బండిలో పోవుచుండిరి. ఎదురుగ ఒక చాలిగాడ చాకలిమూటతో రాగ వానిని చూచి గట్టము బెదరి బహుశ్రద్ధాగను. డ్రైవరు గట్టమును నిలుప యత్నించెను గాని లాభము లేకపోయెను. పైవచ్చు గట్టము బెదరి పరగల్గుచు డ్రైవరు బండి నుండి క్రిందపడి గాయములు తగిలెను. బండిచ్చు క్రిందికి దడుచును. ఆమెకుమారు గాయములుతగిలెను. ఇరుయిరు నర్సు డ్రైవరుతో బండిలోనే కూర్చుండిన. గుట్ట ము ఎగ్జూరు రైల్వే స్టేషనుద్వార నెళ్లెను. అచ్చట ఒక బహుశ్రోడికొట్టుకొని బండి చెడిపోయెను. ఇంకను కొంతమార్గము గట్టముపరుగై ఒక బావియెదుట నిలిచెను. అప్పుడు ఆనర్సు బండి దిగిపారిపోయెను.

అలహాబాదు, మార్చి 27.—శ్రీయుత సరోజినీదేవి అలహాబాదువచ్చి పండితమోతీలాలు నైహూగారి అగ్రత్రుక్రిందజగపబడిన ఒక బహిరంగసభలో నుపస్థానించెను. ప్రస్తుత రాజకీయ ఆర్థిక సాంఘికపరిస్థితులగూర్చి మాట్లాడెను. సర్వ దేశీయ వలసినదని, కట్టుదిట్టములు చేసికొనవలసినదని, అంగ. కలహముల రూపుమాపవలసినదనియు ఉద్ఘోషించుటకు పోయెను.

ఆక్షయసంవత్సరాదిసంచిక వెలువడినది!

ఆంధ్రమహాజను లనుగ్రహించిన యమూల్యములగు వ్యాస రాజములతో బిడ్డయినది. విషయవిభజనము గామిపబడినది కాన్పూరు జాతీయసభకు సంబంధించినచిత్రములు, ఇతరాంధ్రదేశసంఘములయు, మహాజనులయు, వ్యాసకర్తలయు చిత్రములును గలవు.

ఇందలి వ్యాసము లెల్లవిధముల నాంధ్రుల విజ్ఞానాభివృద్ధికి దోడు పడగలవు. క్రింద ప్రకటితమైన విషయానుక్రమణిక యీసంచిక విలువను చాటగలదు. ఆంధ్రమహాశయు లెల్లరు నీసంచికను స్వీకరించి దీనివలని ప్రయోజనమును బడయదగుదురు.

మిగుల పరిశ్రమను గైకొని అమూల్యము లగు వ్యాసములను వ్రాసి యీసంచికా ప్రటనమందు మా కెంతయు తోడ్పడిన పండిత వర్యులకు కృతజ్ఞతతో వందనముల నర్పించుకొనుచున్నాము. ఈ

సంచికయందు స్థలాభావముచే ప్రకటితములు గాని వ్యాసరాజముల యొక్కరచయితలను మన్నింప మిక్కిలి వేడుకొనుచున్నాము.

ఆంధ్రపత్రిక దినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు పోస్టేజితో సహా 1-4-0, వారపత్రిక చందాదారులకుపోస్టేజితో సహా 1-8-0 ఇతరులకు పోస్టేజితో సహా రు-4-0 లకు నీసంచిక లభింపగలదు. కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రితము లైనవి. పలసినవారు త్వరగా మాకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

వైధరలకు చందాదారులకు వి. పి. గా సంచికను పంపుకొను చున్నాము. అక్కఱలేని చందాదారులు మాకు వెంటనే తెలుప గోరుచున్నాము. ఊరకుండి వి. పి. లను త్రిప్పగొట్టి మాకు వ్యయ ప్రయాసల గలిగింపకుండ మఱిమఱి ప్రార్థించుచున్నాము.

విషయానుక్రమణిక

వ్యాసముల నూచి, చిత్రముల నూచి, జయదుందుభి—గుండిమెడ వేంకట నుబ్బారావుగారు (ప), చిత్రముల వివరణము, పంచాంగము, ప్రస్తావన, వేదాశిస్సులు—ఆంధ్రీకృతములు—పెండ్యాల వేంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు (ప), అక్షయ—సాక్షి మంగపతిరావుగారు (ప), అక్షయ—అల్లమరాజు రామకృష్ణయ్యగారు (ప), అక్షయ స్వాగతము—దోమా వేంకటస్వామి గుప్తగారు (ప) అర్చన—ఆహ్వానము—పంచాంగుల ఆదినారాయణ శాస్త్రిగారు (ప), కీ. శే. సర్ పిట్టి త్యాగరాయ కెట్టిగారు, దేశ బంధుని హృదయ వేదన—ముడుంబ నరసింహాచార్యులుగారు (ప), కీ. శే. చిత్రరంజన దాసు—శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి దుర్గానదాశివేశ్వరప్రసాద బహద్రుగారు (ప).

౧. రాజకీయము

40-వ దేశీయమహాసభ - కాన్పూరు, శ్రీమతిరిసోజినీదేవిగారి అధ్యక్షోపన్యాసము—తీర్మానములు, మహాత్ముడు - సన్నిధానము నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు (ప) కర్ణాట ప్రభువర్యుని పరిపాలనము—మోచర్ల రామకృష్ణయ్యగారు, మేలుకొలుపు—కాట్రాపులపల్లి రామమూర్తిగారు (ప), సిపాహిల యుద్ధము — కే. వి. శ్రీకంఠ శాస్త్రిగారు, మానవబోధము — పండిత శేషలక్ష్మణాచార్యులుగారు (ప), భారత్వభుత్వాదాయము — కోన వేంకటరాయశర్మగారు, ఉపాధ్యాయవృత్తి—పంగనామముల రామచంద్రరావుగారు (ప) కాననోల్లంఘనము — నల్లూరి నూర్య నారాయణరావుగారు, మాతృనిదేశము—మంగిపూడి వేంకటశర్మగారు (ప), స్వరాజ్య పక్షము—జాతీయోద్యమము—మోచెర్ల కృష్ణమూర్తిగారు, వృత్తంజయ ప్రవరాజము—తెన్నేటి నారాయణశర్మగారు (ప).

౨. సారస్వతము

కవికృత్య సిద్ధాంతము—జనమంచి శేషాద్రిశర్మగారు, మార్పు-దీపాల పిచ్చయ్య శాస్త్రిగారు (ప), విమర్శనపథ - కవికొండల వెంకటరావుగారు, లీల — దుర్గ మహంతి సీతారామశర్మగారు (ప).

3. గ్రంథవిమర్శనము

సాహిత్యరత్నాకరము—వారణాసి ధర్మనూరి మహాశవి—శ్రీరంగమ సోమేశ్వర శాస్త్రిగారు, పూజాయాత్ర—పెనుమర్రి వెంకటరత్నముగారు (ప), అశ్వేషణము - తుమ్మల సీతారామమూర్తి చాదరిగారు (ప), శ్రీపర్వము - తిక్కన—గర్భాము అప్పారావుగారు, కృతజ్ఞత—జనమంచి సీతారామస్వామిగారు (ప), యెంకిపాటల గాలిదుమారము—బసవరాజు వేంకటస్వారావుగారు, హనుమంతుని పితోపదేశము—మండలేముల వేంకటశాస్త్రిగారు (ప), వేమనకాలము—బండారు తమ్మయ్యగారు, సారంగధరచరిత్రము—నిడమర్తి సత్యనారాయణమూర్తిగారు, కోకిలాహాసికొనుమింక గుబురులోన—కాళూరి వెంకటనరసింగరావుగారు (ప), నందురి బాపయ్యపుత్రి - విఘ్నేశ్వరచరిత్రము—విద్యాన్ దేశరెడ్డి రామకృష్ణశాస్త్రిగారు, శివరాత్రి మాహా త్మ్యము—విద్యాన్ కట్టి సాంబమూర్తిశాస్త్రిగారు, ఋషి ప్రపము—పొన్నలూ నూర్యనారాయణశర్మగారు (ప), నూరనార్యుని ప్రేమవర్ణన—యడ్లపాటి వేంకట నుబ్బారావుగారు, ప్రాణప్రయాణసమయవిస్మృతి—అల్లమరాజు వేంకటనారాయణ భట్టుగారు (ప)

౪. నాటకము

గ్రహచారము—క్రొత్తపల్లి నూర్యరావుగారు, ఆశీర్వాదము — గున్నేపల్లి అక్షయలింగంగారు (ప)

౫. కథ

పులిహాస—రాయసం వేంకటశివుడుగారు, కలివిడంబనము—మల్లాది నూర్య నారాయణశాస్త్రిగారు (ప), పిచ్చినమ్మకము—పెమ్మరాజు లక్ష్మీపతిగారు, శత్రు పాలంభము—కలువలపల్లి రంగనాథశాస్త్రిగారు (ప), వరశుల్కము—శ్రీపాద జోగి

చిత్రములు:—కాన్పూరు జాతీయసభానాయకులయు, సభాభవనాదులయు, ఆంధ్రదేశసంఘములయు, ఆంధ్రమహాజనులయు, వ్యాసకర్తలయు, చిత్రములు ముద్రింపబడియున్నది.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు.

సోమయాజులుగారు, కాకమా నీవు వినువిశ్వగాన మేమి?—కాళూరి వెంకటరామా రావుగారు (ప), మహావీరుడు—దేశిక నూర్యప్రకాశరావుగారు, అరుణోదయము—దేశరాజు రామదాసుగారు (ప)

౬. చరిత్ర

ఔరంగజేబు భార్యలు—ఆండ్ల శేషగిరిరావుగారు, ఆరిష్టము — పండితా రాధ్యుల నాగభూషణంగారు (ప), తొల్లి భారతీయు లేకజాతీయులుగా నుండిరా? - కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు, శ్రీరాముని నిర్వేదము—భాగవతుల నృసింహశర్మ గారు (ప), మతేనగరము—బుద్ధవిర్యాణము—కొ. నరసింహాచారిగారు, ప్రేమలత—అనంతపంతుల రామలింగస్వామిగారు (ప), నిజామురాష్ట్రచరిత్ర పరిశోధనము—శ్రీ శేషాద్రినూకపులు, అన్యూపదేశము—శ్రీరాం వీరబ్రహ్మంగారు (ప), కాసనా పల్లి—సి. ఆర్. కృష్ణమాచార్యులుగారు, కపిలధార—కొత్తపల్లి సుబ్బణ్ణాచార్యులు గారు (గే) శ్రీద్విజేంద్రుల రాయలశివితము—జంధ్యాల శివస్వామిశాస్త్రిగారు, చిత్ర లేఖనము—ఫలగపూడి భువింగరావుగారు (ప), శ్రీవిఖనసమహర్షి - వైఖానసులు—ఆర్. బి. పార్థసారథి కృష్ణమాచార్యులుగారు, వనలక్ష్మి—సునర్ల రామమూర్తిగారు (ప), మనప్రాచీనవిద్యాసంస్థలు—పల్లి సోమశేఖరశర్మగారు, గాంధీమహాత్మ్య - సోమంచి నూర్యనారాయణశర్మ (ప)

౭. నైతికము

ఎవడు త్రుముడు - కాశీభట్ట సుబ్బయ్యశాస్త్రిగారు, ప్రియలేఖ—వేదము వేంకటకృష్ణశర్మగారు (ప)

౮. సాంఘికము

సంఘసంస్కరణము—వల్లభనేని వేంకటరావు చాదరిగారు, కవిత్—కో.తి శ్రీపతిశాస్త్రిగారు (ప), నాగరికత—పోడూరి రామచంద్రరావుగారు, చిలక—గోద పంక—మొసలికంటి రామాబాయమ్మగారు (గే)

౯. వేదవాఙ్మయము—మతము

పురుషనూక్తము—యస్. కే. వెంకటేశంగారు, ప్రణయలేఖ—మాపాటి కొండమాచా ర్యులుగారు (ప), శ్రీనాగభూషణరత్నావలి (సం.) - వేంకటశేషేశ్వరావధానులు (ప)

౧౦. జ్యోతిషము—ఖగోళవిజ్ఞానము

చంద్రుడూ—దర్శి యశ్వేశ్వరసోమయాజులుగారు, పుణ్యలగ్నము — 'కవిమూర్తులు' (ప), మహాత్మునిజాతకము—వి. కే. శశకోపాచారి గారు,

తత్త్వము

ప్రార్థనము—చేపూరు సింహాచలముగారు, ప్రాచీన గురుశిష్యులు—కోలాహలం సీతారామరాజుగారు(ప), పారలౌకికతత్త్వము—సోమయాజుల వేంకటరామమూర్తిగారు అగస్త్యుడు—కలగపూడి దాసయ్యచాదరిగారు (ప)

సంగీతము

పురాణపారికథ—బం.వల్లయ్యశాస్త్రిగారు, సత్యవిరహము—పి. అణ్ణాశర్మగారు(ప) ప్రకీర్ణకము

స్వరక్షణస్వభావము—ఒకవాసన—పారసంది జగవ్వాధస్వామిగారు, భారతమాతృ సమాఖ్యాసము—నేమాన నూర్యప్రకాశవిగారు, ఆంధ్రవారాపత్రికలు—కొదారి శివరామకృష్ణరావుగారు, మేలుకొను మాంధ్ర మీదేశమేలుకొనుము—గాడేపల్లి నూర, నారాయణశర్మగారు (ప) 86,00,000 (ముప్పదియొలులక్షల)దాక్షిణాత్యాంధ్రులకుగతి యెవరు?—సాధు వరదరాజంపంతులుగారు, విరాగి—కొడిదన వెంకటనారాయణగారు (ప)అవెరికాసంయుక్త రాష్ట్రములకు దొకపల్లెటూరు—మాగంటి బాపినీధుగారు, శివకవులు (ప) — నిడుదవోలు సుందరము పంతులుగారు, మదరాసు పెన్సిలు ఫ్యాబ్రిక—'పరిక్రమాభిలాషి'

శ్రీ దిగుమర్తి హనుమంతరాయని నిర్మాణము

ఈ పుట్టెను సాధువంశమున బూని గునివల్లనేర్చి లెస్సగా మెట్టెను ధర్మమార్గమును మోసిన కాంతము తాండవింపగ వట్టెను దివ్యసాత్వికగుణమును వాత్సల్యబంబుతోడఁ జేర్చి పరోపకారతను భారతపుత్రుల నగ్రగణ్యుడై.
కీ. విద్యలుపూర్తిగా వెలయించి మనమును
జేతనవార మై లేచుపరిచి;
గాంధీమహాత్ముని ఘనవాక్యముల నెల్ల
నాడరణింబును నధిగమించి;
ప్రియశిష్యుడై యొప్పి ప్రేమతో నడవోయ
వాదియై నిరతంబు వరలుమండి;
యోగివర్ణునివలె నొప్పుచుదీక్షతో
నిండ్రియజీతు డయి నెగడుమండి;
సత్యాగ్రహంబును సాధ్యాగ్రహంబును
నెలకొల్పి పూర్తితో నిర్వహించి;
అశోకగృహిణుడై యలచట దీర్ఘంక
స్వస్థలంబును జేరె స్వాస్థ్యమొంద;
గీ. కమదమాదిగుణంబుల కాంతుడగుచు
భక్తివివరంబులను గగ్గి భారతాంబ
కగ్రపుత్రుడుగా నెల్ల యధికమైన
త్యాగమును జేసి, విడలెను ధన్యు డగుచు.
గీ. యశావనం బింక పూర్తిగా నలరుమండ
తోడి వారలయార్దుల దోలకుండ
జేతకాంక్షల పూర్తిగ దీర్చుకుండ
మాయమైనాచే హనుమంతరాయవర్ణి
గీ. తనవలెనందఱ దయతోడఁజూచుచు
మిత్రభావముతోడ మెలఁగ నెవఁడో
దూషితుండైనను దొడ్డభావముఁ జూపి
క్రమచర్య నేర్చిన ఘనుడెనఁడో
ఇతరులు తన్నెపు హింసించుచుండిన
తేగ్గిచే బడక నెరించె నెవఁడో
అత్యంతదు స్థరోద్యమముల నైన, సా
త్వికశక్తిచే సా-ధించెనెవఁడో
గీ. కాంతిలో నిత్య మధ్యాత్మికశక్తితోడ
నధికముగ వెల్లుమండెడు నట్టిఘనుడు
పూత హనుమంతరాయుండు పుణ్యమూర్తి
మనల విడనాడి పొయెగా మహిని వీడి
గీ. ఆతని యుద్యమం బతితయ మందంగ
నాశీర్వదింపు డో యాద్యులారా!
ఆతనిచరితంబు నాదర్శకముగాగ
నాశీర్వదింపు డో యనఘులారా!
ఆతని బోలుమహాత్ము లుద్ధనమొంద
నాశీర్వదింపు మో యాంధ్రమాత!
ఆతని గుగుణంబు లంతట బ్రసరింప
నాశీర్వదింపు మో యార్యగాంధీ!
గీ. బంధుమిత్రులమఃఖంబుఁ బాయనట్లు
లతనిసత్కిరి భువిలోన నాటునట్లు
ఆత్మ పరమాత్మతోఁ నైక్యమందునట్లు
జేవుఁ డాతని నాశీర్వదించుఁగాఁ!
బా. నీతాభాయి
* * *
శ్రీ. శ్రీ దిగుమర్తి హనుమంతరాయగారిపై
పద్యములు
గీ. చిరకాలముననుండి గరుభావమున నిన్ను
ప్రేమించు మిత్రరి దిడుగునేసి
కలసి నీతో నెత్తు కష్టములన్నియుని
నేవించు భార్యకు జియ్యు వెట్టి
కనిపెంచితన బుగ్గి గావించువని యెంచు
తల్లిని రుఃఖసంధ్రమున ముంచి
దారిలెన్నునులేక దాసిగా బడియున్న
భారతమాతను బాచి ద్రోసి
గీ. ఇంతలో మమ్ము నెడబాసి యేగివాన
చెంతలేకుంటు రుదినెవ జేయలేక
పోతిమయ్యయై నీస్వృతి జేతుమయ్య
రమ్ము మాదిక్కుహనుమంత - రాయవర్ణ.
గీ. పట్టభద్రుండవై భాగ్యభోగ్యంబులక
దేశనీవాదిక్షి రోసివావు
సత్యాగ్రహంబును నిత్యవ్రతంబుగా

నెంచిలేమని వరియించినావు
గాంధీమహాత్ముని కడుభక్తి నేవించి
వారివల్లను మెప్పు వడసివావు
పల్లెపాడున సర్వబంధము ల్వనలుక
స్వారాజ్యతత్త్వంబు బాటివావు.
గీ. నీరుత్యాగశక్తి నీసత్త్వసంధత
నీరుదేశభక్తి నీరుక్తి ర్తి
నీవు దివికిజరిన నిలుచు నీ జగమున
మమ్ము విడిచితే హనుమంతరాయ.
ఈ. అంచితభక్తితోడ వివిధాశ్రమవాసుల జూడగోరి నీ
వందగరాని దుర్మలిత-నేగితి గౌతమి తీరప్రాంతముల
కాంచితి నీతిగ్రామమును - కన్నులకింపకు పోల్వరంబును
ఎంచితి వన్ని సంస్థలను - ఏకముఖంబున నడవ దారి యో
చించగ న్నేహబృందమును - చెంతకురమ్మని చేరులోన చా
రించితి నీరుదేహమును - లేవిక మాకయ్యె మిత్రవర్ణ యా
సిందినదయ్య నీరు ఘన-నేనకు భారతమాత యంతలా
ముంచితి గూ మెదుఃఖమున మోసముజే నెగమాయబ్రహ్మయూ
గొంచెముగాని మాకొకత- గొబ్బున దీర్చవై వేదజన్మముం
గాంచి యపారదీక్ష మెయి-కార్యములన్నియు జక్కబెట్టి నీ
మించిన యాత్మశక్తి పర-మేశునియందును జేర్చియుండుమో
మంచిగా నాలరాసి హను-మంత! నుభావణ! ఆంధ్రభూషణ!
చేచియ్యం సోమయ్య.

అష్టమాంధ్రాయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము
జౌషధాది ప్రదర్శనము-సందర్శనము
ఈ మహాసభ ఏప్రిల్ నెల 8 తేదీనుంచి 5 తేదీవరకు
సందర్శనలో జరుగగలదు. ఏర్పాటుబన్నియు గావించబడినవి.
ఈ మహాసభకు రాబోవు ప్రతినిధుల కెల్లరకుతు, దిగుటకుగాను
సందర్శన విక్టోరియా రోడ్డింగ్ రోమునందును మరియొక వసతిగృహ
మును ఏర్పాటుచేసి నాము. 2 తేదీనుంచి మధ్యాహ్నంరైలు
కును ఆరాతియు, 8 తేదీవరకు సందర్శన రైలుప్రేక్షాదగ్గర
విచ్చిక నేవాదళమును ఉంచుటకు ఆహ్వానసంఘమువారు తగు
ఏర్పాటుచేసినారు. 8 తేదీ ఉదయముననే మహాసభ ప్రారంభ
మగును. గాన రాబోవు అభిమానులెల్లరును రాత్రికిగాని 8 తేదీ
తెల్లనానవప్పటికిగాని సందర్శనచేరుటకు రావలయునని ప్రా
ర్థన. అఖిలభారత ఆయుర్వేదవైద్య సమ్మేళనము జయత్రాచ
లో జరుగగలదు. ఏప్రిల్ 8 తేదీ మొదలు 12 తేదీవరకు జరు
గగలదు. ఆ సభకు వెళ్లుటకుగాను, సాధ్యమగువరకు 4 తేదీ సా
యంత్రమువరకు సభను ముగియించుట చేసే ప్రయత్నం చేయు
చున్నాడు. తేదీ 5 తే రాత్రికి సందర్శనలనుంచి ప్రయాణ
మైనను కర్నూలుమార్గముగా జనువురం 8 తేదీకి గుళుముగా
జేరగలరు. అందును గురించి ఏలాటి సంతకము అవసరములేదు.
ఆయుర్వేదాభిమాను లెల్లరును, యీసభకు విచ్చేయుదురు గాక
యని ప్రార్థన.
టి. రామభద్రయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి

జీ వి త ర హ స్య ము మీ భవిష్యజీవితరహస్యము
అంజనాలయము
ఈనే తోసికొని ఆయత్తపడుడు! ఆనందించుడు. కష్టగుళుములు, భోగ్యశ్రవ్యములు, విద్యాబుద్ధులు,
జయాపజయములు వేయెల మీ జీవిత రహస్యమంతయు అంజనమాలమునఁ గన్నులకుఁ గట్టినట్లు ప్రదర్శింపఁబడును.
న్రానివంశంబును. జాతకములున్న నారు, జాతకములు న్రానివంశవలెను లేనివారు తొమ్మిది అక్షరములు వ్రాసి
పంపినఁబాలును. జీవిత రహస్యశోధన పత్రికకు 0-8-0, తక్కిన వివరములు వ్రాసిన తెలుపుచుము
వి. యన్. యన్. శర్మ, అంజనాలయము, రాజమండ్రి.
చదువుచు యోచించుచు కొనుడు
జగత్సృష్టిచెందిన కామినియానూనె (రిజిస్టరు చేయబడినది)
ఉత్తమదేశముల కిది అమోఘమైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఉడికిపోకుండ కాపాడుచు, వాటి
యొక్క అభివృద్ధిని, సాగమును హెచ్చించును. పుట్టెయందు గలుగువంటను పార్శ్వద్రోలును, బట్టతలను మాన్పును,
రంగుమారిన వెంట్రుకలను మామూలు రంగును గలిగించును.
దీనియందు మనోహరమైన గువానగలదు. ఉపయోగించిన
తరువాత మెదడుకు ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, మంచియోచిన
ను గలిగించును. వేనకు వేలమంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలు
గు అపారమైన అత్యద్భుతగుణమును గుఱించి చాలగొప్పగా పొగడి
యున్నారు.
ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతపత్రము చదువుడు.
దివాళీచందు భండారి, అమృతసరు పంజాబునుండి వ్రాసినది:-
“మీ కామినియానూనెను పరిశీలించితిని. ఇది వెంట్రుకలు
పెరుగుటకు, అందముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి.
మూలముగా 4 బుడ్లను దయచేసిపంపుడు.
దీనిని ఉపయోగించుటకుమరువకుడు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.
1 బుడ్లి ధర రూ 1-0-0 పోస్టుఖర్చు 0-6-0 ప్రత్యేకము
8 ” ” 2-10-0 ” 0-12-0 ”
హెచ్చరిక:- కామినియానూనె ప్రతి పట్టణమునందును, గ్రామమునందును యుండు ప్రతి నాగరికగృహముండు
దుకాణమునందు తప్పక దొరకును. కొందరు వర్తకులు తెలియనివ ర్తక గుఱుతుగల తక్కువరకము నిచ్చి “ఇది సర
సము, శ్రేష్ఠమైనదని” చెప్పుదురు. అందులో వారికి గొప్పలాభము గలదని తెలుసుకొనుడు. గాన అట్టిచల్లని వ్యాపార
తంత్రములకమీరు లోబడకుడను. ఎప్పటికిని కామినియా నూనె తప్ప మరేదియు వాడకుడదని
నిరపరమకొనుడు.
అత్తరులన్నిటికి రాజువంటిది ఓటో దిల్ బహారు
వాడబడిన వారందరిచే చాలగొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది. చేతిరు
మాలయందు కొని చుక్కలను వేసిన కొత్తగా కొసిన పువ్వుములలె మీముట్టు
ప్రక్కలకు దానివాసన వ్యాపించును.
దీనిని ఒకసారి వాడుడు: తరువాత మీరెప్పుడును దీనినేవాడుదురు.
1 బొమ్మ బుడ్లి 1 కి ధర రూ 2-0-0 వి. పి. ఖర్చులు రు 5-5-0 ప్రత్యేకము
1 ” ” ” 1-4-0 ” 0-5-0 ”
కాసిల్ బుడ్లి 1 కి ధర రూ 0-2-0
నాల్ వజంట్టు :- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్గు అండు కెమికల్ కంపెనీ,
126 285, బామ్బాయ్ మార్కెటు, బొంబాయి.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జులై 1926 (29-3-26)

ఇరుపదకొండు "సీన్" ధరలు

కొరిందములు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (బి) 10-6

కొరిందములు—22 X 22 వేరు రకములు (బి) 9-12, సరాసరికము 8-14.

తెలుపుములు—1708 15-0; గ్లాస్ 9000 15-0; ఎ. ఎ. 78 9-12; ఇ. సి. 78 10-0; 88-388 12-12; డి. సి. 78 10-0; 8978 9-12, 3702 12-6. 7978 10-0 2908 8-8.

నూలు

40 సెంటరు, సీను (5 పాకట్టుకు) బ్రాక్—10-0 చలవ 7-4-0 పచ్చరంగు 10-1-0; పడవ 8-15-0; కాకి 8-14-0 సవర 8-8.

40 సెంటరు జపాను (పదిపానులకట్టు) నత్త (రిసా) 12-7-0, సీలవరము

60 సెంటరు సీను (5 పాకట్టుకు) అడక తెర 18-12-0; నమలి 18-8; "గేట్" 18-4; గొడ్డలి 10-10-0; గడ్డిబండి 10-10-0; ఎద్దుగడియారము 10-8-8; సింహము మేకాడు 10-10-0; సెనలు 10-10-0

60 సెంటరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు) భూగోళము- సీలవర 20-1-0.

లోహములు

ఇనుము:—తెలియని చట్టకమ్మిలు ఒక బారవకు ధర 84, 85.

ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు 258. జర్మను (డిట్ మార్క్) 256; రాగిరేకు 268.

టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి) 9" 18-12-0.

కలాయి పెంకురేకు:—24" 7" 6" 7" 8" 15-0 9" 15-4.

సిమెంట్ పిపాకు నెల:—

కార్టే ఆవుమార్కు 10-14; "విన్-లేర్" జర్మన్ నెమలి 10-0.

చక్కెర (రెడి) 81-2.

వాయదాధరలు:—మర్చి 8

పేరు సెనగ పప్పులు

మర్చి 9 ధరలు:—"మిక్" 52 0-0 సాదా పాను 8

పేరు సెనగనూనె

"గాను" 119. "సెన్" 117-0.

అముదము

(గ్రామధర) 92.

పదునుచేసిన తోలు రతి 1 838

	మొదలు	వరకు
ఎడ్డుతోలు (7 1/2 మొదలు 9 1/2 వరకు)	0 12 6	0 18 2
" (తేలిక)	0 14 8	0 15 6
" బెంగుకూరు (8 మొదలు 9 1/2)	0 18 1	0 18 6
" " (తేలిక వరకు)	0 15 0	1 0 0
" (మట్టాడ)	0 18 8	
" (విజయనగరం 7 1/2 7 1/2)	0 18 8	0 18 6
" (ఏలూరు 7 1/2 7 1/2)	0 14 0	0 14 8
గేదెతోలు	0 10 0	0 10 3
గేదెమాడతోలు	1 0 0	1 1 0
అవుమాడతోలు	1 10 6	1 12 0
మేకతోలు		
గొట్టెతోలు		

పదునుచేయని పచ్చితోలు

బెంగుకూరు మేకతోలు	100-కి	185 0 0	195 8 0
బెజవాడ మేకతోలు	"	170 0 0	180 0 0
బెంగుకూరు గొట్టెతోలు	"	180 0 0	170 0 0
బెజవాడ గొట్టెతోలు	"	120 0 0	175 0 0
అవరముపట్టు బారము 1-కి		80 0 0	86 0 0
పొన్నపట్టు	"	25 0 0	26 0 0
రక్కాయలు	"	38 0 0	55 0 0 0

గొట్టెలో భారతీయులకు కలుగజేయబడిన యిబ్బందులు

"విదేశీయులకు నావికుల (ఎలయిన్ సీమెంట్) పేరులను సమాచారములను 18-8-1925 వ తేదీన హోమి నెక్రటరీ ఒక ఉత్తరువును ప్రకటించెను. ఆ ఉత్తరువు 1926 జనవరిలో గొట్టెలో పట్టణమునకును మండలమునకును గూడ వర్తింపజేయబడినది. దాని ప్రకారము పోలీసువారు చాలమంది భారతీయులను పేర్లనుగూడ విరంతులుగా విదేశీయుల పట్టికలో చేర్చిరి. వారి పేర్లను విలాసములలోను గల పట్టిక యందులో పంపబడినది. వారందరూ భారతీయులే. వారిలో హెచ్చుమంది పంజాబులోనే వుట్టిరి. వారు పంజాబుములలోనివారు కారు. వారందరూ మూడేండ్లకు తక్కువ లేకుండ బ్రిటన్ దేశమునందున్న వారే. వారిలో కొందరు 14 ఏండ్లనుండిగూడ బ్రిటన్ లోనేయున్నారని, యుద్ధకాలమున వారిచట పనిచేసిరి. ఇప్పటికిని కొందరు కార్మికులుగాను కొందరు హోమి నెక్రటరీ గొట్టెమంది నావికులుగాను నున్నారు. వారందరూ యోగ్యులేగాని కుంటురులుకారు. వారికి వ్యవసాయ గురుతువు ప్రకములలో వారి జాతి జన్మస్థలమును వివరింపబడలేదు. భారతీయులును బహిష్కరించుటకు ఇట్టివల కొన్ని యేండ్లనుండి బ్రిటన్ దేశమున గట్టి ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. గొట్టెలో నగరము స్కాట్లండులోను ప్రసిద్ధమైనను అచటగూడ కొన్ని నాటికాలమును ఇతర విదేశీయులములకు భారతీయులను రానిచ్చుటలేదు. బ్రిటిషువారికి ఆపత్కాలమున న గా యుద్ధ సమయమున అత్యధికమగు సహాయము నొసరించి భారతీయులకు బ్రిటిషువారు చేయుచున్న ప్రత్యుపకారసౌలభ్యమిదిగానున్నది" అని.

68 మందిపేరు లా ఉత్తరువులోనున్నది. ఒక్క పేరు హిందువు పేరువలెనున్నది గాని తక్కిన 62 మందియును మహమ్మదీయులే. వారిలో యిద్దరు మాత్రమే నావికులు. తక్కినవారందరూ హోమి నెక్రటరీ (పెద్దరు) పంజాబులో మిరుపూరు, జలంధరు జిల్లాల యందే వారిస్వగ్రామములు కలవు. అట్టివోవారిని ఏషియాటిక్ అనుటకు బదులు కలర్లు అని ఏలవ్రాసిరో వారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకే చేరియుండగా విదేశీయులని (ఎలయిన్) ఏల వ్రాసిరో తెలియదు.

దక్షిణాఫ్రికాలో నవలంబింప బడుచున్న పద్ధతియే స్కాట్లండులోగూడ నవలంబింపబడినది. హెచ్చుమంది భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికా యందున బ్రిటన్ లోగూడ సిగ్గుపడినచో అచటివలెనే యిచటగూడ నిగోధకచట్టము లామోదించబడును. ఆనడుమ లివర్పూలులో చాకలిపని చేయుచున్న చీనాదేశపు స్త్రీలను అచటి తెల్లవారు పీకలుపిసికి చంప బోయినందున పత్రికలలో ప్రకటింపబడినది. అమెరికాలో గూడ నిటులే జరుగుచున్నది. విరోధాఖండమునున్న (కాంటి నెంటు) ఒక భారతీయవిద్యార్థి వ్రాసిన లేఖను యిటీవలననే నేను ప్రకటించితిని. అమెరికా నుండిరిగి వచ్చిన ఒక భారతీయవిద్యార్థి నన్నిటివలననే చూడవచ్చెను. ఆతడు ఆంగ్ల భాషను స్వచ్ఛముగా మాటలాడ గలడు. మర్యాదల నెరిగి నడుచుకొనగలవాడు. అమెరికాలో ఆసియా ఖండ వాసులపట్ల నిరసనము చాలాధికముగా నున్నదనియే ఆతడు నా కెరిగించెను. కావున భారతీయుల పట్ల నిరసనా భావమును దక్షిణాఫ్రికా వారి క్కొరేగాక తెల్లజాతుల వారందరూగూడ మాపుచునేయున్నారని స్పష్టమైనది. ఆసియా ఖండవాసులు పోలీసులుగా నుండుటయేగాక స్వలాభమును గూడ గమనింతుట లేదు. అందువలన వారి నటుల నగౌరవించుట కడు సులభముగాని ఎల్లకాలమును ఆసియా వారిటులే నిద్ర పోవుచుండుదు. కావున వారు మేలకొనినచో చాల కల్లోలము కలుగకముందు పాశ్చాత్యులు ప్రాయశ్చల సాత్తులను దోచుకొనుట మాని న్యాయమైనసహాయమును చేయుచుండవలెను. లేదా ప్రాయశ్చల పాశ్చాత్యులకు సహాయముచేయుటయైన మానవలెను. ధీరులగు పంజాబీలు స్కాట్లండులో నేల ఇట్టి అవమానమునకు పాల్పడవలెను. అగౌరవము కలుగునని తోచినచో ఏల మాతృదేశమునకు రాగూడదు. లేదా ఎదిరించి కా రాగృహముల కేలపోగూడదు? పంజాబీలవలన లోపమైన నుండినచో వారు ముందుగా తమ ప్రవర్తనమును పరిశీలించవలెను. మానవులకందరికిని ఆత్మగౌరవము కలదు. దానికి కలిమిలేమల సంబంధమేమియును లేదు.

"యుద్ధసమయమున అధికమగు సహాయము చేసియుండగా నిపుడు బ్రిటన్ లో రెటులచేయుచున్నారో చూచితిరా? అని యీ విలేఖరి వ్రాసెను. అప్పుడు భారతీయులు మనఃపూ

ర్వకముగా సహాయముచేసియున్నచో నిపుడు దానికి ప్రత్యుపకారము నడపించి యుండగూడదు. అసహాయము ఫలాపేక్షతో చేయబడినదిగాదు. కాని నిజముగానిన పారమార్థిక బుద్ధితో భారతీయుల పుడు సహాయము చేయలేదు. బెవరించుటవలననే చేసిరి. ప్రభుత్వోద్యోగులు గ్రామములకు వెళ్లినపుడు గ్రామములు వారికి సకలసదుపాయములను ఎటులచేయుచున్నారో లేక చేయవలసినవియున్నదో యుద్ధ సహాయముగూడ నట్టిదేగాన వీరు మాటిమాటికిని సహాయముచేసి తి మనినచో మీరు చేసినదేమి కలదు? మేమేమీ చేకచేయించితిమని ఆంగ్లేయులు చెప్పుటగూడ తలస్థింపవచ్చును. ఏకారణముననే యంతవరకు వారటుల ననలేదు. యుద్ధకాలమున నిర్బంధమున పంజాబునుండి యుద్ధధర్మానికి వెళ్లినవా రందులకు గర్వపడవలసరములేదు. బ్రిటిషువారి కృతజ్ఞతన పేక్షించుట కట్టి కారణమునుగూడ లేదు. సర్ మైక్లు ఒడయారగాను పట్టుపట్టి సాధించెనుగాన ఆగొప్ప ఆయనకే చెందినది (మో. క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా 18-8-26)

భారతీయుల కారక సంఘము నూలు చందా

రాష్ట్రము	ఏక్లాసు.	బిక్లాసు	మొత్తము
1. గుజరాతు	859	321	480
2. ద్రవిడ	427	44	471
3. వంగ	487	28	460
4. ఆంధ్ర	858	45	403
5. బెహారు	198	81	274
6. మహారాష్ట్ర	199	20	219
7. మధ్య హిందీ	87	168	200
8. కర్నాటక	168	25	193
9. ఆసాం	146	0	146
10. సంయుక్త	100	12	112
11. బొంబాయి నగరము	69	14	83
12. మధ్య మరాఠీ	57	18	75
13. కేరళ	54	2	56
14. సింధు	42	18	55
15. పంజాబు	26	4	40
16. ఉత్తర	24	10	34
17. ఢిల్లీ	21	2	23
18. బేరారు	8	2	10
19. అక్బరు	8	0	8
20. బర్మా	4	2	6
మొత్తము	2747	601	3348
ఎంగుయిండియా 4-3-26			

అభ్యుదయము

శ్రీ ముక్త్యాలరాజావారి సంస్థానమున సక్రమముగా 800 పుటములు చేయబడినది. దయవిజ్ఞప్తి అనే బహుముక్తి వ్యాధిని బోగొట్టి అందుకు తీసిపడార్థమును మాయముచేయును. నేదీని, దగ్ధును, తుల్యును బోగొట్టి కథమును తెల్లించును. అనుపాసని కేవలములే నన్ని వ్యాధులను నుదుర్చును. సూప్రభుత్వాధికమున కంటే హెచ్చుగుణిమిచ్చును. ఉపయోగించు విషము మందుతో పంపబడును. 2126 నెల కులం 1 కి రూ 5-0-0 లు. 2

మేనేజరు, ఆరర సాయన శాస్త్రము, 264 ముక్త్యాల. (కృష్ణాజిల్లా)

మీకు తెలియునా? 211 హిందూదేశమునను, తిరితరదేశములందును గూడ యీ పుస్తకము ప్రతిగృహమును అలంకరించుచున్నది. ఇదియే కామశాస్త్రము:— ఇది ఆయురారోగ్య విశ్వ ర్యములను సంపాదించుకొనుటకు చదువదగిన అపురూపమైన గ్రంథము. మీరు ఇదివరలో ఈ గ్రంథమునుందలి యంతములను రీపూగ చూడనియెడల వెంటనే తెప్పించి చూడుడు. మీరు ఒక కార్డు వ్రాసినంత మాత్రముననే గ్రంథమును బడయగలరు. ఆలేకనిగ్రహం ఫార్మసి, 26 బ్రాడ్వే, న్యూయార్కు.

చెన్న పురి బజారుధరలు

1926-వ సం. మార్చి 29-వ తేది నామవారము

1. భాస్యములు

జవయలు కా 1-1 క 85 0 0 మెదల 49 0 0 రెక		
లియ్యములపాట		
మకును కెకా-లిసి ,, క 48 కలసి క 11 8 0	18 0 0	
మెదల-లిసి ,, కిటా ,, 14 0 0	15 0 0	
మెదల ,, కిటా ,, 15 0 1	16 0 0	
కానులు కా. 164 అన్న 1-1 ,, 8 12 0	9 0 0	
మెదల ,, ,, 20 0 0	24 0 0	

2. భాస్యము వస్తువులు

కందులు అన్న 1-1 క 208 ,, 12 8 0	18 0 0	
మెదల ,, కిటా ,, 12 8 0	18 8 0	
మెదల ,, కిటా ,, 14 0 0	15 0 0	
మెదల ,, కిటా ,, 17 0 0	18 0 0	
కలలు ,, క 164 ,, 8 8 0	9 0 0	

3. నూనెవస్తువులు

మెదలకా 1-1 ,, 160 0 0	162 0 0	
మెదల కా 1-1 ,, 14 0 0	25 0 0	
కొండాపురంబిలి నెలగకా 1-1 ,, 58 0 0	59 0 0	
ఇలెకనకేము ,, ,, 54 0 0	56 0 0	
మెదలకా 1-1 క 119 మెదలకా 1-1 ,, 117 0 0		
అమడము కా 1-1 ,, 92-0-0	94-0-0	

4. చిల్లరవస్తువులు.

కాయకకుళ కా 1-1 ,, 75 0 0	80 0 0	
కాయకకుళ ,, ,, 40 0 0	42 0 0	
మెదలకాయలు(గుంటూరు)కా 1-1 ,, 115 0 0	126 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమండ మకును 1-1 క 45,00		
కాకా పిపాయకట్టు ,, ,, 50,55		
కెలము కా 1-1 ,, 40 0 0	80 0 5	
మెదలకా 1-1 ,, 28 0 0	70 0 0	

ఇనుము.

కట్టరకం కా 1-1 ,, 81 0 0	40 0 0	
మెదల ,, ,, 82 0 0	88 0 0	
కట్టరకం ,, ,, 82 0 0	88 0 0	

5. లోహములు

మెదల 100 కులంక ,, 68 0 0	71 0 0	
మెదలకా, మెదల 1-1 ,, 21 4 0	21 8 0	
మెదల 1-1 ,, ,, 18 6 6		
ఇర్రడి కా 1-1 ,, 258 0 0	264 0 0	
కాకా కిటా ,, 269 0 0	275 0 0	
అమ్మలపల్లి 226 కాకా కలసి ,, 81 2 0	81 10 0	

7. కూడి

కొండాపురంబిలి 1-1 ,, 800 0 0		
కట్టరకం కా 1-1 ,, 215 0 0		

8. నూలు

మెదలకా 1-1 ,, 6 0 0		
మెదలకా 20 ,, 8 0 0		
మెదల 20 కెన్ని పింహం ,, 8 12 0		
మెదల 22 ,, 8 14 0		
మెదల 12 1/2 కెన్ని పింహం ,, 7 0 0		
మెదల 14 1/2 ,, 7 8 0		
మెదల 12 1/2 అరెన్ని ,, 6 8 0		
మెదల 12 1/2 పాండిచేరి ,, 6 10 0		
మెదల 14 1/2 ,, 6 8 0		
మెదల 12 1/2 కెన్ని కట్ట ,, 5 15 0		
మెదల 14 1/2 ,, 6 2 0		
మెదల 10 1/2 కొయిలుకట్ట ,, 6 2 0		
మెదల 12 1/2 ,, 6 11 0		
మెదల 14 1/2 ,, 6 8 0		
మెదల 12 1/2 గోక ,, 6 4 0		
మెదల 20 గోక ,, 7 12 0		



అమెరికానామ, అమెరికానామ

రక్త హాతి

Deschiens' syrup

మెదలకా 1-1

మెదలకా 1-1

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలమును, నియంత్రణను, 30,000 వైద్యులచేత అంగీకరించబడినది. దీనిని, పానీయముగా, మందుగా, వాడవచ్చును. ఎక్కువగా వాడవచ్చును.

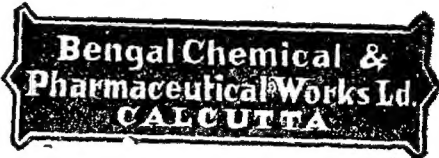
To be had of all Chemists (Wholesale) C. T. HARI & Co, 174, Broadway, Madras.

ఓషధులచే చేయబడిన దంతచూరము

ప్రతిరోజు దంతముల కుపయోగించుటకు తగిన దంతచూరము

దంతములకు కాంతి నిచ్చును,
నోటియందు దురువాసనను పోగొట్టును,
శ్వాసము విడుచునప్పుడు నువాసనగా నుండును.

డబ్బా 1-కి ధర రూ 0 6-0.



తండ్రిచిలాసం సోదరిచిలాసం: జి.యం. తెట్టి అందు సన్ను, "నత్యవర్ణము" 229, వైవాహికారోడ్డు, మద్రాసు.

మీ కొరిక ప్రకారము నగలుతయారు చేసి యివ్వబడును. అన్నివిధములైన బంగారు, వెండి నగలు, వేడుకసామానులు కాకాలు, గొలుసులు, గడియారం గొలుసులు, వాగవత్తులు మొదలగు వని సాఅందముగా తయారుచేసి యివ్వబడును. మావద్ద తయారు అగు యావత్తు మానులకు యింత ప్రయోజనముచే, జక్కగాను, అందముగాను, భరింప చేయు మెరింగుల యల్లతోనే గలవిగా యివ్వబడును. యింకా అన్ని విధములయిన సీమకములముల కట్టడపుపనులు చేయబడును. యొకమూర్తి మా వద్ద ఆర్డరు యిచ్చినచో మీకు సంపూర్ణకృత్తి చేయబడును. నమ్మకముగలదు. వర్తకులు మాకంపెనీనల్ల మంచి లాభము పొందవచ్చును. 12 యింది వెడల్పు వెండిరేకు పొడుగు యంతకావలసి వేళె యిస్తాము కూలి వివరము వ్రాసినయెడల తెలుపుచున్నాము.

శ్రీ లక్ష్మీ వర్ణము

ప్రాప్తయిటరు, మే. నత్యనారాయణాచారి, నెం 2/19 కొత్త వెంకటాచలయ్యరు పిడి, మద్రాసు.

ఫౌన్ టెన్ కలములు

(లిటిన్ లాయర్ 14 కేరెట్టు బంగారు పాలిథో రు 4-0-0, లాపు సయిజు పెద్దపాలిథి రు 7-0-0, ఫ్రెంచి కేమ్యు 18 కేరెట్టు బంగారుపాలిథో రు 4-8-0, బ్లాక్ బర్డు రు 3-8-0, వెంట్రిగాజుపాలిథో 0-12-0 కిల్యరకింగు రు 0-12-0, రాయల్ రు 1-4-0, కపాలాఖర్బులు శేపు.

జర్మను నావల్టీ స్టోర్సు, కాకినాడ.

మాన సోల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

వలసులభము! (హిందూభిరులు ప్రత్యేకము) గుణభిక్షము! శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి ప్రత్యేకకాల కీమాత్రలు వివ్యాన్యతము. అజీర్ణము, అరుచి, అపులింకలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలహీనము, పిక్కిలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, చేతులు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను పోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు నచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవారినొప్పులను వెంటనే నూర్చును. ఇందు అనేక విషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమపాంసక్రియ దుని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడినచో విజయము తెలియగలదు.

వివరము:—

(1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా

నాయకురాలు

(పల్నాటి వీరచరిత్ర) 2574

సిద్ధముగా నున్నది.

చరిత్రాత్మకమగు ఆరు అంకముల నాటకము. నూతనశక్తిని వాడుక తెలుగులో రసవంతముగ వ్రాయబడినది. చక్కని వలపాటలు గలవు. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారిచే వ్రాయబడినది. కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే అచ్చువేయబడుచు న్నందున త్వరపడి దరఖాస్తు చేయుచు, మంచిచెందు. ఫెడర్ వైట్ కాగితములమీద చక్కగా అచ్చు వేయబడినది. చిత్రపటము లున్నవి. వెల రు 1-0-0 వలయువారు:—ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ, గుంటూరు అని వ్రాయవలయును.

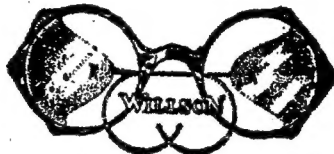
మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పథ్యము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. చూడుచూ లోలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాలో వ్యాధినిర్మూలమును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. కలె కట్టా 2-4-0. దీనికనుసానులు 10-వత్తులము కొమ్మ 2-0-0 రెండును ప్యాకింగువగైరా ఖర్చుతో 2-0-0. 2488 గంధర్వ ఫార్మసీ రాయవరరి, గోదావరిజిల్లా

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0, డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి



విల్సన్ గాగుల్సు

సూర్యుని ఉష్ణమును ఆటంక పరచునట్టి.

అసలు విల్సన్ గాగుల్సునే కొనుడు.

శ్రేయునందు విల్సన్ పేరు ఉన్నదాయని గమనించి తీసిన, చాకయైన అడేమాదిరి గాగుల్సును మోసపోయి కొనరు.

మల్లర్ మాక్స్ అండు కో., ఇన్స్.

ఇండియాకు ఏజంట్లు, ప్రతినిధిగా నుండువారు.

మెసర్సు విల్సన్ అండు కో., పోస్టుబాక్సు నెం 2 మద్రాసు.



మెసూరు పాశ్యపు వెంకటాచలపండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములలో నొకటియగు, రోకాయహార కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

9. మ. జయంతిలో అమృతాంజనం మ. సెడ్ అమృతాంజనం దామోదరదాస్, ఎల్లిస్ ట్రెడ్ అహమ్మదాబాద్ నుండి వ్రాసినది. తమరికస్తూరిమాత్రలను ఒకతూరి వుపయోగించ వారు ఎప్పుడూ దానినే వాడుదురని తమకు తెలియజేయ చాలాసంతోషముగానున్నది ఇంక 25 సీసాలను బంప ప్రార్థన.

10. మ. ఎ. డేవిడ్. హెడ్ మాస్టర్, హిందూరిజ్యూమ్ దొనకొండ పి. జి. నెల్లూరు నుండి వ్రాసినది. తమరుబంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాలా బాగా పనిచేస్తున్నావని తెలియజేయ సంతోషించుచున్నాను. ఇంక 12 సీసాలను బంపకోరినాను.

మ. రామచంద్రరావు, డి. పి. డబ్బూ గుమాస్తాడ కవుతరాం పి. జి. కృష్ణా డి, పీరు వ్రాసినది. తమరి కస్తూరిమాత్రలు పిల్లలకూ, మరీయు పెద్దవారికినీ చాలా వుపయోగకరముగా నున్నది. గావున ఇంకనూ

12 సీసాలను బంపించవలెను.

11. మ. ఎ. చంగయ్య చెవిన్యూఇక్స్ స్పెషల్ చిక్నెట్ పి. కడప డిస్ట్రిక్టు తమరికస్తూరిమాత్రలు రోగముపైన అత్యుత్తముగా పనిచేస్తూవున్నవి గావున, ఇంకను 6 సీసాలను బంపుము.

250 నుండి 300 మాత్రలుగల సీసా వెల 4 అణాలు, పోస్టేజీవేరే పోస్టేజీతో 6 సీసాలకు 1-8-0, 12 సీసాలు 2-18-0

25 సీసాలు 5-8-0, సీసా 1 కి 4 అణాలచొప్పున అన్ని దుకాణములందును దొరకును. (3)

594

శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాలా, మెసూరు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసీ లిమిటెడ్.

19 హారిన్ రోడ్డు. మాంటూరోడ్డు. మద్రాసు

భిషగ్రత్న డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీపతి, బి. ఏ, ఎం. బి. సి. యం. గారిచే స్థాపనబడినది.

శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేయబడ నమృతమైన మందులు దొరకునట్లు.

“భృంగములకత్తెలము”

తలకు చల్లదనమిచ్చును, అధికోష్ణము, తలనొప్పి, కండ్లకోష్ణము, మెదడు దుర్బలత్వము మొదలగువాటికి ఆహుమైన నివారిణి. 4. ఔనుగుల సీసా 1 కి ర్పు. 1-0-0. 1 పాను. సీసా 1 కి ర్పు 8/- కావలసినవారికి క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును. ఏజంట్లు కావలెను.

వి. కృష్ణస్వామి బి. ఏ.

మేనేజరు.

నర్తనశాల

[కీచకపథ యను నవీననాటకరాజము]

శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ విరచితము

తేనెతేటవంటి వచనము. అమృతగుళికలవంటి పద్యములు గలిగి, ఆదర్శప్రాయముగా, రంగానుకూలముగా రచించబడిన శృంగార రసప్రధానమగు నీనాటకరాజము ఆంధ్రులకు కొత్తకొత్త రుచుల నలవడజేయును. వెల రూ. ౧-౨-౦

షరా:—శ్రీ శివశంకరశాస్త్రిగారిచే రచించబడిన “హృదయేశ్వరి” “నర్తనశాల” కలిపి ఒకే సారి కొనువారికి రూ. ౧-౧౨-౦ లకే యివ్వబడును, నర్తకులకు మంచి కమీషను యివ్వబడును.

ప్రభుల చంద్ర శేఖరశర్మ, తెనాలి.

ఆరోగ్యపారిశుధ్య గ్రంథములు

ఆరోగ్యోపన్యాసములకు శ్రేష్ఠమైన సహాయక గ్రంథములు

ఆరోగ్యోపన్యాస గ్రంథావళి ఆంధ్ర, ద్రవిడ, ఆంధ్ర భాషలలో ముద్రింపబడెను.

- | | |
|---|---------|
| 1. ఇండ్లు-ఆరోగ్యము | అణాలు 2 |
| 2. డాక్టరు పప్పులోపల ఏమి చేయవలెను | 2 |
| 3. పాశశాలలలో ఆరోగ్యశాస్త్రము, (వ్రాసిన) | 2 |
| 4. జలము-ఆరోగ్యము | 4 |
| 5. గాలి-ఆరోగ్యము | 2 |
| 6. ఆరోగ్యము-వ్యాధులు | 2 |
| 7. నిరోధింపబడదగిన వ్యాధులు | 2 |
| 8. క్రిములను వ్యాపింపజేయు సామాన్యవ్యాధులు | 2 |

శ్రీ కృష్ణా బ్రదర్సు,

కెమిస్టు అండు ఆఫీసియన్సు, పోస్టు బాక్సు 166, 3861 మదరాసు.

శిరోరక్షణశైలము:—నల్లసోమంతిపూలచే తయారు చేయబడినది. దీర్ఘ కాలముగానుండు తలనొప్పలను, తలపోలును, కర్పాణి, కంటిలో నీరుకాటుట వీనిని మొదలంట పోగొట్టుట కిదియే మంచిమందు. 24 తులముల తైలము రు 2-0-0 1121 సక్సన్ & కంపెనీ 1, ఆలంగాత్తాపిల్లవీధి తిరువల్లిక్కేణిమద్రాస్.

ఆయుర్వేదాపథ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము రు 3-0-0 ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2. భస్మప్రకాశిక రు. 1.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి. 2046

ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, శివనా